UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Horologium Spirituale Scholasticorum Societatis Jesu

Dirckinck, Johann

[Osnabrugi, 1696

Praxes.

Nutzungsbedingungen

urn:nbn:de:hbz:466:1-55025

Visual Library

HOROLOGII SCHOLASTICORUM.

HORA IV.

Matutina.

AUdito campanæ signo alacriter surge: hoc enim signum magni Regis est, signum obedientię & vox dilecti est: ac proinde ne tergiverseris, aliàs diem ab imperfectione & inobedientia auspicaris, gratiæq; divinæ obicem nonnullũ ponis. Surge igitur velociter, more R.P. Stredonii, qui audito manè regulari ad surgendum signo, exiliebat sine mora. cap. 5. vitę. Vince te, diem perfectè inchoa, & hanc tui victoriam, velut diei primitias Deo immola: quò multùm conferet temperans & modica diei præcedentis cœna.

PRAXIS I.

Religiolè surgendi.

I. EXpergefactus, statim exclusis omnibus aliis cogitationibus, animum applica ad id, quod paulò post meditaturus es. Ita præscribit S. Pater noster in Lib. Exercit. addit. 2. jam te velut reum, jam tanquam

quam vinctum Judici sistendum cogita. Et his vel aliis pro meditandarum rerum genere cogitationibus imbutus, vestes indue. Vel, si placet;

II. His rite peractis, sacra nomina inclama: Jesus Maria, Joseph, Ignatius, Xaverius, adeste! Deinde in sequentes affectus ferventer erumpe: Deus Deus meus ad te de luce vigilo: Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: sitivit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea. Psal. 62.

III. In nomine Domini nostri Jesu Christi crucifixi surgo; qui me pretioso suo sanguine redemit; ille me benedicat, regat, custodiat & ad vitam perducat æternam. Gloria Patri, qui creavit nos, gloria Filio, qui redemit nos; gloria Spiritui sancto, qui sanctificavit nos. Benedicta sit sancta & individua Trinitas nunc & semper, & per infinita sæcula sæculorum. Amen.

IV. Dum vestes induis, nisi materiâ meditationis ruminandâ occuperis. A Deo Patre, pete, ut induas novum hominem, quod S. P. N. requirit in Constit.

Fac me, Pater æterne, exuere *veterem*

ho-

hominem cum actibus suis, & induere novum, qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate veritatis. Ad Ephes. 4.

A FILIO DEI.

Pete indui ejus insignibus, ut optat S.P.N. c. 4. Exam.

INdue me JEsu Christe, Rex gloriæ, virtutum tuarum insignibus, ut impleam illud Apostoli tui: Induimini Dominum nostrum Jesum Christum. Rom 1.

A SPIRITU SANCTO.

Pete tibi imprimi legem charitatis, ut cupit S.P.N. reg. 1. summar.

O Divine Spiritus! obsecro te, internam amoris tui legem cordi meo inscribe, ut regulas exactè servem, & cum propheta dicã: *Viam mandatorum tuorum cucurri cùm dilatasti cor meum.* Ps. 118.

A B. VIRGINE.

Pete reliquas virtutes, à S. P. N. in Constit. desideratas.

COntege me, ô mater miseri-

cor-

cordiæ fragrantibus Filii tui vestimentis, ut tanquam electus Dei, ac dilectus induam viscera misericordiæ, benignitatem, modestiam, paupertatem, castitatem & obedientiã; ut patris cœlestis benedictionem obtineam.

A S. ANGELO CUSTODE

Pete arma militis Christiani, à S. P. N. in form. Instituti præscripta.

MUni me sancte mi Angele Tutelaris armaturâ Dei, loricâ justitiæ, galeâ salutis, scuto fidei & gladio spiritûs, ut possim stare adversus insidias Diaboli, & omnia tela nequissimi ignea extinguere. Ephes. 6.

V. Dum sotanam induis, exemplo Joannis Bergmanni & aliorum, eam osculare, indignum te eâ judicans. Et more S. Franciſci Borgię, ter osculare terram, Deo te penitus subjiciens, & mortalitatis tuę memoriam refricans. L. 4. vitę, c. 4.

VI. Dum caput pectis: Repelle à me Do-

Domine spiritum superbię & immunditię, & orna caput meum corona cœlestis glorię.

VII. Dum cubiculo exis: cum Alexandro Lusagio, Fronti, ori, & cordi signum crucis imprimens, dic: JESUS crucifixus sit in omnibus meis cogitationibus, verbis, & operibus. Amen. Adde, quod docet S. Chrysostomus Hom. 8. ad pop. Ant. ut quoties januę limen sumus transgressuri, crucem fronti imprimamus, & hoc priùs verbum loquamur: Abrenuntio tibi, Sathana, & adhæreo tibi Christe, qui es via, veritas & vita.

VIII. Dum faciem & manus lavas. ora: Pie pelicane, Jesu Domine, me immundum munda tuo sanguine! Amplius lava me, & ab iniquitate mea munda me. Psal. 50.

PRAXIS II.

Persolvendi preces matutinas.

CIrca primum quadrantem, visita Venerabile Sacramentum, si opportunitas sit; aliàs, vultum & cor illuc dirige, & ante arulam tuam in sequentes affectus ferventer erumpe.

ORA-

ORATIO I. ad Sss. Trinitatem.

Sis Gratus, & cum S. Xaverio ores. L. 2. ep. no. 2.

OMnipotens sempiterne Deus, tu creasti me, & dedisti mihi corpus & animam, & quidquid habeo: tu solus & non alius plasmasti me ad imaginem & similitudinem tuam, aliisque beneficiis innumeris me cumulâsti: Reddo tibi; mi Deus, gratias, & laudes infinitas, præsertim quod tribueris notitiam fidei, & legis veræ JESU Christi; in ejus Societatem me adlegeris, & hac nocte tam paternè custodieris. *Benedictio & claritas & sapientia & gratiarum actio honor & virtus & fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum. Amen.* Apoc. 7.

ORATIO II. ad Deum Patrem.

Cor offer, cum S. Ignatio in Lib. Exercit. Hebd. 4.

SUscipe Domine universam meã liber-

libertatem. Accipe memoriam, intellectum atq; voluntatem omnem. Quidquid habeo, vel possideo, mihi largitus es: id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum. Amorem tui solùm cum grata tua mihi dones, & dives sum satìs, nec aliud quidquam ultrà posco. Ad omnem nutum & beneplacitum tuum. *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.* Ps. 56. Domine quid me vis facere? Act. 9.

ORATIO III. ad Dei Filium.

Opus dispone futurum, cum S. F. Borgia. Tract. 2. de Christ. oper.

O JESU amantissime! firmiter statuo, hodiernâ die, te aspirante regulas meas exactè servare, meditationem & examina accuratè instituere, perfectè officium divinũ persolvere, & sanctissimum missæ sacrificium sanctè offerre. Omnia denique opera mea, cum Deo & in

Deo

Deo peragere,& ad ſolam Dei gloriam referre : atq; ut gratiora evadant, cum tuis operibus conjuncta Patri cœleſti offerre, ut quæ per ſe, nullius ad beatitudinem momenti ſunt, tuis meritis & gratiâ in DEI conſpectum admittantur. *Vias tuas, Domine, demonſtra mihi, & ſemitas tuas edoce me.* Pſal. 24.

ORATIO IV. ad Spiritum S.

Vita peccatum, & cum P. de Ponte proponе L. 6. med. 6.

O Divine Spiritus ! adeóne cæcus & religioſæ perfectionis & obligationis oblitus, in priſtinas hodie imperfectiones & negligentias, ſenſualitates & vanitates relabar ? præſertim has (NN. Exam. part.) tantopere tibi diſciplentes ? Abſit hoc à me, Domine ; magnum concipio propoſitum, diſcedendi ab omni genere culpæ gravioris, imò & levioris, & cujuscunq; defectûs

& imperfectionis, quin etiam omnis odoris ejus, quantùm mihi possibile erit cum gratia tua. Tu precor titubantem corrobora, qui spopondisti: *Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem, & draconem.* Psal. 90.

ORATIO V. ad SS. Patronos.

Subsidiúmq; pete, cum P. Petro Fabro, Lib. 2. vitæ c. 5. & 6.

SUccurrite mihi, Clienti vestro, hodie fideliter, ô SS. Patroni mei N. N. N. cum omnibus sanctis, ac præsertim hodierna die celebribus; & me contra omnes hostes, visibiles & invisibiles, strenuè defendite: *non* enim solùm mihi *est colluctatio adversùs carnem & sanguinem; sed & adversùs principes & potestates, adversùs mundi Rectores tenebrarum harum.* Ephes. 6.

Deinde commenda te B. Virgini cum P. Canisio: O Domina mea, sancta Maria,

ria, me in tuam benedictam fidem &c. Et cum B. Aloysio L. 2. vitæ c. 3. Commenda te S. Angelo custodi, dicendo: Angele Dei qui custos es mei. Vel cum P. de Ponte Lib. 6. med. 34. Salve Angele Dei, Princeps nobilissime. Commenda quoque te Sanctis ac Beatis Societatis nostræ.

1. AVe, Ignati, pervium
Vitæ meæ refugium:
Tua præstet oratio,
Ne perdat me damnatio.

2. In Dei sim servitio,
Tuo fervens auxilio:
Nec animum vis impia
Depellat à constantia.

3. Vivat in corde puritas;
Regnet in ore veritas:
Tuáque præstet bonitas;
Ne factis insit vanitas!

4. Leges sanctè custodiam;
Promissis satisfaciam;
Ut mundo & mihi mortuus
Sim Christo servus strenuus!

5. Et tu XAVERI Gentium,
Ave Doctor errantium,

Per te nanciſcar cœlitus,
Fervorem tui Spiritûs!

5. Humilitatis ſpeculum,
Ornans BORGIA ſæculum,
Mundum doce me ſpernere,
Deúmq; ſolum quærere!

7. O caſtitatis lilium
ALOYSI, ſimilium
Amator, caſtos pectoris,
Da motus, atque corporis!

8. Tu STANISLAE nobilis,
Conſtantiâ immobilis;
Nos veros JESU Socios,
Fac & MARIÆ filios!

8. Confeſſores ſanctiſſimi,
Et Martyres fortiſſimi,
Rogate nobis auream,
Veſtræ coronæ lauream.

9. Sit TRINITATI gloria,
Quæ me ſuâ clementiâ,
Ereptum mundi ſcopulis,
Suis adjunxit famulis!

ORATIO ad DEUM.

DEUS qui me à ſæculi vanita
te converſum ad bravium ſu
per

pernæ vocationis accendis, pectori meo purificando illabere; & gratiã quâ in te perſeverem infunde; ut protectionis tuæ munitus præſidiis, & mei propoſiti executor effectus, ad ea, quæ tibi ſervientibus, & in te perſeverantibus, promittere dignatus es, pertingere valeam: Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.

ORATIO R. P. Caroli Spinolæ Jap. Martyris, c. 3. vitæ.

DIgnare, benigniſſime JESU, per hoc tuum ſanctũ nomen tuum, eſſe mihi JESUS, & dare mihi ſpiritum Societatis JESU. Inſere, quæſo, cordi meo hoc amabile nomen tuum, ut ejus dulcedine paſcar, ejúſq; amore ita ardeam, ut moriar in te, JESU mi dulciſſime, JESU mi ſuaviſſime, JESU mi dilectiſſime, invocato ſemper hoc jucundiſſimo, hoc mellifluo, hoc ſalutifero nomine tuo, JESU, JESU, Amen.

ORATIO similis ad B.M.V.

O Clemens! ô pia! ô dulcis Virgo MARIA! Esto mihi quæso MARIA & mater misericordiæ: impetra mihi spiritum Societatis Filii tui; insere, quæso, cordi meo, tui amorem, & hoc amabile nomen tuum MARIA, ut ejus dulcedine pascar; ejus quoq; amore ita ardeã ut moriar in te MARIA, matre mea dulcissima, Matre mea suavissima, Matre mea jucundissima, repetito hoc amabili nomine tuo, MARIA, MARIA, Amen.

PRAXIS III.

Intentionum particularium pro singulis hebdomadæ diebus.

INTENTIO DIE DOMINICA.

I. OMnia mea verba, cogitationes & opera offero SS. Trinitati, ad majorem ejusdem gloriam, gustum ac beneplacitum: Item Christi Domini glorioso resurgentis & omnium Sanctorum. 2. I gratiarum actionem pro omnibus benef

ciis, ac præcipuè, prædestinationis, creationis & conservationis. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis, præsertim adolescentiæ meæ. 4. Pro extirpatione vitiorum, præcipuè, propriijudicii. 5. Ad obtinendum ardens & insatiabile perfectionis desiderium. 6. Pro exaltatione S. Matris Ecclesiæ, & Indorum, Chinensium, Japonum, Brasilorum, Turcarum & Tartarorum aliorúmq; populorum infidelium conversione. Patroni hodie erunt, actionésque nostras SS. Trinitati offerent omnes sancti, in cœlo triumphantes.

FERIA II.

I. OMnia offero DEO Patri, ad majorem ejus gloriam, gustum ac beneplacitum: & Christi Domini pro nobis incarnati & nati: nec non S. Ignatii, S. Xaverii, S. Borgiæ, B. Aloysii, B. Stanislai, omniúmque è Societate in cœlo regnantium. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, ac præcipuè vocationis ad Societatem. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis, præsertim in Societate admissis. 4. Ad extirpandum perfectè respectum humanum. 5. Ad impetrandum

verum ſpiritum Ignatianum, ſeu Societatis noſtræ,& perſeverantiam in vocatione. 6. Pro omnibus fidelibus defunctis, præſertim iis, quibus magìs obſtrictus ſum: ut Patre, Matre, Fratribus &c. ut viciſſim mihi plenarias in morte indulgentias,& liberationem à purgatorio impetrare dignentur. Patroni hodie erunt SS. Patriarchæ,& Prophetæ Veteris Teſtamenti, cum S. Ignatio, aliiſq; Beatis è Societate.

FERIA III.

I. OFfero omnia ad majorem gloriam Filii Dei, Redemptoris noſtri Jeſu Chriſti, triginta annis vitam occultam agentis, & S. Angeli Tutelaris mei, omniúmque SS. Angelorum. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, ac præcipuè veræ fidei, & cuſtodiæ angelicæ. 3. In ſatisfactionem pro omnibus peccatis, præſertim cogitationis. 4. Ad vincendas ſtrenuè omnes mundi, Carnis & Dæmonis tentationes. 5. Ad obtinendū duplicem ſpiritū, orationis & mortificationis. 6. Pro toto Imperio Romano, & in primis pro hac civitate & patria. Patroni erunt S. Angelus Cuſtos, cum S. Michaële, Gabriele, Raphaële, cæteriſq; Angelis. FE-

FERIA IV.

I. OFfero omnia ad honorem Spiritûs ſancti,& Chriſti Domini triennio Evangelizantis regnum Dei: Nec non SS. Patronorũ, S. Joannis Baptiſtę, S. Joſephi, S. Petri, S. Pauli, S. Joannis Evangeliſtę, Patroni Patriæ, Eccleſiæ, nominis &c. S. Joachim, S. Annę, aliorumq; de cognatione Chriſti,& B. V. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, præſertim corporalis & ſpiritualis ſuſtentationis, aliiſq; beneficiis privatis. 3. In ſatisfactionem pro omnibus peccatis præſertim loquelę. 4. Ad extirpandam omnino ſenſualitatem. 5. Ad impetrandum ardentem amorem Dei & proximi. 6. Pro parentibus, Cognatis, Amicis, Benefactoribus, Superioribus, ſubditis. Patroni erunt prædicti ſancti cum reliquis Apoſtolis & diſcipulis Domini.

FERIA V.

I. OFfero omnia ad majorem Dei gloriam, ſanctiſſimi Sacramenti; uti & Sanctorum Pontificum, Epiſcoporum, Sacerdotum, & Confeſſorum. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, præſertim inſtitutionis hujus Venerabilis

Sacramenti, & sanctificationis. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis, præsertim operis, & circa hoc Sacramentum commissis. 4. Ad vincendam perfectè curiositatem. 5. Ad impetrandam singularem fidem, spem, charitatem & reverentiam hujus admirabilis Sacramenti. 6. Pro Pontifice, Episcopis & Prælatis Ecclesiæ, uti & pro Imperatore, Regibus & Principibus. Patroni erunt antedicti Pontifices, Episcopi, Sacerdotes & Confessores, præsertim huic amabili Sacramento specialiter addicti.

FERIA VI.

I. OFfero omnia ad majorem gloriam Christi crucifixi, SS. ejus quinque Vulnerum, & S. Stephani, S. Laurentii aliorúmque Martyrum. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, præsertim Redemptionis. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis, præsertim occultis, alienis & oblivioni datis. 4. Ad perfectè eradicandam superbiam & vanam gloriam. 5. Ad impetrandum ardentem amorem Christi crucifixi, & desiderium fervens imitandi ejus paupertatem, castitatem, obe-

obedientiam, humilitatem, patientiam, charitatem & zelum animarum. 6. Pro conversione Peccatorum obstinatorum, hæreticorum, Ethnicorum, Judæorum & Atheorum, ac pro meis quóque & Societatis inimicis. Patroni erunt supradicti SS. Martyres.

SABBATO.

I. OFfero omnia ad majorem gloriam Christi Domini pro nobis sepulti, uti & Beatissimę Virginis Mariæ sine macula conceptę, aliarúmque sanctarum Virginum & Viduarum. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, pręcipuè per B. M. V. nobis collatis. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis, præcipuè ingratitudinis, negligentię & omissionis. 4. Ad eliminandam omnem inconstantiam & tepiditatem. 5. Ad impetrandũ amorem tenerum & devotionem singularem erga B. V. Donum castitatis angelicæ, & sanctam mortem. 6. Pro singularibus Deiparæ Cultoribus, item toto orbe, tentatis, afflictis, periclitantibus, nascentibus & agonizantibus. Patronę erunt B. V. & relique SS. Virgines & Viduæ.

PETITIO BENEDICTIONIS.

DIgnare Domine JESU, cum Patre & Spiritu Sancto mihi dare tuam ſanctam benedictionem, uberémque gratiam te ſemper amandi, voluntatem tuam exequendi, in ſancta vocatione perſeverandi, & juxta ejus inſtitutum perfectè vivendi, ut te pane Angelorum dignè fruar in vita, meta, & patria.

Dilecta Mater, quæſo te, mihi bene precare: optóque ut hac die Deo fideliter ſerviatur ab omnibus, nullúſque ſit ita infelix, ut tuam & filii tui offenſam incurrat, Amen.

Nos cum prole pia, benedicat
Virgo Maria.

ME.

In meditatione mea exardescet ignis.

MEDIO V.

MEDITATIO.

Cùm meditatio vel maximè Religiosis Societatis necessaria sit, tanquam panis quotidianus cor hominis confirmans; & ne Spiritus, studiis, aliisque negotiis intepescat: diligentissimè semper te ad eam præpara, eámq; exactissimè institue; ut cum Propheta dicere valeas: *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.* Psal. 38. Ignis, inquam, veræ pietatis, devotionis, fervoris, zeli & charitatis.

§. I.

Ante meditationem observanda.

I. VEsperi, sub quadrante, ut vocamus, canonico, prælege diligenter meditationis puncta, ex aliquo meditationum Libro: excellunt meditationes Patris de Ponte; quas inter summas Imperii curas ita triverat Ferdinandus II. Imperator; ut auditus sit dicere, se illas memoriâ tenere. Et Lugduno ex Gallia Provincialis Franciscanorum, Ludovici visendi causâ Vallisoletum venit, narrans miracula mutationum in hominibus factarum, per me-

meditationes, alioſq; Libros illius. In vita, L. 1. c. 9. Si verò hæ meditationes prolixiores videantur, punctum unum, aut puncti partem accipe. Compendium ejus parem ſuccum non habet.

II. Ante ſomnum, modico temporis ſpatio, quo recitaretur ſemel angelica ſalutatio, cogita de hora quà ſurgendum, & exercitio faciendo. S.P.N. in Lib. Exercit. Addit. 1.

III. Expergefactus ſtatim excluſis omnibus aliis cogitationibus, animum ad illud applica, de quo paulò pòſt meditandum. Addit. 2.

IV. Medio circiter quàdrante, ante meditationem, eadem puncta, ut vivaciùs occurrant, relege.

V. A loco meditationis uno vel gemino paſſu diſtans, per tantillum tempus, quo percurri oratio Dominica poſſet, animo ſurſum elevato conſidera, Dominum Jeſum, præſentem & ſpectantem quid agas, eíq; cum humili geſtu reverentiam exhibe. Ibid. Addit. 3. Elevandi igitur mentis oculi ad Divinam Majeſtatem, eliciendo actum fidei, v. g. cum Eliſæo 4. Reg. 3.

Vi-

Vivit Dominus exercituum, in cujus conſpectu ſto. Vel cum Abraham Gen. 18. *Loquar ad Dominum meum, cùm ſim pulvis & cinis.* Vel ad SS. Trinitatem. Ad Patrem, qui fons eſt bonarum cogitationum memoriam replentium. Ad filium, qui eſt primum principium veritatum, intellectũ illuſtrantium. Ad Spiritum S. qui eſt prima origo affectuum, voluntatem accendentium. Atque hoc actu fidei elicito (ut ſuadet P. de Ponte in Duce Spir. Tr. 1. c. 1.) breves affectus ad SS. Trinitatem adjungi queunt.

O Pater ſancte reple memoriam meam ſanctis cogitationibus, robúrq; & conſtantiam in iis præbe! O Fili Dei Unigenite, illuſtra intellectum meum lumine tuarum cœleſtium veritatum, & altiſſimum mihi earum ſenſum tribue! O Spiritus Sanctiſſime, accende cor meum ferventibus tuis affectibus, eóſq; ſemper ita fove, ut nunquam in iis tepeſcam.

§. II.

§. II.

In ipsa meditatione præstanda.

I. DAto campanæ signo, juxta regulam, in puncto incipe; ne ab imperfectione meditationem malè auspiceris; atque ita alicui illustrationi, aut gratię obstaculum ponas. Imitare B. Aloysium, & P. Stredonium, qui audito signo, rapi ad orationem non ferri videbatur. c. 5. vitæ.

II. Situm corporis S.P.N. liberum quidem reliquit. Addit. 4. Ut nunc prostratus humi, nunc flexis genibus, aut stans, aut eo modo, quo speras te faciliùs consecuturum, quod optas, meditationem instituas; annotatione tamen 3. monet in affectibus voluntatis, cùm voce aut mente cum Deo vel sanctis colloquimur; majorem à nobis exigi reverentiam; quàm dum per usum intellectus circa intelligentiam moramur: Tu itaque eligere poteris situm ad pietatem & humilitatem aptiorem. P. Ludovicus de Ponte, P. Bernardinus Realinus, P. Mauritius de Büren, aliíq; ferventiores, quàm plurimi, flectebant in medio cubiculi, absq; scabello aut fulcro.

Ali-

Aliquid enim mortificationis myrrhę, thuri orationis semper addendum, ut hæc sit Deo gratior & efficacior. Deambulatio ordinariè minùs convenit; quia mentem defigere vix sinit, ac facilè animum distrahit.

III. Præmittitur oratio præparatoria, quâ (ut ait S.P.N. 1. Hebd. Exercit. 1.) petimus à Domino gratiam, ut vires atq; operationes nostræ omnes sincerè ad ejus gloriam & cultum tendant. Servire poterit oratio: Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni. Vel cum S. Xaverio recitari ferventer, Hymnus: Veni Creator Spiritus.

IV. Præludium primum est ratio quædam componendi loci, per visionem quandam imaginariam, quâ v. g. phantasia sibi repræsentat templum, aut montem. Lib. Exercit. l. c.

V. Præludium secundum erit, ut à Domino postulem id, quod exopto, juxta propositæ meditationis argumentum. Nimirum si de Christi resurrectione fuerit meditandum, petenda erit lætitia, quâ gaudenti Christo congaudeam. Si de passione

sione; lacrymas, pœnas, angores petam ad compatiendum Christo patienti. L. c.

VI. Quando autem de historia aliqua, v.g. vitæ Christi meditatio instituitur, præludium tertium addendum est, & duobus antedictis præmittendum; quo puncta præcipua historiæ considerandæ, breviter recensentur. L. c.

Omnia hæc, licèt cuipiam fortasse minuta videantur, studiosè tamen exactéque, observanda sunt: cùm enim S.P. Ignatius, Deo ipso revelante, ac B.V. Maria docente, Libellum Exercitiorum scripserit, ut refert P. Lancicius opusc. 18. c. 5. & ab iis modum meditandi hauserit, quem nobis Filiis suis tradidit; non est nobis ab ejus præscripto, vel in minimo deflectendum.

VIII. Memoria, post hæc operari incipit; cujus operatio, non est solùm simplex quædam reminiscentia, aut intuitus veritatis ad meditandum propositæ, seu sola prima mentis apprehensio; verùm etiam est judicium, imò & fidei supernaturalis assensus. Ac proinde ad completum hujus potentiæ, in hac meditandi methodo, exerci-

ercitium, requiritur. 1. ut res meditanda attentè & vivaciſſimè oculis mentis per quandam ſimplicem reminiſcentiam proponatur; ita ut nihil lateat eorum, quæ ad rei propoſitæ veritatem percipiendam requiruntur. 2. Accedit deinde actus fidei, ſeu judicium fidei divinę; quo rem memoriæ propoſitam, firmiſſimo aſſenſu credimus, propter infallibilem Dei revelantis authoritatem. 3. Requiritur (ut docet P. Gaudier.) lumen practicum; quia hoc judicium fidei, non tam debet mentem illuſtrare ad ſterilem cognitionem ſpeculativam; quàm voluntatem fœcundo quodam calore, quem virtute in ſe continet, ad omne opus virtutis inflammare; ad quod lumen practicum deſervit. Hoc autem memoriæ exercitium eſt veluti baſis & fundamentũ totius meditationis, ex quo concluſiones practicæ eruendæ. Conandum proinde, ut hic actus firmus & intenſus ſit.

VIII. Intellectus deinde operari pergit, cujus officium in eo conſiſtit, ut per ratiocinationem, & diſcurſum deducat ex præcedenti fidei actu & lumine practico, tan-

qnam

quam ex principio, concluſiones practicas, ad morum & virtutum perfectionem accommodatas; quæ in priori actu, tanquam in ſemine fructus, includuntur. Hunc diſcurſum juvat quidem ſapientia, intellectus, & alia dona naturalia, quibus motiva varia, cauſæ, effectus, aliæq; circumſtantiæ: Quis, quid, ubi &c. expenduntur. Præcipuè tamen juvat ſapientia & prudentia ſupernaturalis; cujus munus eſt, ex fidei principiis concluſiones practicas elicere, & quotidianis vitæ actionibus, materiam, finem, modum, & abſolutam rectitudinem præſcribere: & quæ verè bona, quę mala; quę optanda, quę timenda; quæ amanda, quæ fugienda ſunt, oſtendere. Idem docere & illuſtrare; quæ ſui ſint partes officii, quomodo ſe erga Deum, erga ſe, erga proximum gerere debeat. Unde nihil facilius eſt intellectui, hac ſapientię luce perfuſo, & lumine practico præſente; quàm practicas per diſcurſum concluſiones elicere, elicitáſq; voluntati proponere; præſertim ſi accedat pius aliquis voluntatis affectus erga Deum, ejúſq; cultum.

IX. Voluntas tandem ex fidei principiis,

piis, per evidentissimum discursum, & certissimam conclusionem, excitata; prorumpit, pro naturali, quam habet, cum intellectu, connexione, in varios affectus prosecutionis, vel fugæ; amoris vel odii, laudis vel execrationis, alióve similes, ac proposita format in posterum servanda. Denique adjungit varia colloquia ore vel mente solùm, ad Deum, ad cœlites, ad se, vel ad alias Creaturas, orando, deprecando, postulando, increpando, adhortando &c.

§. III.

Alia quædam pro ipsa meditatione notanda.

I. NOta non sufficere per discursum, voluntatis affectum inclinare ad virtutem aliquam in communi, v. g. patientiam, humilitatem, charitatem; sed ad particulares, & illius potissimùm diei actiones descendendum esse; quomodo in hac vel illa occasione, cùm hoc vel illud agas, te gerere, aut superare debeas; quam in eo negotio humilitatem, patientiam, charitatem exercere oporteat.

Nota II. Religioso Societatis Jesu, pro fine

fine vocationis suæ, etiam proximi salutem habente, non esse sistendum in sola Dei contemplationis abundantiam in actiones proximo utiles emanare oportere.

Nota III. Cùm gratia orationis & meditationis singulare Dei donum sit; illud crebrò ferventérq; à Deo petendum esse: ut sclicet spiritum gratiæ & precum, donum intellectûs & sapientiæ, in excellentiore gradu à Spiritu S. obtineas.

Nota IV. Memoriam divinæ præsentię plurimùm conferre ad bonam meditationem: si nimirum, fide vivâ credas; Deum, qui ubique præsens est, in te quoq;, & in anima tua intimè præsentem esse, eámque sicut aqua spongiam, & sicut anima corpus, penetrare. Præsertim si hæc Dei præsentia, orationis tempore suaviter continuetur.

Nota V. Nonnulla proposita; quæ in meditatione concipienda, in examine discutienda, num executioni mandata sint. Talia esse possunt hæc: 1. Nunquam deinceps deliberatè peccare. 2. Rarò etiam peccare indeliberatè. 3. Nunquam voluntariè peccare in cultu divino. 4. Nunquam inci-

incidere in peccata periculosa. 5. Nullam regulam transgredi advertenter. 6. Semper loqui de spiritualibus, aut saltem ore religioso dignis. 7. Fugere conversationem cum laxioribus. 8. Opera quotidiana facere diligenter. 9. Abstinere à jocis, clamoribus, cachinnis. 10. Conversari cum magis spiritualibus. 11. De nulla re conqueri. 12. Nullius mores censurare, sed omnia bene interpretari. 13. Omnia injuncta sine excusatione exequi. 14. Nullum officium, vel gradū eligere, aut optare; sed prout s. obedientia disponet, acceptare. 15. Non quærere speciosa & altiora. 16. Post communionem saltem mediam horam impendere. 17. Intervalla temporum in piis affectibus impendere 18. Opera singula Deo offerre. 19. Amare, optare, & pati omnes, quæ eveniunt, adversitates, patienter, libenter, hilariter. 20. Sæpe renovare memoriam rerū æternarum, ut ad illas omnia dirigas, non ad applausus humanos. 21. Ob humanos respectus nihil agere mali, nihil boni omittere. 22. Semper niti ad perfectiora, & Deo gratiora, amoríque proprio insipida.

23.

23. Ita saltem procurare profectum in virtutibus; sicut alia corpori necessaria. 24. Sæpe reflectere, ut opere facias, sicut Sanctus aliquis ea faceret.

Nota VI. Summa comitum orationis mentalis hæc est; ex quorum defectu ordinariè malum successum orationis ortum esse deprehendes. 1. Locus aptus absque strepitu, in quo sine teste vel interpellatore cum Deo loquaris. 2. Tempus aptum matutinum vel vespertinum. 3. Situs corporis humilis attentioni & reverentię accommodatus. 4. Diffidentia sui ipsius, & in solum Deum fiducia, sine quo intellectus, nec affectus quicquam valet, teste experientiâ. 5. Magna & intima reverentia, ita ut coram Domino pavens ac tremens astes; quam assequêris, infinitam Dei majestatem, & tuam vilitatem perpendendo. Diligentissima attentio ad ea, quę meditaris, causarúmque distractionis amotio, in præsentia Dei. 7. Strenuitas & sollicitudo adhibenda toto tempore meditationis, tanquam in negotio maximi momenti. 8. Ordo servandus in meditando; ut apta statui; & profectui tuo in consideratio-

nem

nem adducas; lac infantibus, & solidos cibos adultis natura providit: Sic & Lex Spiritûs, alias meditationes incipientibus, alias proficientibus & perfectis assignat. 9. Ratio ea meditandi tenenda, quę tuam magis perfectionem provehit, nunc tecum loquendo, nunc cum Deo aut Sanctis, nunc divinam vocem excipiendo. 10. Intellectus moderatè cohibendus est, & magìs movendę voluntati & affectibus virtutum insistendum; cùm consideratio omnis, non sit finis orationis, sed mediũ, non rei substantia, sed instrumentum. 11. Meditationibus & affectibus postulationes jungendæ, pręsertim cùm quis ad postulandum incitari se sentit: inclinant enim illę misericordiam Dei ad dandum, quod petitur. 12. Tandem spiritum compunctionis & lacrymarum, si Deo placueris, dignúsq; fueris, concupisces, copiosámque effusionem, quam si ex Dei benignitate susceperis; hoc irriguo superiori & inferiori donatus, suaviùs & efficaciùs virtutum donis, quæ lacrymę obtinent, locupletaberis, & per orationis itinera usque ad arcem contemplationis, in qua cum perfectione desponseris ascendes. §. IV.

§. IV.

Agenda post meditationem.

I. S. P.N. in libello Exercitiorum addit: S. præscribit, ut per quadrantem horę disp icias, quî meditatio successerit: si malè, causas inquire, cum dolore & emendationis proposito: si bene, gratias age & eundem modum postmodum serva. Si verò à meditatione mox ad sacrum pergendum sit, breviter saltem in itu successum examina, vel in examine generali postea, id præsta.

II. P. Gaudier, aliiq; Ascetæ suadent, non tantùm aridit ates, distractiones, alió sq; defectus, & eorum causas inspiciendas esse; verùm etiam lumina cœlitus immissa, desideria pia, eorumque incitamenta, proposita, affectus. Deinde sollicitè providendum, quomodo & quibus occasionibus, ejusmodi à Deo communicatas illustrationes, & cœlestes impulsus, illo die in opus redigere valeamus. Quem in finem multum conducet, per aspirationes aliquas, interdiu sæpius animum sollicitare, eáque in memoriam revocare: & in utroque

generali examine executionem discuter

III. Suadent quoque Ascetæos periti, & Sanctorum exempla; breviter annotand esse, illustriora lumina, ardentiores affectu alióſq; cœlestes favores ac solatia; ut si tempore relegi queant, & veluti prunæ d nuo mentem calefaciant, ut ajebat B. Bal thasar Alvarez. Hanc praxin diligenter se vavit S.P. Ignatius, P. Petrus Faber m gni Spiritûs vir, & S.Borgias, qui ut refe Historia Societatis p.3. L. 8. n. 141. pl rimos Libellos è charta, ex acceptis epist lis decerptâ, rudi filo ipse consuit, tanqua vitę suæ ephemerides, in quibus sens suos & lumina, totum denique cum D negotium annotavit. Hos imitati sunt Balthasar Alvarez, P. de Ponte, Joann Bergmannus, & alii; quorum & tu le vestigia, & laboris te non pœnitebit.

MEDIO VI.

Praxis orandi ad trinum campanæ pulsu manè, quando Christus resurrexisse creditur.

I. REgina cœli lætare, Alleluja. A Maria. II. Quia quem meru

portare, alleluja. Ave II. resurrexit sicut dixit, alleluja. Ave. Vers. Gaude & lætare Virgo Maria, alleluja. ℟. Quia surrexit Dominus verè. alleluja. Subjungitur: Oratio paschalis: Deus qui per resurrectionem Filii tui &c. In quadragesima, omittitur alleluja. Vel servatur praxis, quæ meridie, vel vesperi præscribitur.

INSTRUCTIO
De auditione Sacri.
PRAXIS I.
Audiendi devotè Sacrum.

I. PRæmittenda semper quadruplex intentio, sacrúmq; offerendũ. 1. Tanquam sacrificium latreuticum, ad cultum, laudem, & gloriam Dei omnipotentis. 2. Tanquam Eucharisticum, in gratiarum actionem pro beneficiis. 3. Tanquam propitiatorium pro peccatis. 4. Tanquam impetratorium, pro obtinendis beneficiis, pluréſq; aliæ primarię & secundariæ intentiones conjungi, præfigíq; sacro possunt, cum sacerdote ante descensum intentionem suam formante.

II. Praxis prima, & meo judicio optima

foret (modò tempus pro officio B.V. vel rosario extra missam recitandi suppeteret quod Magistros non rarò deficit) ut audi- tor sacri unà cum Sacerdote, tam ea quæ alta voce legit, quàm quæ submissè, simul recitaret; & affectus in verbis & orationi- bus missæ latentes corde exprimeret; v.g. cum Sacerdote recitans tacitè *Confiteor*, contritionem eliceret. Ad *Kyrieeleison* Dei misericordiam imploraret; ad *Gloria* Deum laudaret, glorificaret, benediceret. Ad *Evangelium*, tanquam Christi verba audiens, sedulò auscultaret, quid loquere- tur Dominus. Cum elevante Hostiam Christum crucifixum patri offerret, cum communicante spiritualiter communica- ret, & gratias ageret. Hæc inquam praxis est nobilissima. Cum verò missale semper ad manum habere nequeat, posset missa aliqua, v.g. de SS. Trinitate, vel omnibus Sanctis cum Canone missæ in Libello de- scripta circumferri. Hæ enim preces mis- sæ ab Ecclesia institutę, selectissimæ sunt & sublimes affectus continent: quibus meliores vix invenies.

III. Vel certè, dum Sacerdos submissè orat

orat, posset sacri auditor, pii quidpiam meditari, attendendo ad varia mysteria : Incarnationis, passionis, mortis, resurrectionis in missa repręsentata. Ea verò, quæ altâ voce Sacerdos pronuntiat, cum eodem submissa voce recitaret : hac ratione Libello, aut sacri descriptione haud indigeret.

IV. Hunc verò modum audiendi sacrum expresse commendavit P. Claudius Aquaviva, in binis responsis ad duas Gallię Provincias datis. Et quidem 1. Anno 1588. 15. Nov. P. Provinciali Aquitaniæ ita scripsit : De rosario missę tempore recitando, nostrum quidem desiderium & voluntas esset, ut omnes nostri, tempus illud adeò sanctum meditationi potiùs tanti mysterii, impenderent, quàm vocali ulli orationi : sed tamen., si cui danda est licentia, ut aliquid recitet, debet fieri cum delectu, qui significatur 4. p. Constit. ut scilicet pro ingeniorum & temporum ratione, Superiores judicent, quid sit melius. Atque hoc ipsum intelligendum est tantum, dum sacerdos submissâ voce utitur, ut Constitutiones expresse indicant : nam in reliquâ parte missæ non est permit-

tendum. Deinde Anno 1609. 16. Martii ad Provincialem Lugdunensem, idem sic scribit: Rosaria quæ nostris injunguntur à catalogo precum, & in suffragiis, non debent tempore sacri recitari, sed alio. Hæc igitur est mens P. Claudii, fundata in Constitutionibus.

PRAXIS II.
Audiendi Sacrum.

I. TEmplum ingressus mox Christum in Venerabili Sacramento absconditum adora; dicens: adoro te devotè latens Deitas. Et intentionem præmitte.

II. Animum reflecte ad præcipua fidei nostræ mysteria in sacrificio missæ adumbrata v. g. Sub *introitu* & *confiteor* cogita peccatum primorum parentum. Sub *Kyrie* Patres in Limbo ad Messiæ adventum anhelantes. Sub *Gloria*, Christi nativitatem. Sub *Evangelio* prędicationem, sub *elevatione* crucifixionem. Sub *communione* sepulturam. Sub *benedictione*, ascensionem in cœlum. Sub *Evangelio S. Joannis*, reditum ad judicium. Simúlq; mysteriis hisce convenientes affectus excita.

III.

III. Post *Sanctus*, exemplo S. Franciſci Borgiæ, ſub memento vivorum, tu quoq; eorundem memento, & in ſanctas quinq; Chriſti plagas commenda ſequentes. — 1. O amantiſſime Jeſu in vulnus ſacratiſſimum dexteræ manus tuæ, commendo tibi Pontificem, Cardinales, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Paſtores, Sacerdotes, omnéſq; Clericos ac Religioſos, præſertim Societatis noſtræ, & hujus Collegii. 2. In vulnus ſiniſtræ manûs tuæ, commendo Tibi Imperatorem noſtrũ, Reges ac Principes Chriſtianos. 3. In vulnus dexteri pedis tui, cõmendo Tibi Parentes meos, Fratres, Sorores, Cognatos, Amicos & Benefactores. 4. In vulnus ſiniſtri pedis commendo Tibi omnes infideles, Hæreticos, & Peccatores, præſertim agonizantes. 5. In vulnus ſacratiſſimi lateris tui, commendo tibi, ô Jeſu! corpus & animam meam, vivens

& moriens. Ac per sanctissima vulnera tua te rogo atque obtestor, ut mihi, prædictisq; omnibus, gratiam copiosam, charitatem perfectam, de hostibus visibilibus & invisibilibus victoriam, & felicitatem æternam largiri digneris Amen.

IV. Ad sacræ hostię elevationem, pectus tundens, dic: Adoro te Domine mi Jesu Christe, & benedico tibi, quia per sanctam crucem ruam redemisti mundum. Hoc suggerit S. Xaverius L. 2. ep. nov. ep. 2. Deinde subjunge: O Jesu dilectissime! per glorioſum corpus tuum miserere mei & pasce me. Per sanctissimam animam tuam, miserere mei & sanctifica me! Per sanctissimam divinitatem tuam miserere mei & salva me.

Ave verum corpus natum
De Maria Virgine,
Verè passum, immolatum
In cruce pro homine;
Cujus latus perforatum.
Unda fluxit & sanguine
Esto nobis prægustatum.
In mortis examine.

O

O JESU! ô pie Fili Mariæ, miserere nobis. Quando elevatur sacer calix, ter pectus tundens, dic : Adoro te sanguis sacratissime Domini mei Jesu, qui fuisti effusus in cruce ad salvandos peccatores & me. S. Xaver. l. c. *Deinde*

O Jesu amantissime! per pretiosissimũ sanguinem tuum miserere mei, & lava me. Per sacrosancta vulnera tua, miserere mei, & sana me. Per dolorosissimam mortem tuam, miserere mei & vivifica me.

Subnecte

Salve nobilis & prętiose sanguis de vulneribus Domini mei JESU Christi profluens, & peccata totius mundi abluens, abflue, sanctifica & custodi animam meam in vitam æternam. Amen.

V. Ad memento defunctorum, præter animas propinquorum & Benefactorum, in SS. Christi vulnera commenda 1. Animas liberationi proximas. 2. Animas suffragiis maximè destitutas. 3. Jesu & Marię amori singulariter addictas. 4. Diutiùs in purgatorio aliàs detinendas. 5. Animas maximè Deum cœlo glorificaturas, ut virtute & meritis hujus sacrificii, ad amabilissimum

DEI conſpectum protinus admittantur.

VI. Communio ſpiritualis, de qua S. Thomas 3.p.q.73.a.3. ait: Poteſt autem aliquis in Chriſtum mutari & etiam incorporari voto mentis, etiam ſine hujus Sacramenti participatione. Fit autem hæc communio ſpiritualis (de qua etiam agit Concil. Trid. Seſſ. 13.) ſive ſumptio ſpiritualis hujus Sacramenti per votum, vel deſiderium ex viva fide, quę per dilectionem operatur, & quod ex amore unionis proficiſcitur; ſic enim parit fructum ſpiritualem majoris unionis cum Chriſto.

Praxis autem hæc eſſe poteſt.

1. *Agnus Dei.* Contritionem & fervens Chriſtum Dominum ſuſcipiendi deſiderium elice dicens cum S. Bernardo: Deſidero te millies, Mi Jeſu quando venies. 2. *Ad Domine non ſum dignus.* Agnoſce indignitatem tuam, ob infinitam Dei majeſtatem, ob tuam vilitatem, ob peccatorum multitudinem, eámque indignitatem percuſſione profitere. 3. Sacerdote hoſtiam ſacram ſumente, renova deſiderium Chriſtum ſumendi, eidémque te intimè uniendi, & amando, voluntatémque tuam cum

eo

to conformando, te eidem spiritu conjunge, & aspira:

Credo in te, ô suprema Veritas!
Spero in te, ô æterna Felicitas!
Amo te, ô infinita Bonitas!
Adoro te, ô immensa Majestas!
Gratias ago, ô summa Liberalitas!

Subjunge oratiunculam S. Ignatio familiarem: Anima Christi sanctifica me. Et ex consilio S. Xaverii, orationem pro conversione infidelium: Æterne rerum omnium effector Deus. L. 2. ep. nov.

VII. Sub benedictione Sacerdotis, tanquam ab ipso Christo, in cœlum conscendente benedictionem accipe. Et sub Evangelio S. Joannis pro incarnationis beneficio gratias age, cor tuum ad Christum recipiendum offer, lumen à Luce Mundi pete, & gloriam ejus, quasi Unigeniti à Patre te aliquando visurum spera.

HORA VI.

Praxis orandi ad horæ sonum.

I. REcita salutationem angelicam. 2. More S. Ignatii & S. Caroli Borromei, reflecte ad labeculas horâ illâ elapsa con-

contractas,& breviter dolorem elice,cum Publicano dicens : Deus propitius esto mihi peccatori ! 3. Precare horam felicem vivis : Omnipotens faustam donet mortalibus horam ! 4. Precare requiem defunctis : Et fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace ! 5. Renova affectum examinis particularis. Si sit de vitio aut defectu, renova propositum emendationis , excita odium vitii, pete gratiam emendandi. Si verò sit de virtute, elice unum vel plures actus. Atque hæc quinq; puncta sufficiunt. Nonnulli tamen etiam, cum P. Carrafa & S. Borgia, ex mysteriis passionis Dominicæ in horas diei distributas, unum ordine recolunt: alii cum P. Mauritio de Büren ex SS. Patronis in horas diei ordinatis unum colunt , gratiámq; horam illam utiliter transigendi postulant.

Perfectior& recollectior addere poterit sequentia ex P. Lancicio, quæ præcipuos ad Deũ & divina affectus comprehendunt.

1. Benedicamus Patrem & Filium cum S. Spiritu, laudemus & superexaltemus eum in sæcula. 2. Expurga nos omnipotens & misericors Deus ab omnibus culpis,

pis, pœnis & peccatorũ reliquiis. 3. Converte quàm plurimos à vita impia ad piam, & à pia ad apicem perfectionis. 4 Fac nos, mi Deus vivere & mori ad amussim perfectissimæ sanctitatis. 5. Ad laudem & gloriam tuam, dirigantur omnia nostra verba, cogitationes & opera in odorem suavitatis. 6. Agimus tibi gratias, misericors Deus, pro omnibus beneficiis tuis, manifestis & occultis. 7. Domine miserere omnibus preces meas desiderantibus, præsertim amicis. 8. Omnes sancti & sanctę Dei intercedite pro nobis. Adjuva nos, omnipotens Deus, in omnibus necessitatibus animæ & corporis. 10. Et benedictio tua ✠ sit super nos semper, præsertim in hora mortis!

Hęc prima specie videntnr multa, sed qui bene tenet memoria, & habitum nonnullum contraxit, celerrime, sine jactura temporis, ea pronuntiat, prędertim si sit solus. Ut constat experientiâ.

Omnibus salutationem angelicam ad horæ sonũ recitantibus, Urbanus IV. indulgentiam 30. dierum concessit, quem Joannes XXII. confirmavit & duplicavit; Leo X. autem, indulgentiam mille dierum tribuit, & Paulus V. stabilivit. PRA-

Non clamor sed amor regnat in aure Dei

Henr. cause fault.

Septies in die laudem dixi tibi, psal: 118.

PRAXIS
Orandi horas vel officium B.M.V.

§. I.
Præstanda ante officium.

I. PRopheta Regius septies in die laudem Domino dixit, psal. 118. Ecclesia quoque septena orandi tempora instituit & S. Clemens, secundus post S. Petrum Pontifex ordinavit Lib. 8. Const. Apost. c. 34. Preces vestras facite diluculo, tertia hora, sexta, nona, vespere, & in galli cantu; idque ob varia, quę indicat, beneficia, & passionis Dominicæ mysteria.

II. Modus orandi insinuatur ab eodem Propheta regio, psal. 46. ubi quinquies repetit *psallite*, innuens, psallendum distinctè, attentè, intelligenter, ferventer, & reverenter.

III. Non satis est oratiunculam aliquam vocalem præmittere, maximè si fiat cursim, hæc enim non est sat efficax ad mentem colligendam; sed juvat aliquam brevem considerationem præmittere, quæ & mentem recolligat, & devotionem accendat: qualis est, si viva fide Deum tè audien-

dientem & aſpicientem, oculis mentis intuearis, ſimúlq; infinitam ejus magnitudinem pauliſper expendas. Vel ſi tuam vilitatem & peccatorum multitudinem conſideres; vel S. Angelum Cuſtodem invites, ut te ad devotionem excitet, Dæmones arceat, preces Deo offerat.

IV. Recita ferventer orationem ex Breviario, Aperi Domine os meum. Deinde præfige varias intentiones. P. Petrus Faber unus è decem primis S.P.N. ſociis denos omnino fines horarum recitationi præponebat. Hujus & aliorum exemplo praxin aliquam confice, quâ iconibus vel ſchedulis inſcriptâ, & ante horas ſingulas in Breviario aut officio B.V. collocata, utare. Si alia non ſuppetat, utere ſequente.

INTENTIO

Ad matutinum generalis.

OFfero tibi, ô ſacroſancta Trinitas! hoc ſervitutis meę obſequium ex puro amore amicitiæ ac benevolentię in te Deum verum & vivum, in unione meritorum & intentionis D.N. Jeſu Chriſti, B.V. & omnium Sanctorum 1. Ad guſtum

& gloriam tuæ divinæ majestatis. 2. In gratiarum actionem pro omnibus beneficiis. 3. In satisfactionem pro omnibus peccatis. 4. Adimpletionem perfectissimam Divinæ tuæ voluntatis.

Hęc intentio Generalis ante singulas horas repeti potest, vel tota, vel contracta in unum suspirium, dicendo, ad quatuor fines prædictos.

Intentio specialis ad matutinum.

Ad honorem Domini nostri Jesu Christi, in horto sanguinem sudantis, ejusque sanctissimæ Matris, pro exaltatione S. Matris Ecclesiæ, omniumq; membrorum ejus perfectione.

Ad Laudes.

Ad honorem Christi Domini, pro nobis ligati & accusati, Sanctorúmq; Angelorum. Pro Romano Pontifice & toto ordine Ecclesiastico & religioso, ut dignè suo statu vivendo ac piè orando, assiduè Deum laudent, & ego præcipuè juxta obligationem statûs mei.

Ad Primam.

Ad honorem Christi ad columnam ligagati & flagellati, itemq; SS. Patriarcharum

&

& Prophetarum, ac Sanctorum veteris Testamenti. Pro conversione peccatorum, ut cessent Jesum peccatis suis flagellare, & in primis ego.

Ad Tertiam.

Ad honorem Christi spinis coronati, & SS. Apostolorum: pro Imperatore, Regibus ac Principibus Christianis, ut in justitia & clementia populum regant, & subditi patienter obediant.

Ad Sextam.

Ad honorem Christi crucifixi & SS. Martyrum, pro omnibus mihi singulariter commendatis, ut in latere Christi mecum salutis asylum inveniant; unáq; pro omnibus graviter tentatis & afflictis, ut patientes sint, & vincant; ii præsertim, qui qnoquo modo ad me pertinent.

Ad Nonam.

Ad honorem Christi exspirantis & SS. Confessorum, pro felici morte mihi & commendatis impetranda; itémque pro omnibus hodie agonizantibus.

Ad Vesperas.

Ad honorem Christi lancêa transfixi, & Venerabilis Sacramenti, vespere Instituti,

nec

nec non SS. Virginum & Viduarum, pro augenda fide & cultu hujus Sacramenti & hæreticorum conversione.

Ad Completorium.

Ad honorem Sepulturę Christi. Itemque S. Angeli Custodis & SS. Patronorum, eorumq; Sanctorum, qui sine speciali cultu in terris occulti manserunt. Pro liberandis animabus è purgatorio; iis præsertim, qui magis pertinuerunt ad me.

§. II.

Præstanda sub ipso officio.

I. PIetatem & attentionem, reverentiámque valde promovet, memoria seu fides divinę præsentiæ, antè elicita, & suaviter continuata, vel subinde renovata. Attentio vel actualis vel saltem virtualis conservanda, distractionésque & earum causę removendę. S. Ludgerus Proto-Episcopus Monasterienſis, in itine re noctu, non procul à foco cum Clericis matutinum cùm decantaret, & prunæ fumum in faciem ejus exhalarent, tanquam nihil sentiens mente & corpore immotus stetit; Clericum verò, focum componere conan-

tem,

tem, ac prono corpore insufflantem, mane acriter reprehendit, & dierum aliquot pœnitentiam injungens, Clericos docuit, in laudibus divinis distractiones cavere & attenta mente persistere. Surius in c. 27. Deinde adsit oranti spes & fiducia firma, nixa Christi promissis & meritis. Comitetur quoque singularis reverentia, quâ mirè excelluit P. Ludovicus de Ponte, ut refertur in vita c. 8. Dum horas coram Venerabili Sacramento, flexis genibus pro more recitaret.

II. Pietatem promovet intelligentia psalmorum, ut sensus reconditos intelligamus; quem in finem legendi psalmorum Interpretes, Bellarmiuus, Le Blanc, & alii. P. Leonardus Lessius singulorum psalmorum sensus literales, anagogicos, tropologicos & allegogicos probè callebat, hinc tanta ejus devotio, facilitas & oblectatio. Mirabatúrque divinum officium à nonnullis desultoriè percurri, in vita c. 10.

III. S. Augustinus conc. 3. in psal. 30. pro augenda pietate, suadet, ut Davidem in psalmis prę euntem in affectus, sequamur,

mur, ut scilicet cum timente timeamus, cum laudante laudemus, amemus cũ amante, cum petente petamus. Præcipuè verò conandũ, ut ad voces crebriùs recurrentes, v.g. *Deus*, *Dominus*, *alleluja*. Convenientes affectus eliciamus, nempe adorationis, gratitudinis, reverentiæ, submissionis, amoris, laudis, ad voces verò, *nos*, *homines* vel *miserias humanas* indicantes, affectus, humilitatis, contritionis compassionis excitemus.

§. III.

Præstanda post officium.

I. COmmissos defectus breviter examina, contritionem elice, atq; eosdem mox expia recitatione psalmi, Laudate Dominum omues Gentes, vel orationis è Breviario; Sacrosanctæ & individuæ Trinitati. Quam devotè recitanti Leo X. defectus & culpas in officio persolvendo ex humana fragilitate contractas indulsit.

II. Offer SS. Trinitati peractum officium cum meritis Christi, B.V. & Sanctorum; uti quoque licebit precatiunculâ, quam

quam, ut refert Blosius in Monili Spir. c. 3. Christus S. Gertrudem docuit.

Bone JESU, propitius esto mihi peccatori. Ego tepidum, distractum & imperfectum servitium meum commendo mellifluo cordi tuo, emendandum & perficiendum: tibíque ipsum offero ad salutem omnium, in unione illius attentissimæ orationis, quâ tu Patrem orâsti & laudâsti in terris. Responde quæso, satisfac & supple pro me plenissimè.

Amen.

* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

flevit amarè. Matth: 26.

INSTRUCTIO
De confessione Sacramentali.
§. I.
Præstanda ante Confessionem.

I. Cùm Sacramentum pœnitentiæ, sit fons ille, qui à Deo per Zachariam Ecclesiæ promissus est c. 13. *Fons patens habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatoris.* Ad hunc fontem crebriùs accede, si non indies cum S. Ignatio, aut bis cum S. Borgia, saltem, si sacerdos sis, alternis diebus, aut, ut suadet Regula 3. Sacerdotum sæpius in hebdomade.

II. præmissa petitione lûminis, examina conscientiam, percurrendo dies, & horas diei, loca, item, negotia, personas, cum quibus egisti. Nec tantùm confitere venialia graviora, sed & labeculas, & imperfectiones voluntarias; tum humilitatis gratiâ, ut confundaris; tum amore mundi-tiei, ut purior ad fontem omnis puritatis accedas. S. P. Ignatius quaslibet boni omissiones in confessionem adducebat, & minima quæq; quæ examinata singulis horis conscientia dictaret. Lancic. opusc. 18. c. 8.

Pro

Pro reminiſcentia peccatorum, ſervient hęc Alphabeta. 1. *Cogitationes*, Acedioſę, ambitioſæ, blaſphemæ, curioſæ, dubioſę, fraudulentę, guloſæ, invidę, iracundę, inhoneſtę, murmuratoriæ, odioſæ, otioſæ, puſillanimes, ſuſpicioſæ, ſuperbæ, temerarię, vanę. 2. *Verba*: Adulatoria, affectata, amara, ambigua, contemptiva, contentioſa, detractoria, exaggeratoria, ficta, jactabunda, inconſiderata, inhoneſta, inſtigatoria, iracunda, irriſoria, mendacia, mordacia, otioſa, ſuperba, ſuſurratoria, vana. 3. *Opera*. Acedioſa, avara, curioſa, guloſa, hypocritica, indevota, indiſcreta, injuſta, inobedientia, inordinata, inhoneſta, otioſa, partialia, prodiga, præſumptuoſa, quæſtuoſa, ſacrilega, temeraria, vana. His jungendi defectus in rebus ſpiritualibus & divinis admiſſi. — Nec, licet leviora videantur peccata, contemne. *Qui ſpernit modica paulatim, decidet.* Eccli. 19. Peccata enim hæc, quæ videntur modica, ſunt velut guttæ exiguæ, quarum copia navem mergit: ſunt velut cunei, qui initio rimulam modicam faciunt; ſed ſæpius adacti, lignum findunt. Sunt velut ca-

ſus erga præcipitium, quos ob loci pericu-
lum, tandem præcipitatio ſequitur. Sunt
velut pulveres in oculos injecti, qui initio
obnubilant, deinde excœcant. Sunt eche-
neides, tantilli piſciculi, ſed naves grandes
in curſu defigunt. Sunt *muſcæ morientes*
quæ *perdunt ſuavitatem unguenti.* Eccle.
10. Sunt velut modicæ pluviæ guttæ, quæ
charitatis ignem non extinguunt, ſed ro-
bur ejus & fervorem conſopiunt. Sunt
denique ſeminatores diſcordiæ, qui affe-
ctuum Rempublicam turbant, animam
totam inquietant, & interitum minantur.
Cave ergò ab his, & in iis minuendis
omnem induſtriam colloca. *Qui timet*
Deum (& amat) *nihil negligit.* Eccle. 7.

III. Pro contritione ferventiùs excitan-
dâ, propoſito efficaciùs concipiendo,
ex ſequentibus motivis, nunc hoc, nunc
illud aliquantùm rumina; ne ex crebriori
confeſſione, negligentia obrepat. Expen-
de itaque contrarietatem peccati venialis
quam habet, cum Deo, cum proximo,
cum teipſo 1. Peccatum veniale eſt offen-
ſa Creatoris, te ex nihilo creantis; quem
tu pro nihilo offendis, membríſq; ac ſen-
ſibus

sibus ab eo acceptis, ingratus, abuteris. 2. Est offensa Patris amantissimi, te instar Filii tenerrimè diligentis, sustentantis, & innumeris beneficiis afficientis. Tu verò te genuinum non exhibes Filium, obedientiam perfectam denegas, consilia & inspirationes, despicis. 3. Est offensa Redemptoris, qui tanta pro te fecit & sustinuit, seipsum & omnia tibi donavit. Tu autem exiguum reddere renuis, in modico te vincere ejus amore recusas. 4. Est offensa Domini tui & Principis legitimi; & tu ad nutum non pares, quisquiliis & reculis eum postponis. 5. Est offensa primi Principii tui & Finis ultimi; cujus loco tu creaturam colis, rem nihili eligis, eique, Dei perfecto amore excluso, adhæres. 6. Est læsio tui, dum animam tu tot gratiæ & gloriæ gradibus (quorum unus toto mundo præstantior est) spolias & animam tuam, quot peccatis, tot pustulis & maculis deturpas & dehonestas. 7. Est læsio proximi, dum eum vel injustitiâ afficis, vel honorem minuis, vel exemplo noces, vel contristas, & Societatis splendorem obfuscas. Quanta tua ingratitudo & proter-

via! quanta malitia, cœcitas, & ſtoliditas!

IV. Aliàs pro varietate, Divina attributa doloris & contritionis venas aperient. Conſidera igitur, quòd quovis peccato veniali, agas 1. Contra Divinam omnipotentiam, in omnibus te adjuvantem, conſervantem, & ſuſtentantem. 2. Contra Sapientiam & Scientiam DEI te aſpicientis, in cujus conſpectu delinquere non vereris. 3. Contra infinitam ejus Bonitatem tot te bonis, donis & beneficiis cumulantem. 4. Contra charitatem, gratis, ab æterno te diligentem. 5. Contra Miſericordiam toties peccata tibi remittentem, & vindicem juſtitię manum cohibentem. 6. Contra Juſtitiam, pœnas purgatorii acerbiſſimas minitantem, quas tamen tu flocci pendis. 7. Contra Sanctitatem, quam imitari te oporteret, ſed magìs magíſque ab ea recedis. Ex his & aliis motivis, (quorum plurima in Horologio Sacerdotali adducta ſunt) ſerium dolorem excita, & propoſitum firmum confpe, ne pœnitentiæ Sacramentum, abſq dolore & propoſito adeundo, ſacrileg reus evadas.

Act

ACTUS
Fidei, Spei, Charitatis & Contritionis ante confessionem, tardè & morosè exercendi.

CLementissime & benignissime Deus, qui pro infinita bonitate tua, non vis mortem peccatoris; sed ut per fidem, spem, charitatem & pœnitentiam ad Te Deum ac Dominum suum convertatur & vivat; Ego miser & infelix peccator, ante thronum divinæ misericordiæ tuæ humillimè prostratus, credo & profiteor, quidquid Divina tua Majestas nobis revelavit & sancta Mater Ecclesia Catholica credendum proponit: quia tu es prima veritas, & summa veracitas, quæ ob infinitam bonitatem tuam nequit quenquam fallere

Spero in infinita Bonitate & Misericordia sanctissimæ & individuæ Trinitatis Dei Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, in sanctissimis meritis, sacratissimis vulneribus, dolorosissima passione & morte Christi Jesu. In meritis & intercessione Beatissimę Virginis & Matris Christi Jesu Mariæ, & omnium Sanctorum. Propter hæc &

propter infallibilem promissionem tuam spero ; beatitudinem æternam & media à te nobis clementer concessa , uti & remissionem peccatorum meorum ; quia tu, mi Deus, qui omnipotens es & summè fidelis es in promissis, & infinitè propensus ad præstandum, quidquid promisisti, diserte pollicitus es per Ezechielem Prophetam c. 18. *Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit judicium, vitâ vivet & non morietur. Omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordabor.*

Ego idem miserabilis peccator, clementissimum Deum qui me creavit, redemit, sanctificavit, qui mihi multoties peccanti, indulgentissimè pepercit, Deum summum Bonum, quia summum Bonum est, ex toto corde, ex tota anima, ex omnibus viribus meis super omnia amo, & hoc amore super omnia detestor universa peccata mea ; & super omnia dolenda doleo, quia Deum summum Bonum, peccatis meis summo malo offendi. Eodemque amore propono, firmiter & statuo, vitam meam

curâ & studio super omnia diligentissimo emendare, ne summum & infinitum Bonum ampliùs offendam : & quę contra summam & infinitam DEI Majestatem commisi, in amaritudine animæ meę confiteri, & corde contrito & humiliato pœnitentiam facere. O Majestas infinita! ô summa Bonitas! ô Deus, meus & omnia! utinam te nunquam offendissem! Doleo, doleo ex toto cordis mei affectu, quod offenderim Te Deum, summum Bonum; qui me adeò dilexisti, ut pro me servo tuo vilissimo, mortem acerbissimam in cruce subire dignatus fueris. Ignosce bone Jesu, misericordiam & veniam humillimè petenti. Miserere mei peccatoris, pro quo apud Patrem tuum, vox sanguinis tui interpellat.

Ignosco & ego miserandus peccator, amore tui omnibus, qui me unquam offenderunt; & ab omnibus, quotquot unquam gravavi, scandalizavi, læsi, contristavi, contempsi, judicavi, veniam humiliter peto; iisque pro viribus satisfacere cupio.

Respice clementissime Deus, in divinissimam faciem, sanctissima vulnera, acer-

bissimam passionem ac mortem Christi Jesu, in merita & intercessionem Beatissimæ Virginis Matris Christi Jesu Mariæ,& omnium Sanctorum tuorum. Propter hęc omnia , & propter infinitam misericordiam tuam, miserere mei. Quidquid unquam boni feci, confirmo ; quidquid unquam mali passus sum , accipio de paterna manu tua ; atque hæc omnia unio passioni & meritis Jesu Christi, B. Marię semper Virginis & omnium Sanctorum ; ut per hanc conjunctionem tibi placeant. Et sic placatus Deus meus miserere mei secundum magnam misericordiam tuam ; & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Ampliùs lava me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Tibi soli peccavi & malum coram te feci &c. Delicta juventutis meæ & ignorantias meas ne memineris Domine. Cor contritum & humiliatum, da mihi Domine, & ne despicias illud.

Omnes Sancti & sanctæ Dei, intercedite pro me, & impetrate mihi misericor-

diam

diam Dei, contritionem & remissionem peccatorum, emendationem vitæ, bonum usum pœnitentiæ & aliorum Sacramentorum, judicium Dei particulare mite & clemens, ac beatam æternitatem. Adeste & auxiliamini mihi semper & ubique Amen.

§. II.

Præstanda sub confessione.

I. INstar Filii prodigi totus rubore plenus, ob tam crebram propositorum violationem, frequentémque ingratitudinem pro tot beneficiis, atque ob toties repetitam Patris cœlestis offensam, ad Sacerdotem Christi Vicarium accede, in genua procide, & benedictionem pete.

II. Subjunge *Confiteor* usque ad verba *mea culpa*: si plures adsint, ne detineantur, contractiùs ora: *Confiteor* Deo Omnipotenti B.M. semper Virgini, omnibus Sanctis & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione verbo & opere. Deinde dic peccata tua. 1. Humiliter ea non excusando. 2. Breviter superflua non narrando. 3. Sincerè peccata non palliando. 4.

Honestè & clarè sufficienter ea explicando. Integrè, addendo numerum certum vel verisimilem.

III. Denique conclude. *De his & aliis* meis peccatis intimè doleo, quia Dominum Deum, summum Bonum offendi, & firmissimè propono emendationem, petóque salutarem pœnitentiam & absolutionem. Sub qua cogita animam tuam mundari pretioso JESU sanguine cujus merita per pœnitentiæ Sacramentum tibi applicantur. Et breviter contritionis actum renova. *O Deus, propitius esto mihi peccatori!*

§. III.

Agenda post Confessionem.

I. Pœnitentiam, tanquam ab ipso Christo injunctam, promptè accepta, levem reputa & mox împle.

II. Subjungi potest hæc oratiuncula. *Sit tibi Domine* obsecro meritis, B. M. semper Virginis & omnium SS. grata & accepta ista confessio mea; & quidquid mihi defuit, nunc & alias de sufficientia contritionis & propositi, déq; integritate con-

confessionis, suppleat pietas & misericordia tua: & secundum illam, digneris me habere pleniùs & perfectius absolutum in cœlo &c.

III. Deniq; tibi jam mundato, à Christo dici cogita: *Vade & jam ampliùs noli peccare.* Ac deinceps diligentissimam cautelam & tui custodiam adhibe, exemplo S. Ignatii, qui non minùs animum ab omni labe tuebatur, quàm qui pretiosis ornati vestibus, viâ lutulentâ coguntur incedere. Maffæus L. 3. vitæ c. 1.

§. IV.

ALEXIPHARMACA

Seu media efficacia contra tentationes, præsertim carnales.

I. PRimum est fuga. *Fugite*, ait Apostolus 1. Cor. 6. Fugienda igitur, occasio, Societas, curiositas, otium, intemperantia &c. 2. Præsentis Dei memoria. 3. Accurata confessio & crebra communio. 4. Fervens oratio & protestatio, invocatio B. V. Angeli C. S. Josephi, S. Xaverii, B. Aloysii & castissimi Joannis Berchmanni, qui invocatus post mortem, multis castitatis

tatis donum obtinuit. p. 2. vitæ. pag 89 P. Petrus Faber, crucis ſigno ſe muniens orabat : *Hoſtem repellas longiùs*! & ad B. V. *Da mihi* virtutem contra hoſtes tuos! 5. Adhibe. ut vocant repreſſalia, actúſque virtuti contrarios elice, ſic Diabolus ex veneno theriacam confici cernens ſponte abſiſtet. 6. Opera pœnitentiæ aſſumenda & quidem poſt lapſum: acrior pœna infligenda, ut Deum places, & de Dæmone, à quo proſtratus es, triumphes, 7. Memoria paſſionis Dominicæ & Noviſſimorum. 8. Dum actu tentatio pulſat vehementior, proteſtare cum S. Auguſtino, *Malo mori, quàm fœdari*, & corpori aliquem dolorem imprime, duobus digitis aliquantum cutem manus comprimendo. Contraria contrariis, *reſiſtite Diabolo & fugiet à vobis*, Jac. 5. 9. In caſibus periculoſioribus & extraordinariis, extraordinaria viri Sancti adhibuêre antidota. Joſeph Patriarcha Gen. 39. adhibuit fugam. S. Thomas Aquinas titionem. S. Benedictus ſpinas. S. Franciſcus & Dominicus prunas. S. Bernardus nives. S. Ignatius pro medela alterius aquam gelidam. P. Oliverius

verius Manaræus ad feminam morbum simulantem confessionis gratiâ accitus, cum clausis per famulos januis effugere non posset, manibus in vas excremtorium immissis totam faciem sordibus opplevit & periculum evasit. P. Laurentius Magius in simili casu, similia præstitit. Alius Societatis nostræ Sacerdos in pari periculo, priùs cibum postulavit, ob imbecillitatem suam ex jejunio; accersitis itaque à femina credula famulis & cubiculũ ingressis, urbanè Pater valedicens feminæ, foras prodiit & evasit. Alius Societatis nostrę Ecclesiastes, cujusdam Magnatis Hæretici astu in periculum intrusus, sic reprehendit Meretricem, ut peccata sua flere cogeretur. Quo cognito Hæreticus in furorem actus Patri castissimo membrum præcidit, qui paulo post, coronam suæ constantiæ inter Beatos accepit fortissimus castimoniæ Martyr. P. Nierenbergius Lib. 5. Doct. Ascet. cap. 32.

§. V.

De Sacramentalibus, quæ remedia sunt ad eluenda peccata venialia.

SAcramentalia, sunt signa sensibilia, ad latentem aliquem effectum instituta, v. g. ad peccatorum venalium remissionem.

I. Primum est *oratio Dominica*, potissimum ex ea parte qua dicit, *dimitte nobis debita nostra*, si cum compunctione & displicentia venialium conjungatur: sic enim culpam & pœnam integram vel partialem pro compunctionis qualitate remittit.

II. *Aqua benedicta*; de qua Alex. I. Papa, qui vixit Anno 121. ait: *Aquam salem conspersam in populis benedicimus, ut ea cuncti aspersi sanctificentur & purificentur.* Probabiliùs tamen sola aspersio non sufficit, sed requiritur ut simul motum internum pœnitentiæ & disciplicentiæ circa ista peccata excitemus. Ita docet S. Thom. 3. p. q. 78. a. 3.

III. *Generalis Confessio*; in principio mis-

missæ & distributione Eucharistiæ, cum contritione & humiliatione conjuncta.

IV. *Tunsio peccatoris*, cum interiore detestatione peccatorum & compunctione. De qua S. Aug. L. 50. Hom. 50. c. 8. *Peccata levia*, ait, *nos à Sponsi amplexibus separant, nisi quotidiana pœnitentia dissecentur. Quorum diluendorum causâ, quotidie tundimus pectora, & nos peccatores confitemur.*

V. *Eleemosyna*, corporalis & spiritualis. *Peccata tua eleemosynis redime.* Dan. 4. Non quod immediatè delicta tollat, sed quod cor ad motum detestationis habendum emolliat, & parva nostra misericordia, magnam Domini misericordiam, ad dandũ nobis peccatorũ dolorem, inflectat.

VI. Benedictio accepta ab Episcopo vel Abbate, cum peccatorum detestatione conjuncta. Addunt alii esum escarum benedictarum, & preces pro peccatis propriis in Ecclesia consecrata fusas. Sic Dominus promisit Salomoni se exauditurum orationes in templo sancto suo, quibus peccatorũ veniam postularent. 3. Reg. 3. His itaq; mediis crebro utere, & maculas innumeras facilè absterges.

§. VI.

§. VI. De indulgentiis.

Magni æstima indulgentiam, quæ, ut describit Card. de Lugo: Est relaxatio pœnæ temporalis debita pro peccatis jam dimissis, concessa à Prælato Ecclesiastico. Hanc igitur frequenter lucrari conare. Pro quo servient sequentia.

I. Fac ut habeas numisma, aliúdve medallium, cui applicatæ indulgentiæ; & cura, ut habeas formulam descriptam, in quâ opera pia præstanda recensentur. Ita multiplices indulgentias, eásque sæpissimè lucrari poteris.

II. Potes lucrari, indulgentias stationum Urbis Romanæ si in nostra Eccleśia ores devotè ante altare majus 5. Pater & Ave *Compend. Priv.* Hoc privilegium concessum minimis per Julium II. Minoribus & Prædicatoribus per Innocentium III. nobis per communicationem à Pio V. Anno 1571. ut autem constet, quibus diebus obtineri queant, & quidem vel plenariè, vel centũ, aut mille, aut plurimorum annorum, attexo breviter dies mensium. Die Januarii 1. 6. 13. 17. 20. 21. 22.

22. 25. 26. 28. Februarii die 2. 5. 22. 24. Martii 7. 12. 19. 20. 21. 25. Aprilis 23. 25. 30. Maji 1. 3. 6. 8. (& ab hoc die singulis diebus usque ad 1. Augusti plenariæ ad S. Joan. Lateran.) 12. 20. 31. Junii, 2. 11. 13. 15. 22. 25. 26. 28. 29. 30. Julii 1. 2. 14. 15. 17. 20. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 29. — Augusti 1. 2. 3. 4 5. 6. 8. 10. 12. 14. 19. 22. 24. 28. 29. Septembris 7. 8. 14. 16. 20. 21. 29. 30. Octobris 4. 18. 28. Novembris, 1. 2. 8. 9. 10. 11. 18. 19. 21. 22. 23. 24. 25. 29. 30. Decembris, 2. 4. 5. 6. 7. 8. 21. 25. 26. 27 28. 31. Item 4. Dominicis Adventus, & 4 Temporibus Dom. Septuag. Sexag. Quinquag. & à die cinerum, usq; ad Dom. in albis indies ac per totam octavam Pentecostes.

III. Gregor. XIII. Año 1579. Societati nostrę concessit, ut in nostris Ecclesiis orantes, possimus lucrari omnes indulgentias, quæ habentur in aliis Ecclesiis & locis piis civitatis, in qua moramur. Vid. Compend. Priv. & Bullam Gregor. XIII.

IV. Nostri quando communicant, indulgentiam plenariam consequuntur. Leo X. in Bulla. Dilectæ.

V. Nostri qnoq; in ingressu Societatis & in morte lucrantur indulgentias plenarias. Bulla Julii II.

HORA

Probet autem seipsum Homo. 1 Cor. 11.

Ecce ignis et ligna. Gen. 22

Hon. Cause sculp.

HORA VII.

SACRUM, vel COMMUNIO.

§. I.

Præparatio ante Sacrum vel Communionem.

1. PRobet *autem seipsum homo & sic de pane illo edat.* Clamat Apostolus, 1. Cor. 11. Ideóq; ad hoc opus omnium totius diei præstantissimum, omni possibili diligentiâ te præpara. Præparatio autem duplex est, remota & proxima. Remota consistit in vita ordinata, mortificata & accurata tam in parvis, quàm in magnis, qualem in hoc libello describimus. Proxima consistit in animæ puritate, fide viva, desiderio ardente, humilitate profunda, & devotione actuali, & fervore sancta sanctè tractandi. Unde S. Bonaventura ait: *Cùm Sacerdos* fuerit totus alteratus & quodammodo divinus effectus, ita ut nil nisi Deum videat, tunc accedat. Hos calores sacros experiebatur S.P.N Ignatius, tantis interdum sub sacrificio ardoribus æstuans, ut omnes partes corporis exardescerent, ve-

neg-

nęque omnes manifestâ cordis palpitatione micarent. P. Lancic. opusc 18. c. 9.

Tu ad aliquem saltem fervorem ac devotionem excitandum, imitare B. Aloysium, qui tribus prioribus hebdomadis diebus, pro susceptâ Eucharistia, gratias agebat; posterioribus, dignè suscipiendi gratiam flagitabat. Pridie diei communionis id unum mysterium in ejus sermonibus versabatur; cum hac cogitatione lectum petebat & surgebat: unâ deinde horâ de SS. Eucharistia meditationem instituebat, totúmque tempus matutinum in spiritualibus exercitiis insumebat. L. 2. vitæ. c. 2.

Imitare hoc Scholasticorum lumen: præmitte opus aliquod humile, charitatis, pœnitentiæ, mortificationis, misericordiæ corporalis aut spiritualis, occasionem hujus Scholę pauperes prębebuut. Vel maximè autem devotio, reverentia, desiderium, humilitas, aliæque virtutes excitantur meditatione. Proinde ex sequentibus, punctum unum meditandum

selige.

§. II.

§. II.

PRAXIS I.

Comunicandi vel sacrũ celebrandi.

Accede tanquam miles inermis ad belli ducem.

I. DOmine JESU Christe, Rex meus & Dux invictissime! Tu me licet indignum, ex gratia singulari vocâsti, de mundo ad Religionem, de tenebris in admirabile lumen tuum, ut in Societate tua sub sanguineo crucis Labaro tibi strenuè militarem. Cùm verò me undique inermem deprehendam, atque ita malè munitum, ut tutò in campum prodire nequeam, ad te Ducem meum, in Venerabili Sacramento absconditum, suplex venio, ut armis cœlestibus me instruere & communire digneris.

II. Indue ergo me, Imperator invictissime *armaturam Dei*, nt possim *stare adversùs insidias Diaboli.* ad Ephes. 5. *Non* enim *est nobis colluctatio adversùs carnem & sanguinem*, seu homines visibiles, carne & sanguine constantes; sed contra spiritus invisibiles, nec solùm ex infimo choro

præcipitatos, *sed & adversùs principes & potestates, adversus mundi Rectores tenebrarum harum.* Dignare igitur me baltheo seu cingulo militari circumdare; ut stem succinctus *lumbos in veritate* (v. 14.) eóq; Sacramenti militaris, & fidelitatis, quam tibi, tam in baptismo, quàm Societatis ingressu juravi, identidem ad monear.

III. Præterea, indue me, ô Rex potentissime! *loricam justitiæ*, omnium virtutum complexione munita, ut bello offensivo & defensivo acres hosti plagas infligere valeam. Et ne fortè offendam ad lapidem pedem meum, *calcea pedes meos in præparatione Evangelii pacis* (vers. 15.) ut alacriter Evangelium annunciem, ac peccatores & Hæreticos convertere valeam. Jube me quoq;, *in omnibus sumere scutum fidei.* (v. 16.) *in quo possim omnia tela nequissimi ignea extinguere.*

IV. Ne verò trepidem & formidem, ob hostium multitudinem & potentiam, O Bellator fortissime! Contege obsecro, caput meum, *Galea salutis* (v. 17.) & spem mihi firmam impertire: hac enim munitus, animum erigam: *& si consistant adversum*

me

me castra, non timebit cor meum: si exsurgat adversùm me prælium, in hoc ego sperabo., psal. 26. Maximè si addideris quoque *gladium spiritûs* (v. 17.) quod est verbum Dei, quo, armatus, mundum, carnem Dæmonem, omnésq; hostes me oppugnantes animosè confodiam. — Elicitâque fide vivâ, ac desiderio, & humilitate ad Regem tuum liberalissimum confidenter accede.

Post communionem vel sacrum.

Prestat Christo, corde recepto, ex corde quodammodo bulliente in affectus ardentes, quos Spiritus & devotio suggerit, erumpere; quàm mox aliquid è Libello pio legere. Elice ergo hos affectus. 1. Fidem. Tu es Christus Filius Dei vivi. 2. Humilitatem. Unde hoc mihi ut Dominus & Rex meus ad me & vile tentorium cordis mei veniat. 3. Adorationem. 4. Gratiarum actionem. 5. Charitatem. Offerendo te ipsum & omnia. 6. Petitionem, necessaria tibi postulando.

✠

PRA-

PRAXIS II.

Celebrandi, vel communicandi.

Accede ad Christum, tanquam infirmus ad medicum vitæ. S. Thomas Aquin. in orat. de Euchar.

I. Ostende vel expone morbum tuum.

OMnipotens sempiterne Deus: ecce accedo ad Sacramentum unigeniti Filii tui D.N. Jesu Christi: accedo tanquam infirmus ad medicũ vitę; & medelam unicam desidero ô cœlestis Samaritane! ecce quot morbis vitiorum afflictus jaceo. Nam ecce languent aures & oculi curiositatis vitio; languet lingua & os gulæ & loquacitatis morbo, languet cor amore proprio. Languet anima superbiæ & iræ febribus. Domine si vis potes me sanare!

II. Actus spei de omnipotentia Medici.

O cœlestis Thaumaturge: tu potens es in sermone, tantùm dic verbo & sanabitur anima mea. Potens es & in opere. Si tantùm tetigero, vivâ fide & fiducia, salvus ero: si enim hæmorrhoïssam duodecim años fluxu sanguinis laborantem solius fimbrię ac tactu extemplo sanasti, quantò magis caro & sanguis tuus me sanabit? Ah! sana ergo me & sanabor.

III

III. Desiderium Adventûs Medici.

Si infirmus medicum, si vulneratus chirurgum, tanto desiderio exspectat; quanto desiderio & sanctâ impatientia me ad te anhelare necesse est, qui undique vulneratus sum, totus langueo, & à planta pedis, usq; ad verticem non est in me sanitas? Ah! veni, veni! omnis mora longa est & periculosa!

IV. Humilitas.

Sed quomodo ausim appropinquare ad te, ô Divine Archiater, totus leprosus, totus paralyticus, aliisque fœdissimis morbis obnoxius. Domine non sum dignus &c.

Post sacrum vel communionem.

Elice affectus, in quos pauper infirmus pluribus morbis gravatus erumperet adveniente peritissimo Medico, in casam ejus. 1. Fidei. Si vis potes me juvare. 2. Spei. Paralyticum 38. annos in infirmitate habentem, mox sanasti, & me quoq: sanabis Domine. Mitte me ergò in piscinam pretiosi sanguinis tui, & hoc balneo pretioso me sana & ablue. 3. Adoratio. 4. Gratiarum actio. 4. Charitas & oblatio. 5. petitio.

PRAXIS III.

Celebrandi aut communicandi.

Accede ad Christum, tanquam immundus ad fontem misericordiæ. D. Thom. in Orat.

I. Expone immunditiam tuam.

O Domine! Ecce in iniquitatibus conceptus sum: & licet sacrâ baptismi undâ ablutus fuerim, ego tamen me rursus in cloacam peccatorum voluntariè conjeci. Hinc immundus sum in omnibus. Immundus in corpore, quod est vas sordidium & esca vermium: immundus in anima, propter tot vitia & peccata. Immundus in phantasia, ab impuris imaginationibus: immundus in intellectu, à pravis cogitationibus: immundus in voluntate à terrenis affectibus, immundus in lingua in corde, in sensibus & potentiis omnibus. Ah! Domine lava me!

II. Humilitas.

Quomodo verò tam immundus & sordidus accedere audeo ad fontem omnis puritatis, & sanctitatis vię & patriæ, hominum & Angelorum! à te enim omnis puritas & sanctitas omnium tanquam a

in

infinito fonte ſcaturit. Exi à me Domine, quia peccator ſum & totus immundus, aut ſi ad te venire jubes, ampliùs lava me ab iniquitate mea.

III. Spes.

Confido in infinita bonitate, omnipotentiâ & fidelitate tua, me mundandum à te: tu enim promiſiſti: *Si fuerint peccata veſtra ut coccinum, quaſi nix dealbabuntur, & ſi fuerint rubra quaſi vermiculus, velut lana alba erunt.* Iſai. 1. Dealba ergò me in ſanguine tuo! ſi enim aqua Jordanis lepram Naami abluere potuit, quantò magis, aqua lateris tui lavabit me, & ſuper nivem dealbabor. Domine ſi vis potes me mundare.

Denique excita deſiderium emundationis, pete, ut laveris in balneo ſanguinis JESU & munderis ab omnibus peccatis minimis, etiam ab occultis & alienis, quô Jeſus tuus munditiei fons & author in in domo cordis tui mundata & ornata libentiùs habitet & requieſcat.

PRAXIS IV.

Celebrandi vel communicandi.

Accede ad Christum tanquam Cœcus ad lumen claritatis æternæ.

S. Tho. in orat.

O Salvator mi, lux mundi, ego cum cœco Jerichuntino, audiente, advenire te, clamo: *JESU Fili David miserere mei!* Lucę 18. & oculos meos aperi, ut videam & cognoscam. 1. Summam vilitatem meam, & tuam maximam excellentiam, & quâ ratione ad tantam Majestatem recipiendam, me comparare debeam. 2. Ut videam summam debilitatem meam & inconstantiam ac tuam omnipotentiam & quî omnem fiduciam in te collocare debeam. 3. Ut videam cœcitatem meam & luminis tui infiniti claritatem, ac quomodo à te illuminari valeam. 4. Ut videam malitiam meam, & bonitatem tuam immensam, & quâ ratione à te emendari queam 5. Ut videam paupertatem meam & divitias tuas inexhaustas, ac quomodo ditari debeam.

Hos & alios affectus, fidei, spei, charitatis humilitatis, & desiderii, ac reverētię excita-

Gere te instar pauperis cœci, qui veniente in tuguriolum suum Rege potentissimo, prę admiratione, gaudio, & reverentia, initio nescit, quid dicere aut facere oporteat. Tandem tamen, ubi se collegit, Regẽ quàm demississimè salutat, benevolè excipit, omni meliore modo tractat, ac deniq; paupertatis ac cœcitatis suæ remediũ expetit. Hunc imitare & in similes affectus erumpe. Ac post hæc cogita te audire verba Christi Domini ad cœcum Jerichuntinum prolata Luc. 18. *Respice: fides tua te salvum fecit.* Et in spiritu dic:

O JESU Fili David! video & agnosco vilitatem meam & dignitatem tuam. Unde hoc mihi ut venias ad me? Ah! in humilitate funda me! video ô Jesu! debilitatem & instabilitatem meam & è contrá potentiam & immutabilitatem tuam. Ah firma me in te! Video tenebras & cœcitatem meam, ac lumen & claritatem tuam: Ah illumina me! Video perversitarem & malitiam meam, ac rectitudinem & bonitatem tuam. Ah corrige me! Video indigentiam meam & opulentiam tuam, ah dita me! emenda me, accende me, ut laudem te digniùs & hîc & in æternitate. Amen.

PRAXIS V.

Celebrandi vel communicandi.

Accede ad Christum Eucharisticum, tanquam pauper & egenus ad Dominum cœli & terræ. *D. Tho. in orat.*

INstar mendici cœlestis Hierosolyma plateas circui & à SS. Trinitate, reliquisq; cœli principibus ditissimis stipem corroga.

I. Ad SS. TRINITATEM!

O Pater cœlestis! ecce mendicus & pauper sum ego: quare ante thronum majestatis tuę prostratus peto supplicirer; ut dones mihi Filium tuum in sanctissima Eucharistia, cum illo, pro modulo meo, affectu & cœlestium donorum copiâ, cum qua eum dedisti Beatissimę Virgini Mariæ in Christi Domini incarnatione. O Fili Dei altissime! communica te mihi in sanctissima Eucharistia, cum eo affectu & cœlestium gratiarum plenitudine, cum qua te communicâsti matri tuæ in tua incarnatione. O Spiritus sanctissime! præpara me ad SS. Eucharistiæ receptionem, sicut præparâsti corpus & animam Beatissimę Virginis ad Christi Domini conceptionem.

II. Ad B. V. M.

O Virgo beatissima, & Mater Domini mei benedicta, impetra mihi singularem erga Filium tuum Jesum in Eucharistia reconditum, pietatem & amorem; ut eum tantâ complectar charitate, quanta tu eum in ulnis tenens complexa es.

III. Ad SS. SERAPHINOS.

O flagrantissimi amore, igníque Divino proximi Seraphini, vos singulari fervore & efferveſcentiâ ardetis; ac facultate alios purgandi, illuminandi & inflammandi polletis. Obsecro vos, me tepidum, ad divina mysteria properantem, ita succendite, ut æterno amoris incendio, in hac communione intimè conjungi merear. Amen. S. Dionys. Areop. de cœlesti. Hierarchia. c. 7.

IV. Ad S. CHERUBINOS.

O Illuminatissimi, pleníq; cognitione, sapientia & oculis Cherubini! vos tanquam viciniùs primæ veritati conjuncti, præ aliis, radio divini luminis relucetis; hausţámque lucem ac sapientiam, sine invidia in inferiora transfunditis. Illustrate me, obsecro, & discussis tenebris, ita

cœlestis sapientię radiis illuminate, ut divina, quæ tractabo mysteria, profundiùs intelligam, & tractem sanctius. Amen. l. c.

V. Ad SS. THRONOS.

O sublimissimi, excelsissimíq; Throni, prope Deum, velut sedes prope sedentem constituti, in quibus quodammodo Deus residet, & judicia sua decernit. Vos à terrena vilitate secreti, summo Bono immobiliter inhæretis, divinúmque adventum suscipitis, virtutémq; supernè acceptam ad inferiora derivatis. Obtestor vos, omnem mihi ad terrena propensionem eximite, mentem in Deo defigite, ut in hac sacra communione, gratissimum Deo Thronum exhibeam. Amen. l. c.

VI. Ad SS. DOMINATIONES.

O Dominationes sanctissimæ! omni abjecta servitute superiores, summíq; Dominationis Principii semper avidæ. Vos absoluto & ab omni terrena vilitate libero transitu, ad superna tenditis. Vos nulla tyrannide, aut cupiditate infectæ, ad Eum qui verè est, totaliter convertimini, & subdita ad genuinã Dei similitudinem, quoad potestis, beneficè transformatis (l. c. c. 8.)

Pre-

Precor vos humillimè, me jam jam ad Dominum dominantium suscipiendum festinantem, cupiditatum mearum Dominum efficite, ut ad Eum, qui verè est, totaliter conversus, Dominicæ Deiformitatis particeps evadere merear. Amen.

VII. Ad SS. VIRTUTES.

O Virtutes excellentissimę! inconcussâ & forti virilitate in omnes actiones vestras redundante præditæ! Vos Prælatos Ecclesiæ docetis, vos miracula patratis, per vos virtus miracula patrandi perfectis conceditur. Vos supereſſentialem virtutem constanter intuentes, ejusdem simulacra effectæ, ad eum validè convertimini, & virtutem in inferiora deiformiter transfunditis. Rogo vos demississimè; induite me virtute ex alto, & ad Dominum virtutum in Sacramento mox suscipiendum rite disponite, ut charitatis & virtutum miracula patrare merear. Amen.

VIII. Ad SS. POTESTATES.

O potestates invictissimæ! potentię vestrę viribus nequaquam, tyrannicè abutentes, sed animo invicto ad Deum vos ipsas dirigentes, aliósq; ad idem promoventes.

Vos potestates adversarias compescitis. Vos athletas spirituales confirmatis, Angelósq; inferiores divinæ potentiæ confortatis. Quæso vos ardētissimè, à me adversarias potestates repellite, ad Deo animo invicto inhærendum me disponite, in pugna spirituali me animate, ut reportatâ victoria æternũ vobiscũ triumphem, Amen.

IX. Ad SS. PRINCIPATUS.

O Principatus sereniſſimi! gubernandi potestate pręditi, ad superprincipalem Principatum totaliter conversi, aliósque inferiores ad eum convertentes. Vos Angelis subditis præestis, atq; ad ministerium divinum explendum disponitis. Vos Regnis & Gentibus præsidetis. Vos subditos ad obedientiam, Regentes ad justitiam faciendam inducitis. Obtestor vos instantissimè, me jam jam ad aram accessurum, ad Deum convertite, ad obedientiam & justitiam exercendam disponite, omnésq; mundi Principatus & regna ad veram fidem, cognitionem & amorem Dei promovete. Amen. S. Dionys. l. c. c. 9. & S. Gregor.

X.

X. Ad SS. ARCHANGELOS.

O Archangeli magnificentissimi! summi Divinæ majestatis Nuntii! Vos prophetias revelatis! Vos illuminationes à superioribus acceptas, Angelis inferioribus annuntiatis, & per eosdem nobis prȩcipua fidei mysteria patefacitis. Ecce ego ad summum fidei mysterium celebrandum me accingo ; obsecro igitur vos, occulta sapientiæ divinæ mihi manifestate, mentem illuminate, Dæmones removete, ut summâ fide, devotione, pace & charitate, altissima hæc mysteria peragam. Amen

XI. Ad SS. ANGELOS.

O illustrissimi, pulcherrimiq; Angeli, in cœlesti dispositione ultimi, & hominibus magis propinqui. Vos minora nobis annuntiatis ; vos homines ad cognitionem & amorem Dei ducitis. Vos sursum per dilectionem Dei extendimini ; & deorsum ad custodiam & auxilium nostrum progredimini. O intelligentiæ nobilissimæ ; per inspirationes internas voluntatem divinam in dubiis, nobis annuntiate ; ad Dei majorem cognitionem & amorem perducite ; Nos stantes, ne cadamus tenete ; caden-

dentes ut surgamus, elevate; nec unquam nos, etiam peccantes deserite, sed semper maximè ad divina accedentibus, opem paratam ferte, ad gloriam unius Domini Dei nostri & vestri, Amen.

XII. Ad omnes SANCTOS.

O Pretiosissimæ ac beatissimę Sanctorum & Sanctarum cum Christo jam in cœlo regnantium animæ! En ad Regem vestrum ac meum suscipiendum propero, sed vestro ornatu & virtutibus destitutum me agnosco & profiteor. Obsecro igitur vos per amorem Jesu, tantam mihi pietatem, devotionem, fervorem, desiderium, charitatem, ac virtutum omnium abundantiam impetrate; quantam vos in mortali vita habuistis, dum epulo divino reficeremini: ut Dominum Deum nostrum, cum summa ejus voluptate suscipere merear. Amen.

O Patriarchæ sanctissimi, impetrate mihi vivam fidem! O Prophetæ clarissimi impetrate mihi firmam spem in Deum & fiduciam! O Apostoli ardentissimi, impetrate mihi vehementem charitatem Dei & proximi! O Martyres fortissimi, impetrate

trate mihi invictam patientiam! ô Pontifices zelosissimi impetrate mihi indefessum zelum animarum! ô Doctores illuminatissimi, impetrate mihi cœlestem sapientiam! ô Confessores ferventissimi impetrate mihi verum orationis & mortificationis spiritum! O Cœnobitę obedientissimi, impetrate mihi exactam observantiam disciplinę! O Anachoretę devotissimi, impetrate mihi studium recollectionis & silentii! O Virginis puriſſimæ, impetrate mihi donũ castitatis angelicæ! O Viduæ piissimæ, impetrate mihi profundam animi demissionem! O Conjuges fidelissimi impetrate mihi concordiam & pacem! O Pœnitentes olim dolore pleniſſimi, impetrate mihi veram contritionem & fructus dignos pœnitentiæ! O Innocentes candidissimi impetrate mihi candidam simplicitatem & sinceritatem! ut hisce virtutum vestrarum cimeliis exornatus, dignior ad sacram synaxin accedere, in ea Jesu meo frui, & intimè eidem uniri merear. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Amen.

Im-

Immediatè ante Communionem.

POst dicta verba: *Corpus Domini nostri JESU Christi.* Si sacerdos sis, aliquantulum subsiste, ut faciebant S. Ignatius, S. Xaverius, S. Philippus Nerius, C. Bellarminus, P. Claudius Aquaviva, Suarez, Georgius de Valentia, & multi alii viri valde sancti ac docti; neq; hoc vetatur rubricis. Et sequentes affectus elice. Humilitatis, Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, Dilectionis inimicorum, amoris crucis, renuntiationis & adorationis, quibus elicitis cum Salvatore tuo intimè, sacram sumens hostiam, conjungere.

Post SACRUM vel COMMUNIONEM.

MOnitum I. Ne ante consumptas species, abeas: est enim, ut monet S. Theresia, æquè inurbanum, ac si Christo domũ nostrã ingresso, ipsi mox abeamus.

Monitum II. S. Magdalenæ de Pazzis: Non esse efficacius medium ad acquirendam veram perfectionem, hoc S. Sacramento; *& si hoc bono*, ait, *uti sciretis, paucis diebus repleremini cœlesti amore. In vita c. 65.*

Post

Monitum III. P. Balthasaris Alvarez c. 6. vitæ. Magni semper faciat, tempus quo communicat, quo divina majestas cum ipso manserit, attendat ne vel momentum amittat tam felicis temporis.

Monitum IV. Proinde saltem mediam horulam recollectioni tribuat. S. Pater noster duas horas contemplationi dabat. P. Lessius horam, alii non minus.

MOx à Communione, elice hos actus. 1. Adorationis. 2. Gratiarum actionis. 3. Oblationis. 4. Humilitatis, Petitionis, aliósq; quos devotio suggeret, non secus ac cuipiam Principi aut Monarchæ domum tuam ingresso, similes affectus exhiberes. Et quoniam pauperem & mendicum agere cœpisti, spiritualem mendicationem, cœlestis Hierosolymæ plateas obeundo, continua.

Ad DEUM.

OMnipotens sempiterne Deus, rogo divinam Majestatem tuam, per unigenitum Filium tuum, quem modo suscepi, ut hanc communionem, hoc sacrum, has oblationes in odorem suavitatis acceptare digneris, atque effundere in nos & omnia

omnia noſtra omnem benedictionem cœleſtem, in menſura bona, conferta, & coagitata, & ſupereffluente, præſertim hæc benedictio derivetur in hęc NN. deinde in defunctorum animas NN. deniq; in Eccleſiæ, Patrię, Societatis & Provinciæ noſtræ neceſſitates.

Ad B. V. Mariam.

Aſpice benigniſſima Virgo, Jeſum, dilectiſſimum Filium tuum, quem puriſſimis viſceribus concipere, & ſtudioſiſſimis obſequiis proſequi meruiſti; & impetra mihi, ut eundem Filium tuum in communione, ſemper puriſſimo corde recipere, & ferventiſſimè eum amare merear.

Ad SS. Angelos.

Aſpicite miniſtri Altiſſimi, facientes verbum ejus, primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum, juſſu Patris, adoraſtis; & facite me illi eo Spiritu ſervire, quo vos eidem ſerviviſtis in terris, & nunc ſervitis in cœlis.

Ad SS. Patriarchas & Prophetas.

Aſpicite cœleſtes Nuntii, conſcii mirabilium ſecretorum, promiſſum ab initio, mundi redemptorem, tantopere à vobis de-

desideratum & exspectatum : & facite me totis viribus & affectibus cordis, ad ipsum anhelare, & ad dilectum meum diu noctúque suspirare.

Ad SS. Apostolos.

Aspicite Evangelii præcones clarissimi, dilectissimum Magistrum vestrum, quem toto corde tam ardenter amastis, & facite me eundem super omnia intimis cordis medullis ferventer diligere.

Ad SS. Martyres.

Aspicite Testes fidei fortissimi, Christum crucifixum pro cuius amore sanguinem vestrum, adeo libenter fudistis, & facite me, ejus amore, inter cruces & molestias generosè vivere, & promptè pro eo sanguinem profundere.

Ad SS. Confessores Pontifices.

Aspicite Pastores gregis Dominici, Agnum immaculatum, quem vos in altari sacro, omnipotenti Deo toties immolastis in odorem suavitatis. Et facite me eundem Deo dignè offerre, ac me illi per opera sancta perpetuò in odorem suavitatis immolare.

Ad

Ad SS. Confessores Religiosos.

Aspicite servi fideles Domini mei dulcem & dilectum Dominum vestrum; cujus amore omnia Mundi oblectamenta reliquistis. Et facite me pro ejusdem amore, in hoc statu pauperculo usque ad mortem perseverare, & ad magnæ sanctitatis gradum pertingere.

Ad Beatos Societatis nostræ.

Aspicite, Fratres charissimi, Ducem vestrum, cui vos in hac vita, verbo & exemplo tantopere conformastis: & facite me, atque omnes Fratres nostros, adhuc in Ecclesia militantes, copiosam animarum prædam, absque detrimento professionis nostræ reportare, & auctos optimis operariis ad hanc vineam vocatis, cum grandibus meritorum manipulis ad vestram & Ducis nostri Societatem pervenire.

Ad SS. Virgines.

Aspicite Sponsæ Agni immaculati, dilectum vestrum, cui virginitatem vestram, tantâ cum exultatione conservastis: & facite me semper oculis dilecti mei & vestri mundum apparere, & purum ab omni labe peccati & pœnæ obligatione ex hac vita, rectà ad cœlum emigrare.

Aſpicite, Amici Dei chariſſimi Magiſtrum & præmium veſtræ ſanctitatis; cui in hac vita unicè placere deſideraſtis: & facite me in via perfectionis, nunquam ſubſiſtere; ſed magnis paſſibus in vera, & ſpiritui Societatis conformi ſanctitate ſemper proeedere. *Conclude, cum petitone benedictionis.*

PRAXIS
Faciendi memento.

Ante vel poſt ſacrum aut communionem more R. P. Alberti Mentzinſi Poloni poſtea Japoniæ Martyris.

EGo Domine, ſequendo conſilium Jeſu, qui dixit; *Rogate ergò Dominum meſſis, ut mittat operarios in meſſem ſuam.* Lucæ 10. Te rogo cum inſtantia Domine.

I. Pater, *vide regiones, quæ albæ ſunt ad meſſem.* Aſpice Deus animæ meæ, oculis miſericordię tuæ, & compatere omnibus Sinenſibus, Japonibus, Indis orientalibus & occidentalibus, ac toti gentilitati, ut cognoſcant te Deum verum & vivum, & quem miſiſti Jeſum Chriſtum. Mitte ergo operarios in meſſem tuam. II,

II. Pater, *vide regiones, quæ albæ sunt ad messem.* Aspice Deus animę meæ, & compatere omnibus Mauris, Tartaris, Turcis & reliquis nationibus, quę sequuntur impiam sectam Mahometis; ut cognoscant te Deum verum & vivum, & quem misisti Jesum Christum. Mitte ergò operarios in messem tuam.

III. Pater, *vide regiones, quæ albæ sunt ad messem* & compatere omnibus Judæis, Hæreticis, & Schismaticis, ut cognoscant te Deum verum, & quem misisti Jesum Christum, & uniantur Ecclesię tuę & sic fiat unum ovile & unus Pastor. Mitte ergò operarios in messem tuam, propter teipsum, propter sanguinem Jesu, & merita B. M. omniúmq: Sanctorum.

IV. Pater vide Ecclesiam tuam sanctam. Aspice Deus animæ meę oculis misericordiæ, & compatere Ecclesiæ tuę sanctæ, totíq; populo Christiano. Pone, Deus meus in ea spiritum novum, & omnes status renova, ut quilibet juxta obligationem suam sincero tibi corde deserviat.

V. Reforma Domine, statum Clericalem, à Pontifice ad infimum Clericum, ut

sint

sint sicut in primitiva Ecclesia. Reforma etiam Religiones omnes, & fac eas redire ad fervorem & sanctitatem, in qua sunt institutæ. Ut verificetur de illis hîc in terris, quod Filius tuus promisit futurum in cœlis. *Erunt sicut Angeli Dei.*

VI. Reforma quoque Domine universum statum sæcularem, incipiendo à Rege supremo ad infimum subditum, & à Generali ad minimum militem. Singulisque concede in suo statu tam piè, sobriè, justè ac purè degere, nt sicut lux luceant coram hominibus, & glorificent te Patrem nostrum, qui in cœlis es.

VII. Denique benignis oculis aspice, Deus animæ meæ, amantissimam matrem meam Societatem Jesu ac 1. non permitte ut in ea fervor & primitivus Spiritus relaxetur, sed constitutiones & regulæ perfectissimè custodiantur. Exhibe te benignũ, solitisq; gratiis tuis illam adjuva, ut omnes ejus Filii salventur; & si qui sint in ea reprobi, tanquam hœdi dimittantur; & reliqui tanquam oves prædestinatæ custodiantur. 2. Concede Societati & in quolibet ejus membro perfice spiritum Christi fer-

ferventissimum, ut instrumenta apta totalis reformationis Ecclesiæ & conversionis totius mundi evadant. 3. Largire Patri nostro Generali, Provincialibus, & Superioribus omnibus omnimodam perfectionem, sanctitatem, prudentiam & gratiam subditos bene gubernandi, & his obediendi, secundum gustum & beneplacitum tuum. 4. Tribue omnibus nobis & singulis fidem vivam, spem certam, charitatem seraphicam, intentionem puram, castitatem angelicam, paupertatem Evangelicam, obedientiam Apostolicam, resignationem absolutam; cum donis lacrymarum & contritionis, perseverantiæ, & orationis perfectæ, ad maximam gloriam tuam.

VIII. Totum hoc Pater amantissime, peto à te, & si est possibile, videam impletum. Veruntamen non mea sed tua voluntas fiat. Atque ut ea præstare digneris, offero ac do, quantum possum, tibi Teipsum, Matrem meam Mariam cum omnibus Angelis Sanctis & animabus purgantibus. Omnes homines pręsentes & futuros cum eorũ meritis, ac deniq; me totum cum omnibus potentiis & actibus, unitis Jesu & Sanctorũ meritis. Amen. *Pro-*

PROBLEMA.

Seu paradoxũ, cur multi ex S. Communione adeò frequenti tam parùm proficiant; quod mirabiliùs videtur, quàm versantem in igne, algere, in aqua non madefieri, in sole non illuminari. Sumimus enim Christum, ignem infinitum, solem justitię, aquam salientem in vitam æternam. Et S. Dionysius c. 8. Eccles. Hierarch. docet sanctissimam Eucharistiam vim perficiendi habere; imô vim maximam perficiendi omnia sacramenta, ideoq; ab Apostolo vocari Sacramentum Sacramentorum. Sancta verò Maria Magdalena de Pazzis c. 49. vitæ asseruit, communionem unam probè peractam, ad animam perficiendam sufficere.

R. I. Causam hujus defectus in vitæ nostræ activæ occupationes minimè refundendam esse: hæ enim Eucharistiæ fructũ haudquaquam sufflaminant. Liquet id ex vitis Sanctorum nostrorum Ignatii, Xaverii, nec non Barzæi, Silveriæ, Mancinelli, Colnagi, Realini & aliorum salute & auxilio animarum perpetuò ferè se occupantium, & tamen ad summam perfectionem per-

pervenientium. Quod & hodiedum plures has distractiones Dei amore subeuntes experiuntur.

Respondeo II. Radices esse has. 1 Multitudo peccatorum venialium, ex supina negligentia commissorum, quæ fervorem charitatis minuunt, ut docet S. Thomas 1. 2. q. 81. Deinde negligentia & peccata venialia in ipsa præparatione, sumptione Eucharistiæ, & gratiarum actione admissa. Tertiò, aliud manducas, aliud esuris, ait Cardinalis Bona. Affectum retines ad res terrenas, conversationes humanas, recreatiunculas &c. Manna non tribuit Dominus, nisi deficientibus Ægypti cibariis. *Anima saturata calcabit favum.* Prov. 27. Quarto exiguum desiderium. Panis iste interioris hominis requirit esuriem, ait S. Augustinus. Quinto denique non cooperamur pro viribus gratię Sacramenti, non strenuè rem aggredimur; occasiones virtutum sese offerentes negligimus. Aliàs auxilium Domini & manum non abbreviatam certò experiremur. Nam facienti, quod est in se, gratiam Deus non denegat.

HO-

HORA VIII. & IX.

STUDIUM.

§. I.

De virtute Studiositatis.

NE Scholastici nostri vel per excessum, vel per defectum in studiis suis impingant, Studiositas calcar & frænum exhibet. Studiositas enim virtus est, quæ affectum & studium cognoscendi, secundum rationis præscriptum moderatur. 1. Ne quis plura & altiora scire aveat, quàm conditio & capacitas ferat, nec pluris scientiam quàm virtutem faciat. 2. Hæc ipsum studium in acquirenda scientia moderatur, ut quis studeat sicut, & quibus oportet. 3. Ad studium excitat, si languor obrepat. Atq; ita virtus hæc duplici vitio sibi opposito resistit; dum scilicet curiositatem, quę rebus inutilibus & statui suo non convenientibus vacare gestit, refrænat; & negligentiam, quæ est voluntaria omissio discendi ea, quæ scire quis tenetur, exstimulat.

Amplectendum itaq; est Doctoris melliflui consilium *Serm.* 36. *in Cant.* Sic sua-

dentis: *Observa, quid scire magis, priusve oporteat, tempus enim breve est. Ea igitur priùs scire, ampliúsque curato, quæ ſenſerit viciniora ſaluti.* 2. *Quo ordine, quo fine. Sunt namq; qui ſcire volunt eo tantum fine ut ſciant, & turpis curioſitas eſt. Et ſunt qui ſcire volunt, ut ſciantur ipſi, & turpis vanitas eſt; & ſunt, qui ſcire volunt, ut ſcientiam ſuam vendant, & turpis quæſtus eſt. Et ſunt quoq; , qui ſcire volunt, ut ædificent, & charitas eſt. Et item ſcire volunt, ut ædificentur, & prudentia eſt.*

§. II.

De methodo religioſè ſtudendi.

MOnitum I. Cùm vita Religioſi, ut docet, *D. Thomas*, tota divinis obſequiis, tanquam holocauſtum perfectum, mancipata ſit, omne ſcientiarum ſtudium, ad ſtudium amoris Dei à Religioſo ordinandum eſt. Quod & Apoſtolus docuit, ad *Titum c.* 1. *Ad agnitionem veritatis, quæ ſecundum pietatem eſt, in ſpem vitæ æternæ*, ſcilicet ad cognitionem & cultum Dei.

Monitum II. Quare Religioſus ſtudiis vacans, conjungat ſcientiam amori, eo mo-

modo, quo Beati in cœlo faciunt; atque ad similitudinem Verbi æterni, quod à patre procedit non tanquam Verbum solum sed tanquam Verbum spirans amorem. Pari modo scientia Religiosi, non sit nuda scientia, sed scientia spirans charitatem; semper, quantum licet, cognitionem reducendo ad affectum. Hinc ut docet *Suarez Tom. 4. de Relig. ex S. Augustino de grat. & lib. arb. cap. 1. Religiosi animus, non ita absorbeatur ut non quandoq; ad DEUM recurrat, nunc intentionem renovando, nunc petendo auxilium, nunc gratias agendo de veritatis intelligentia.*

Monitum III. Sed allaboret, ut totum studium suum sacrũ sit & divinum, Deûmque præsentem habeat ante studium, in studio, post studium. Ante studium, purè illud dirigendo ad gloriam & amorem Dei. In studio, speculationibus varios miscendo affectus & aspirationes, amorem Dei spirantes. Post studiũ instar lapidis, vi alicubi detenti, sublato impedimento, ruentis ad centrum. Ita Religiosus, prę terlapsâ studendi obedientia, subitò ad Deum recur-

rat, velut ad centrum, per anagogicas mentis elevationes aspirando ad Deum, vivendo cum Deo & de Deo. Hæc est scientia Sanctorum; & sapientia, quam acquirere debemus in terris, ut deinde æternum gaudere valeamus in cœlis ut docet *P. Vincentius Carraffa L. de Divin. Sap.*

§. III.

Praxis ipsa studendi.

I. SOcietatis nostræ Scholasticus, ut monitis prædictis pareat, ante arulam aut crucifixi & B.V. iconem flexis genibus opem Spiritus S. imploret more B. Aloysii Scholasticorum nostrorum Principis. *Lib. 2. vitæ c. 5.*

II. Serviet eò oratiuncula D. Thomæ Aquinatis, *Creator ineffabilis.* Vel sequens:

Da mihi Domine sedium tuarum assistricem sapientiam, ut mecum sit & mecum laboret, & sciam quid acceptum sit apud te, Domine Deus. Sensum enim tuum quis sciet, nisi tu dederis sapientiam, & miseris Spiritum sanctum tuum de altissimo.

Vers.

Vers. *Emitte Spiritum tuum & creabuntur.*

℟. *Et renovabis faciem terræ.*

Oremus.

Deus qui corda fidelium &c.

Deniq; librum aut calamum arripiens dic: *Tot tibi sint laudes JESU, quot grammata scribo, vel lego.*

III. Sub ipso studio, mentem subinde ad Deum elevet, vel lumen petendo vel intentionem renovando, vel gratias agendo, v. g. ad horæ sonum, ad novi Capitis, vel paginæ inchoationem, ad crucis pingendæ signum, aut initiales Patronorum literas.

IV. In dubiis inextricabilibus cum D. Thoma ad Deum, vel cum S. Bonaventura ad crucifixum, vel cum B. Aloysio ad B. V. tanquam instructissimam bibliothecam confugiat.

V. Studium peractum SS. Triadi per manus B. V. & SS. Patronorum offerat, cum hac clausula: Tot tibi sint laudes JESU, quot grammata scripsi, vel legi.

HORA X.

A Scholis Scholasticus vel Magister non diu in Schola vel area hæreat, sed tempestivè discipulos expediat, ut in puncto signi examen auspicari valeat: & hanc ipsam obedientiæ accurationem in examen adducat. I. Quadrante Examen.

EXAMEN Conscientiæ.

Quinque puncta, Christi quinis vulneribus accommoda, & ad singula puncta unum vulnus osculare.

PUNCTUM I.

Solve Deo grates.

Adoro, laudo, & benedico te DEUS meus, & gratias ago immortales, pro omnibus beneficiis, in primis sacrosanctæ Humanitati Christi, amantissimæ Matri ejus, reliquis Sanctis & mortalibus omnibus tam profusè collatis. Deinde pro beneficiis mihi singulariter in corpore & anima præstitis, pro beneficio creationis, conservationis, sustentationis, redemptionis, sanctificationis, vocationis ad Societatem, aliisque innumeris. Benedicta sit in ærernum omnipotentia, providentia & charitas tua in-

infinita, quæ omnibus diebus vitæ meæ, ac præsertim hodie, erga me, tam benignam, liberalémque se exhibuit. In gratiarum actionem offero tibi laudes militantis & triumphantis Ecclesiæ, merita Jesu Filii tui, Salvatoris mei, & sanguinem ejus infinitè pretiosum, quem in cruce è vulnere manûs dexteræ effudit.

PUNCTUM II.

Pete Lumen.

OBsecro te, Deus cordis mei, per sacratissimũ sanguinem Filii tui, qui ex vulnere sinistræ manûs ejus, pro nobis manavit, ut gratiam mihi copiosam dare digneris, agnoscendi, detestandi, deflendi & corrigendi peccata mea; ut in die judicii non ad sinistram, sed ad dextram Judicis per sanctos Angelos tuos collocari meraar. O lux vera! quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, mentem meam illumina!

PUNCTUM III.

Discute mentem.

ODomine! quàm longè aberravi à perfectionis semita, etsi illam cruentis vestigiis mihi Christus designavit! quoties hodie rursum prolapsus sum! *Hic*

Hic examina per singulas diei horas, cogitationes, verba, opera, omissiones, nec omitte imperfectiones, & regularum transgressiones. Reflecte igitur quî peracta sequentia.

1. Examen præteritæ diei. 2. Prælectio meditationis. 3. Preces vespertinæ. 4. Somnus. 5. Alacritas in surgendo in puncto signi. 6. Primæ cogitationes 7. Surrectio an decora. 8. Lecti decens compositio aut contectio. 9. Visitatio venerabilis. 10. Præparatio ad meditationem. 11. Observatio additionum. 12. Inchoatio ad primum campanæ sonum. 13. Pręludia, collectio mentis in meditatione, ut non elabatur ad impertinentia. Exercitium memoriæ, intellectûs & voluntatis. Custodia sensuum. Repulsa distractionum. Situs decorus. Omissio actionum inconvenientium. Completio temporis. Recollectio, propositorum, luminũ, affectuúmq; annotatio & postmodum executio. 14 Confessio sincera, humilis, exacta, contritio fervens, propositum serium, impletio pœnitentię, nihil perfunctoriè & ex consuetudine. 15 Horæ minores attentè, tardè, piè,

reverenter, opportuno loco & tempore. 16. Præparatio ad sacrum vel communionem, seria, fervens, devotissima. Sacrum & sub eo custodia sensuum, exclusio distractionum, observatio cæremoniarum, absq; præcipitatione verborum. Recollectio attenta, fervens, non decurtata, non loquendo interrupta. Canticum trium puerorum attentè, ferventer. 17. Studium cum intentione pura & aliis requisitis. Doctio accurata cum præparatione debita & temporis distributione exacta. 18. Examen generale accuratissimum, dolor serius, propositum non obiter, & ne uni discussioni diutiùs inhæreatur, & contritioni tempus præripiatur, juvat illud metiri ad clepsydram quadrantis. Atq; ita de cæteris.

O me ingratum ac tepidum! veste religiosâ, ac tot Filiorum DEI cœtu indignum! quot delicta, negligentias & imperfectiones rursum commisi! quàm segniter ad perfectionem cucurri! Sacratissimus sanguis è Vulnere sinistri pedis Redemptoris mei profluens, deleat vestigia pedum meorum, quibus ab ejus imitatione & virtutum semita aberravi.

PUNCTUM IV.

Delicti veniam posce.

QUis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut ad pedes Salvatoris cum Magdalena ingratitudinem, negligentiam & peccata mea defleam? Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. Doleo medullitus, quod offenderim te, mi Deus, qui es summum Bonum meũ. Cruciat me valde, quod ad iram provocaverim te, qui es Creator meus, Redemptor meus, primum Principium meum & ultimus finis! vehementer affligit me, quod res nullius momenti, ob quas te offendi, plus amaverim, quàm te; adeóque rei viliſſimę poſtpoſuerim te, maximum & æternum Bonum meum! Diligo enim nunc te ſuper omnia creata, & mallem rerum omnium conditarum jacturam feciſſe, quàm te vel ſemel offendiſſe. Deteſtor univerſa delicta mea, ſuper omnia alia mundi mala, quia tibi diſplicent, & tu ſummè eadem deteſtaris. O ſi dolerem millies amplius, ſic te à me leſam, ô infinita Bonitas! amplector ſupplex pedes Filii tui,

&

& per vulnus pedis dexteri rogo te, ut mihi dicere digneris, quod olim Magdalenę dixit Filius tuus: *Remittũtur tibi peccata tua.* Eâ ſpe fretus in apertas Jeſu mei plagas, in abyſſum miſerationis tuæ, me totum projicio, ac per merita paſſionis ejus, à Bonitate tua veniam ſpero. Reſpice in me, & miſerere mei.

PUNCTUM V.

Malúmq; fuga.

O Amantiſſime JESU! ex hac hora ſatisfaciam æquiſſimo deſiderio cordis tui, pro ſalute mea in cruce tranſfixi, & corrigam quidquid mali & negligentiæ admiſi. Nunquam, nunquam te offendam ampliùs, nec in minimis quidem, ſciens volénſq; ô Bonitas ſummè amanda! Confirma hoc propoſitum meum, per merita ſanguinis tui, ex intimo cordis ſinu pro me effuſi: quæ tibi cum vita, paſſione & morte tua in ſatisfactionem offero. Unio cor meum cum vulnerato corde tuo, mi Jeſu. Cor tuum ſit mihi caverna maceriæ, in qua ſecurè habitet anima mea, foramen petræ me ſuſtentantis, Ad peccatorum

emen-

emendationem, ad compensationem eorundem, omnémq; vitę perfectionem cum gratia tua, paratum cor meum Deus, paratum cor meum! Deus propitius esto mihi peccatori. Amen. *Concluditur oratione Dominicâ ex præscripto S. P. N. in Lib. Exexcit.*

QUÆRES

Quid agendum, si quid temporis in Examine superſit?

RESp. Si nihil peculiare, illo die expiandum aut corrigendum occurrat. 1. Occupa te in gratiarum actione pro beneficiis, etiam personalibus. 2. Elice magnos actus contritionis, de peccatis anteactis, non secus ac si in præsenti, magnis peccatis fores obnoxius. 3. Dispice, num aliquam eo die graviorem commotionem à passione aliqua, aut tentatione passus his: nam passiones refrænandæ ne valde mentem perturbent, imò etiam illæ, quę non valde perturbant. 4. Examina successum meditationis, si id manè, præstare nequiveris. 5. Renova propositum abstinendi à peccato, à quo in proxima exhomologesi ca-

ven-

vendum statuisti. Talia proposita incredibiliter ad animæ puritatem conferunt. 6. Vide, num quæ omiseris bona, vel obligationis, vel supererogationis. 7. Inquire, num quid ex consuetudine boni egeris, omissâ actuali oblatione, præsertim actiones adiaphoras. 8. Considera, utrum commiseris rem aliquam materialiter malam, & talem, quę si deliberatio adfuisset, evasisset peccatum, v. g. motus primi, verba cholerica, agitatio manuum inconsiderata. 9. Inquirere poteris in radicem peccatorum, deliberare de mediis; aliàs expende, an hoc tempore sis melior præterito, & an elegeris id quod perfectius est. In vitiis & perturbationibus, omnibúsque virtutibus, nos ipsos sollicitè inquirere non desinamus, ubinam simus, in medio vel in fine, ait *S. Joannes Climacus. Gradu 26.*

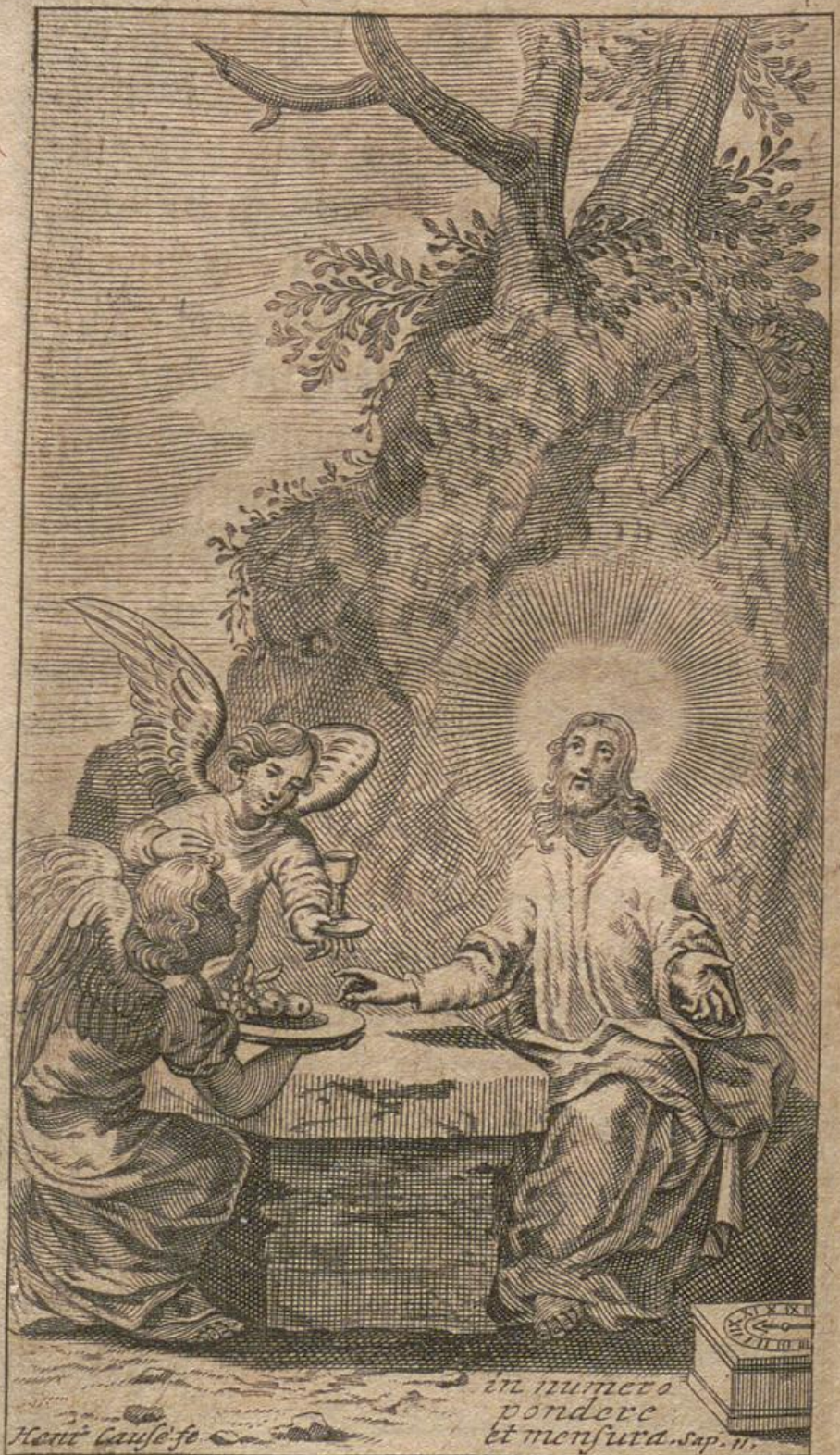

Henri Causé fe

in numero pondere et mensura. Sap. 11.

Attendite, ne forte graventur corda vestra. Luc. 21.

MEDIO XI.

Prandium.

§. I.

AGENDA ANTE PRANDIUM.

I. AUdito ſigno, mox ex obedientia ad menſam perge abſque cunctatione, ne inter ultimos adrepas, alióſque exſpectare cogas. Et inter eundum dic: *Vado propter te, Pater cœleſtis, ad menſam, abſq; mora, obedióq; voci tuæ mihi campanâ indicatæ.* Ibidem ſobriè, mundè & decenter cibum potúmq; ſumam, cum ſilentio, ſine aviditate, ſine oculorum curioſitate, ſine deſiderio ciborum meliorum, appoſitis bene contentus: imò in quopiam genium fraudabo, & lectione piâ mentem paſcam, ad eam inflammandam in majus obſequium & gloriam tuam.

II. Benedictio menſæ attentè, piè tardè recitanda, ſive menſæ benedicas, ſive reſpondeas, nec verſum incipias, priuſquam ultimam benedicentis, aut reſpondentium ſyllabam perceperis, ut juſſit Anno 1620. *P. Mutius Vitelleſchus.*

III.

III. Dum consedisti, priusquam mappulam explices, cum Jobo, antequam comedas suspira & intentionem renova, dicendo: *Mi JESU*, quot micas comedo, quot guttas bibo, toties te ex animo laudo & benedico: vel, quidquid sanguinis ex hac refectione acquiro, amore tui profundere desidero. *Dum mappula explicatur, ad socium, utrimq; assidentem attende, num quid desit.*

§. II.

Observanda sub prandio.

Quæ observanda sint in refectione corporis, accuratè præscripsit S.P. Ignatius in regulis de victu rectè temperando. Secundum has

I. Observa modum à S.P. præscriptum. *Reg.* 7. Ne animus quodammodo totus super cibum effundatur, & ne avidè vescamur & festinè, sed appetitui semper dominantes. *Non te effundas super omnem escã.* Eccli. 37. *Sub te erit appetitus tuus & tu dominaberis illius.* Gen. 4.

II. Attende, ne excedas in qualitate nimis delicata, & statum tuum pauperem ex-

excedentia appetendo. Sed cibis communibus contentus esto. *Vide Reg.* 1. 2. *&* 3. *De Vict. temp.*

III. Potissimum attende, ne excessum committas in quantitate, ne corpus gravetur, animúsq; ad preces, studia, aliáque munia hebetetur. Christus monet: *Attendite ne fortè graventur corda vestra.* Luc. 21. Hæc ferè scaturigo morborum. *In multis enim escis erit infirmitas.* Et *propter crapulam multi obierunt, qui autem abstinens est, adjiciet vitam.* Eccli. 37. Ne igitur ad plenam satietatem te farcias; sed cum quodam adhuc appetitu surgas. Quod facile erit, si cum S. Augustino, ad alimenta, tanquam ad medicamenta accedas, de quibus nemo prudens plus sumit, quàm prosit.

Pro discernenda autem mensura S. Augustinus L. de Moribus Eccl. c. 21. Regulam assignat, ut usurpemus. *Quantum ad vitæ hujus atq; officiorum necessitatem satis est.* P. Lessius L. 4. de Temper. c 1. Docet à S Augustino aliísq; Patribus, per *necessitatem* intelligi quoque utilitatem & convenientiam. Sumenda, igitur, ut ait

Les-

Lessius, *Regula Temporantiæ ex fine, ob quem illa usurpantur*: hic autem est bona corporis valetudo, & mentis ad suas functiones idonea dispositio. Ob hanc enim causam & non ob aliam, & quatenus ad hunc finem expedit, bibendum & edendum, non amplius, non alio modo, nec etiam minus, nisi finis altior intendatur, v. g. satisfactio pro peccatis. Itaque qui plus bibit aut edit, aut sæpius, aut alio modo, aut res alias, quàm congruit valetudini & mentis functionibus, non servat temperantiæ regulam.

V. His theoricè dilucidatis, restat difficultas in praxi reperiendę mensuræ, & quantitatis debitę: pro qua superanda, suggerit S.P. noster bina, eaque efficacia media. 1*mum in Reg.* 4. Quantò plus quis initio, detraxerit de conveniente victu, tantò faciliùs reperturum justam mensuram. 2*dum in Reg.* 8. Ut ante prandiū cùm nulla esuries sentitur prævia deliberatione mensuram definiamus certam. Lege sępius has regulas & in praxin redige, sic nunquam à gulę vitio, adeò bestiali superaberis.

§. III.

§. III.

Præstanda sumpto prandio.

I. SUb recitatione Sanctorum ex Martyrologio Deum in Sanctis mirabilem suspice, lauda, magnifica Sanctis verò gratulare, eis te commenda, & imitari desidera, similémque coronam exopta.

II. Si defectus aliquis commissus, mox dole, veniam pete, emendationem propone. Nunquam de cibo vel potu conquerere; nunquam lautiora magnopere extolle: hæc enim Religiosum Societatis carni & mundo mortuum, atq; ad epulas cœlestes anhelantem dedecent.

III. Dei profusam in te liberalitatem, paternámq; providentiam agnoscens, cum intima devotione & fervore gratias age, exemplo S. Ignatii, qui licèt aliàs colore subfusco erat, tamen cum mensæ benediceret; aut gratias ageret, totus vultu succensus, igneum colorem præferebat.

V. Licèt ordinariè ante & post mensam utamur Breviarii Romani precum formula: In secunda tamen mensa, antiqua benedictio servari poterit, si placuerit, ut

legi-

legitur 3. p. Const. c. 1. §. 5. Qua etiam S. Fundator noster utebatur initio, & ut refert P. Schwertfer, erat hujusmodi.

Nos, & ea, quæ sumus sumpturi, benedicat Deus trinus & unus Pater, & Filius & Spiritus Sanctus. Pater noster — *Gratiarum actio.* Laus Deo, pax vivis, requies defunctis. Tu autem Domine miserere nobis. Beata viscera Mariæ Virginis &c. *Pater noster.*

§. IV.

Consilia & Exempla Temperantiæ, & mortificationis Gulæ.

PRimum Religioso certamen ineundum contra Gastrimargiam, ut docent SS. PP. & Cassianus L. 5. Instit. c. 5.

I. Primo igitur contentus esto communibus cibis, nullum alium petendo, vel admittendo, nisi certa infirmitas judicio medici & Superiorum aliud exigat. S. Ignatius mensę Ministrum graviter punivit, quod sibi præ cæteris uvæ racemum attulisset. *Maffæus L. 3. c. 12.*

II. Si Portio tibi feratur, vel nimis, parva, vel gustui tuo non arridens, ne aliam petas

petas. De hoc plurimùm gaudeat, si viliora ei quàm aliis apponantur *S. Bernardus* sic implebis *Reg.* 25. summarii.

III. Nullam prorsus rem, non ad te sed ad alium spectantem, in mensa attingas: quia voto paupertatis repugnat.

IV. Nunquam conqueraris de substantia aut qualitate ciborum; id enim signum foret, exiguæ mortificationis *S. Ignatius, & S. Borgias*, per incuriam malè cocta & amara, comedebant sine querela.

V. Si cibus non sit sufficienter sale conditus, salem ne apponas, præterquam in iis cibis, ad quos communiter ab omnibus adhiberi solet, ut sunt ova, raphanus. Docuit hoc *S. Vincentius*, hoc faciendum propter Christum felle potatum. Noster *Alphonsus Rodriquez* 30. annis salem non comedit, ut refertur in processu Canonizationis.

VI. Similiter acetum, majoris gustûs percipiendi gratiâ non adhibeas, exceptis iis, quę ex communi hominum more, absque aceto non eduntur, ut lactuca & similia. Præstitit hoc *P. Thomas Sanchez.*

VII. Panem sine delectu comedas, quicunq;

cunq; obtigerit, mollem duro non anteponendo, nec contrà, neque ita scindas ut solas crustas, nec è contra tantùm mollia sumas. Exemplo *P. Balth. Alvarez* qui deteriorem sibi sumebat, meliorem apponebat proximè assidenti.

VIII. Extra ordinaria refectionis tempora, etiam cum facultate nec comedas nec bibas; nec os siccum aqua abluendo humectes. Hoc S. Carolus Borromæus, quendam è suis docuit. L. 8. vitę c. 20. S. Philippus Nerius dicebat, *neminem fore virum spiritualem, qui extra tempora prandii & cœnæ ederet, aut biberet.* Idem præscripsêre suis. S. Aug. & S. Benedictus.

IX. Diebus solemnioribus, cùm plura dantur cibaria quàm tria, accepta licentia, à quarto abstinere poteris. S. Agnes, S. Brigittam docuit: *Abstinentiam in medio ciborum non gustatorum, esse quandam Martyrii speciem.*

X. Ex quotidianis cibis, absq; licentia etiam, potes bolum unum, magis arridentem, relinquere, exemplo Joannis Bergmanni. In vita p. 32. & P. Balthasaris Alvarez, asserentis: *Optimum bolum decet*

Deo

Deo relinquere. Quod & P. Colnago, Romę Concionator sæpissimè sæcularibus in concione inculcabat.

XI. Cum venia Superioris, potes amara aliqua herba occultè cibo admixta, eum insipidum reddere, exemplo P. Colnago & S. Francisci. B. Clara de Monte falco aquam cibis affundebat p. 1. vitæ c. 7.

XII. Potes cum venia Superiorum, à quibusdam delicatioribus cibis, sine quibus vita citra ullum incommodum sustentari potest, perpetuo abstinere. S. Ignatius etiam senex & infirmus, pullos & alia quę in deliciis sunt, non admittebat, etiam hospitibus præsentibus. *L. 1. vitæ cap. 5. P. P. Colnago* abstinuit ab esu ficuum perpetuo, ad quas ejus natura vehementissimè ferebatur. *P. Alvarez* cibum optimè sapientem mox removebat.

XIII. Nunquam dulciaria in cubiculo asserves, nisi manifesta necessitas urgeat. Præluxit *P. Thomas Sanchez* qui ea ab amicis submissa, mox P. Ministro pro infirmis tribuit.

XIV. Si quid in mensa tibi defuerit, ne petas, erit hæc materia cœlestis lucri.

Exem-

Exemplo *P. Thomæ Sanchez & P. Alvarez.*

XV. In potu vel maximè excessus vitandus. Imitandi veteres Christiani, de quibus Tertullianus. *Bibitur, quantum pudicis est utile. Ita saturantur, ut qui meminerint, etiam per noctem sibi adorandum esse Deum.*

XVI. Vino non inordinatè, aut nimium deditus esto, nec tibi imaginare, dum sanus es, ejus necessitatem: Quid si enim mitterêre in Indiam, aut ad alia loca çatentia vino? *Vinum*, ut docet S Basilius Serm. de Inst. Mon. *Neq; omnino respui debet, si quandoq; valetudinis causâ adhibendum sit; neq; studiosius nimis, si necessitas non sit, exquirendum.* Intuere S. Joannem Baptistam vinum & siceram totâ vita non bibentem aliósque innumeros.

XVII. Etiam cibis vilibus & grossis, sine aviditate & voluptatis desiderio vescaris, majorem enim nonnulli ex his, quam ex delicatioribus gustum percipiunt. *Non cibus sed appetitus in vitio est*, ait S. Gregor.

XVIII. Ita comedas, ut quamvis non deneges, quod corpori nutriendo sit ne-

cessa-

cessarium, ne in laboribus pro Deo susceptis prę debilitate deficiat: omnem tamen famem non expleas, verùm ita à mensa discedas, ut absq; oneratione ventriculi, adhuc cibum capere posses. *Tu nosti Domine* (ajebat S. Pachomius DEO gratias agens) *quia ex quo suscepi hunc habitum, nunquam satiatus sum pane, aqua, vel qualibet creatura alia, quam feciſti.*

XIX. Etsi prædictę mortificationes adhiberi queant, vitandus tamen etiam est excessus, quo vita decurtetur: quamvis enim *Lessius, Azor, Vasquez*, aliíq; graves Authores id licere doceant. Tamen qui Dei beneficio, experitur se bene vivere, rarò peccare, perfectiora eligere, desiderio salutis alienę & gloriæ divinę propagandę ardere, illúdque in oblatis & ultrò quæsitis occasionibus ipso facto demonstrare, tali suadendum non est, ut vitam rerum necessariarum & commodarum subtractione abbreviet. Hinc S. Philippus Nerius ægrè tulit S. Carolum Borromæum exiguo cibo, extraordinariis & inauditis ferè aliàs jejuniis, vitam sibi decurtasse, adeò Dei Ecclesiæ necessariam.

XX. Suadeo itaq; Scholasticis nostris, ut ternas hasce Summarii regulas artificiosè combinent. 1*ma* est de continua in omnibus rebus, quoad fieri poterit, mortificatione. *Reg.* 12. 2*da*. Altera Novitiis, Magistrísq; novellis præcipuè inculcanda. Scilicet corporis castigationem in abstinentiis immoderatam esse non debere, nihílq; sine Confessarii aut Superioris approbatione faciendum. *Reg.* 48. 3*tia* Deniq; moderatam tuendæ ad divinum obsequium valetudinis ac viriũ corporis curam adhibendam esse *Reg.* 46. Juxta ipsiusmet Christi D. monitum S. Gertrudi datum. L. 4. c. 23. Insin. *Mihi quidem*, inquit, *ad hoc erat oblatum vinum myrrhatũ cum felle mixtum, quo citiùs morerer, sed desiderium multa patiendi pro homine, retraxit me, ne biberem. Tu verò è diverso, in eodem amore, sume omnia necessaria & commoda, ut per ea in servitio meo diutiùs viva conserveris.*

PRAXIS
Legendi super Mensam.

I. SI tempus ullo modo patiatur lectionem antè revide. *Juxta Reg. Præfect. Lect.*

Lect. Sic leges accuratiùs & distinctiùs. Solertiores id agunt diebus festis aut Dominicis, aut aliis minùs impeditis.

II. Intentionem piam præmitte, cum desiderio pascendi cibo spirituali, cum corpus reficitur, amicos Dei & Fratres tuos, atque ut id cum fructu præstes, Angelos eorum Tutelares invoca.

III. Inter legendum observa Sena hæc adverbia *I.* Lege *tardè*: ne memoria multitudine rerum & volubilitate verborum obruatur. Cibus largus corpori prępropere ingestus, non bene digeritur; ita nec cibus animę. *II.* Legè *distinctè*, omnia verba, & syllabas, præsertim ultimas, articulatè exprimendo, nullam absorbendo, omnésq; sensus, secundum commata & puncta bene distinguendo. *III.* Lege *clarè* & ita altè, ut ab omnibus etiam in fine triclinii accumbentibus omnia probè percipiantur. *Reg.* 1. *Præfect. Lect. IV.* Lege *æquabiliter*, voce uniformi, non cantillando, non tonum elevando, aut deprimendo, est enim lectio, non concio, aut cantio. *V.* Lege *reverenter* S. Scripturam stando & aperto capite, sicut & Martyrologium. Nonnulli

etiam, occurrentes inter legendum orationes, quibus Deum vel Sanctos alloquimur, aut rogamus, detecto capite legunt. Deniq; lege *libenter*: magni enim meriti est lectio, eóq; majoris, quô majoris difficultatis est plurium horarum doctione fessis. P. Petrus Burgundus senex 72. Annorum in Collegio Trevirensi ordinarium mensæ lectorem agebat, ut Annuæ testantur. Anno 1598.

IV. Si perperam lecta, pronuntiatáq; repetere jubearis, id tanquam humilitatis & meriti ansam, promptè arripe, ac demissè, apertóque capite corrige. Exemplo P. Martini DelRio, qui post Theologiæ & Concionum Cathedras administratas, anagnosten agens, malè lecta ad arbitrium alterius promptè corrigebat. *Lancic. op. 8. L. 2. c. 4.* Si etiam, licet rectè pronunties, emendare jubearis (quod contingere nonnunquam potest, neq; enim Correctorem esse omniscium credas) proprio judicio ne pertinaciter inhæreas, nec sciolus haberi velis, sed ad alterius votum promptè efferas, duplicem hac occasione meriti coronam relaturus. Beatus Lantfrancus vir omni

omni literatura egregiè imbutus, cùm in Cœnobio lectorem mensæ ageret, & ab Antistite illiterato, idq; contra Grammaticæ leges, lecta repetere juberetut, promptissimè paruit. Hos, aliósq; verè humiles imitare.

V. In prandio & Cœnâ legitur caput de Scriptura Sacra. *Reg. 5. Præf. Lect.* Quæ lectio non omittitur dum leguntur Annuæ, ut rescripsit P. Claudius 1584. Sed omittitur in solennioribus festis, quando leguntur Homiliæ PP. *Juxta Reg. 6.* Quę Homiliæ non sunt legendæ per totam octavam, sed tantùm ipso festo. Excipiuntur tamen, Natalis Domini, Pascha & Pentecoste, in quibus per plures dies legi possunt. *P. Oliverius. Visit. Prov. Rhen. Anno* 1586. *Et P. Claudius Anno* 1604.

V. De passione Domini legitur Dominicâ Judica caput 26. Matth. Die Lunæ & Martis cap. 27. Mercurii & Jovis cap. 14. Marci. Veneris & Sabbati cap. 15. Marci. Dominica Palmarum, Evangelium Palmarum. Lunæ cap. 22. Lucæ. Martis cap. 23. Lucæ. Mercurii cap. 18. Joanins. Die Jovis sancto c. 13. Joannis us-

que ad verſ. 16. Die Veneris ſancto caput S. Joan. 19. Sabbato ſancto c. 28. Matthæi uſq; ad verſ. 8.

VII. In Scriptura ſacra omittendæ Genealogiæ Judæorum & Catalogi Nominum, facta etiam, quę ſpecies inhoneſtas ingerunt. Ex reſcripto P. Claudii Anno 1587. & ordin. P. Oliverii, n. 29. In particulari autem

EX Libro Geneſis omittendum cap. 5. totum. Cap. 9. verſus 21. 22. 23. Cap. 10. totum. Cap. 11. à verſ. 10. ad finem. Cap. 13. totum. Cap. 30. totum. Cap. 31. verſ. 10. 11. 12. Cap. 34. totum. Cap. 36. & 38. totum. Cap. 39. à verſ. 7. ad 19.

Leviticus totus omittitur.

Ex Libro Numerorum omittitur Cap. 1. 2. 3. 4 25. 26. 33.

Ex Libro Joſue Cap. 12. à verſ. 7. ad finem omittitur. Cap. 15. à verſ. 20. ad finem & cap. 16 17. 18. 19. omittitur.

Judicum Caput 19. omittitur.

Ex Libro Ruth cap. 3. omittitur.

Ex Libro 2. Regum Cap. 11. à. verſ. 2. ad 6. omittitur. Cap. 13. ab initio uſque

ad

ad vers. 23. omittitur. Cap. 16. à vers. 21. omittitur.

Ex Libro 3. Regum cap. 1. non legitur usque ad vers. 5.

Ex Libro Paralipomenon 1. omittuntur 9. prima capita. Cap. 11. à vers. 26. ad finem. Cap. 23. 24. 25. 26. 27.

Ex Lib. 1. Esdræ Cap. 2. totum omittitur. Cap. 8. usque ad vers. 20. non legitur.

Ex Libro Judith Cap. 12. omittitur.

Ex Libro Esther omittuntur quæ ultimis capitibus diverso charactere inserta & asteriscis notata sunt.

Psalterium totum & Canticum Canticorum omittitur.

Ex Ezechiele cap. 16. & 23. omittitur, & cap. 41. cum seqq.

Ex Daniele cap. 13. omittitur.

Ex Osea cap. 1. 2. 3. omittitur,

Novum Testamentum totum legitur.

VIII. Martyrologium jam ex Decreto 47. Congr. 8. legitur in prandio. In vigiliis Sanctorum & Beatorum nostrorum eorum Nomina legenda ante alios San-

&os. *P. Mutius* 1625. Sed dies Canonizationis SS. PP. nostrorum post Martyrologium legitur. *Idem P. Mutius* 1633.

IX. Feria V. VI. & Sabbato sancto omittitur Martyrologium. Ita P. Mutius in German. 1628. Lectio vernacula inchoatur, sepositâ à plerisq; portione capitali. Singulis mensibus legitur Catalogus Missarum quæ dici debent quot mensibus & septimanis. Semel initio Anni indicatur legendum Sacrum pro Societate. Deinde quot mensibus Summarium & Regulę communes cum Epistola de obedientia. Singulis annis Kalendis Martii legenda Bulla Alexandri VII. de denuntiandis hæresi infectis. Et feria 6. post octavam assumpt. B. V. Bulla Urbani VIII. de observatione constitutionum ad S. Inquisitionem pertinentium.

HO-

Nonne cor nostrum ardens erat in nobis? Luc. 24.

HORA XI.

Relaxatio Animi.

§. I.

De fine recreationis.

I. Cùm à mensa statim studia resumere sanitati minimè conducat, sapienter à Societate quædam animi relaxatio instituta est, seu quies cum piè jucundo colloquio, amœnam animi remissionem præbens. Hujus finis est nova alacritas & vigor ad labores mentis, & studia postmodum resumenda ad gloriam Dei. Deinde mutua inflammatio in spiritu, & fraternæ charitatis conservatio. Deniq; habitus colloquia spiritualia miscendi cum proximis. Hos fructus expertus est, præter alios, piissimus Joannis Bergmannus, qui è meridiano colloquio ajebat se novos spiritus colligere in reliquum spatium diei: vespertinâ autem collocutione adjuvari, ad instituendam ardentiùs meditationem, communionémq; diei sequentis. Quare videri sibi divinitus instinctos fuisse Patres, qui in sextis Comitis Generalibus, horæ illius geminæ remissionem, non levibus ra-

rationum machinis oppugnatam, constanter retinendam censuissent, quando tantus ex ea fructus existere sentiatur. *In vita pag.* 33.

II. Cùm P. Claudius Anno 1582. rescripserit Magistris non licere, abesse à recreatione sine expressa venia : ab ea Scholasticus non se separet, nec eo tempore literis operam det: ex hoc enim studio morbos & mortem præmaturam enasci docet experientia. Accommodet ergò se uti in hoc, sic & in aliis communi Societatis consuetudini, Quidam in Provincia nostra Tironum Magister suadebat Novitiis cogitandum sæpius: Quid si omnes id agerent? quid si omnes è recreatione emanerent? cùm loquendum, tacerent, cum tacendum loquerentur; quæ inde confusio & perturbatio sequeretur: *Est tempus loquendi, & est tempus tacendi*, ait Eccl. c. 3. Tantum laborandum ut pie, hilaritérq; tempus illud transigamus. Ut vir ille sanctus è Societate: qui interrogatus, quid acturus esset, si finitâ recreatione moriendum sibi foret: Respondit, quod nunc ago, agerem, & ex obedientia animum piè relaxarem.

§. III.

§. II.

De mediis obtinendi linguam ſpiritualem.

1. MEdium eſt ſolida rerum divinarum meditatio. 2. Multa Scripturæ Sacræ, Interpretum, & aſceticorum lectio. 3. Sedula ad conciones & lectiones menſæ attentio. 4. Crebra doni linguę ſpiritualis petitio. 5. Intimus amor rerũ ſpiritualiũ. *Ex abundantia cordis os loquitur. Et hoc quiſq; ructat, quod bibit.* 6. Continua exercitatio, fabricando fabri fimus. 7. Solers annotatio & præparatio ad pia colloquia. Si enim Filii hujus ſæculi adverſaria conficiant, ſilvámq; rerum doctarum & curioſarum conquirant, ad facundè de re quavis mundana diſſerendum: quidni Religioſi, tanquam Filii lucis, illud imitentur in induſtriis Spiritûs & æternæ ſalutis, non ad vanitatem, ſed Dei majorem gloriam?

Methodum hæc adverſaria conficiendi lege in Aurifodinâ P. Drexelii, qui ipſe, quidquid audiebat in colloquiis, vel legebat in Libris, vel obſervabat in menſis, quod doctum, pium, rarúmve eſſet, ſedulò

annotabat, eóq; libros suos, quos edebat, præclaros, mirificè locupletabat. Quod si Scholastici nostri imitarentur, quantam rerum rarissimarum copiam vel ex sola lectione super mensam, vel ex Librorum Spiritualium lectione conquirerent, ad discursus audientibus & colloquentibus longè utilissimos? P. Martinus Stredonius duodecim fontes invenerat, è quibus juxta Monitum Eccli. 9. *Omnis enarratio ejus in præceptis altissimi* scaturiebat. *Vide vitam c.* 9. P. Wenceslaus Schwertfer fontes colloquiorum 35. faciendos docet. In Diario. p. 2. v.g. 1. De Deo & Christo. 2. De Ecclesia. 3. De Conscientia. 4. De vitis Sanctorum. 5. De Novissimis. 6. De Memorabilibus locorum &c. P. Hieronymus Natalis catalogum contexuit materiarum, de quibus in recreatione loqui possumus, approbatum à Congretione 6. & 7. Generali. *Vide eum in Instruct.* 13. P. Claudii de renovatione Spiritûs.

Plura de recreatione in Horologio Sacerdotali.

HQ-

HORA XII.

PRAXIS I.

Orandi ad trinum campanæ pulsum.

AD trinum campanę pulsum, Divæ Virgini quotidie salutandæ institutum à Joanne XXII. Anno 1334. recitant multi, versiculos de passione Domini: Quos, uti & B. Aloysium imitari poteris, qui ut refertur in vita L. 2. cap. 3. Christi crucifixi memoriam quotidie refricabat, quadam brevi antiphona sub meridiem pronuntianda, tam liquido pietatis sensu, ut feriæ sextæ sanctioris hebdomadæ sanctitatem præ oculis habere videretur.

Ad primum itaq; pulsum recita: *Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem.* Ad secundum, *propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen.* Ad tertium, *ut in nomine Jesu omne genu flectatur, cœlestium terrestriũ & infernorũ.* Post singulos pulsus interpone salutationem angelicam.

Vers. *Qui passus est pro nobis.*

℟. *Misereatur nostri.*

Oratio.

Respice quæsumus super hanc familiam

Pra-

tuam &c.

PRAXIS II.

Orandi Litanias B. M. V.

I. NE ob varia in recreatione audita, ut fit, distraharis, in itu paulisper mentem collige, & B. Virginem à te invocandam cogita.

II. Recita has Litanias præmissa certâ intentione, v. g. pro flore Societatis, pro impetranda virtute aliqua aut perseverantia. P. Leonardus Lessius quotidie Litanias Virgineas recitabat, ut in Societate perduraret.

III. Recita eas in præsentiâ Dei, prostratus coram SSS. Trinitate, & coram B. V. quasi titulis singulis eam alloquendo, & petendo, ut oret pro nobis, & hoc, quod intendimus, obtineat; idq; cum filiali fiducia, ob triplicem coronam ejus, Potentiæ, Sapientiæ & Bonitatis seu charitatis, quâ in cœlo à Patre, Filio, & Spiritu Sancto coronatur.

PRAXIS III.

Fabricandi Horologium Passionis Domini.

I. EXemplo S. Borgiæ, P. Carrafiæ, Alphonsi Rodriquez & aliorum, in alqua figura quadrata lineis ductis, in 18. horas

ras distincta, singulis horis unum mysterium adscribe. v.g. Hora 4ta. *Christus orat in horto.* Hora 5. *Sudat sanguinem.* 6. *Capitur.* 7. *In domo Annæ alapâ percutitur.* 8. *In domo Caiphæ blasphematur.* 9. *In domo Pilati silet.* 10. *In domo Herodis illuditur.* 11. *Barrabbæ postponitur.* 12. *Flagellatur.* 1. *Spinis coronatur.* 2. *Ad mortem condemnatur.* 3. *Crucifigitur.* 4. *Felle potatur.* 5. *Orat pro inimicis.* 6. *Moritur.* 7. *Lancea latus transfigitur.* 8. *De cruce deponitur.* 9. *Sepelitur.*

II. Nota hęc passionis Dominicę mysteria, non respondere tempori, quo gesta sunt, sed memorię gratiâ, hoc ordine descripta esse.

III. Usus Horologii in eo consistit, ut cum S. Borgia, omni hora, v.g. ad horæ sonum, præscriptum mysterium in memoriam revoces & saltem unũ affectum mysterio congruentem elicias. v. g. *Christus orat in horto*: orationem vel meditationem tuam cum ejus oratione conjunge. *Sudat sanguinem*: vel unicam ejus guttam tibi applicari postula. *Capitur, ligatur*: *Pete*, ut vincula peccatorum tuorum rumpat,

pat. *Alapam accipit*; pete ut ignoscat tibi, quod tot ei alapas peccatis tuis inflixeris. *Silet*; pete silentium, & sic de reliquis. Ut hac ratione paulatim totus tibi figatur in corde, qui pro te totus suffixus est in cruce.

PRAXIS IV.

Fabricandi Horologium Sanctorum.

I. HOrologium Sanctorum Patronorum, in eadem figura quadratâ, de qua ante dictum, sed una linea intersectâ, describes. Ita ut singulis horis unus Patronus respondeat. v.g. Horę 4ta B.V. 5ta S. Angelus C. 6. S. Joannes Baptista. 7. S. Josephus, &c. Ejusmodi Horologium sibi fabricaverat R. P. Mauritius de Büren, sed horam duodecimam, tanquam cor diei, Jesu, cui omnia debentur, consecrabat.

II. Usus hujus Horologii in eo situs est, ut omni hora, v. g. ad ejus sonũ, designato sancto te commendes, gratiam petas horam istam sanctè pro æternitate secutura impendendi, vel gratiam vitia & peccata extirpandi, vel magnos in virtute progressus faciendi, & perfectionem adipiscendi. Aut quid simile.

Pra-

PRAXIS V.

Examinis particularis.

METHODUS Examinis particularis à S. P. Ignatio inventa, efficacissimum est ad vitia extirpanda, virtutésq; inserendas medium; modò accuratè & constanter adhibeatur. Vide Libellum Exercitiorum in quo accuratè describitur. Ego tantum pro declaratione, observationes nonnullas adjicio. Itaq;.

Observa I. Additionem secundam à S. Patre præscriptam, de scribendis lineis & punctis, diligentissimè esse servandam. Nec sufficit notare puncta in aliquo chartæ frustulo, quod facilè amittitur, nec in pugillaribus, in quibus notata facilè delentur: sed conficiendus Libellus plurium foliorum, ut possit cognosci & conferri profectus unius hebdomadis, mensis, anni, cum aliis. Ejusmodi Libellum habuit S. Ignatius, sub cervicali ejus à morte repertus, in quo illo ipso die naturali, quo mortuus est, puncta aliquot, non lapsuum in defectus, sed omissionum actuum quorundam virtutis annotaverat. Ut refert P. Lancic. Idem præstitit magnæ perfectionis Frater Joannes

nes Ortunius in vita P. Balth. Alvarez c. 30. usq; ad diem præcedentem ipsam mortem. Idem observavit P. Joannes Cannas fama sanctitatis celebris in Provincia Boetica, vitâ functus Anno 1596. qui 30. annis usque ad vitæ finem accuratè in Libello examen hoc signârat. Quod & de P. Goswino Nickel Bibliotheca Scriptorum Societatis testatur. Horum diligentiam à Tirocinio inchoando, imitare.

Observa II. Quem ordinem in hoc examine studiorum tempore in Collegiis tenere debeas: Nam alii fuêre in sæculo semper probi & innocentes, quemadmodum B. Aloysius & B. Stanislaus, liberi à frequenti lapsu in certa vitia. Vel licet fuerint valde imperfecti, & crebrò in peccata venialia lapsi; hæc tamen Tirocinii tempore per Examen particulare exstirparunt. Et hi circa actus spontaneos virtutum, certis temporibus & horis, certo quotidie modo eliciendos, juxta Superiorum directionem, examen hoc instituere debent; & quod temporis partes vel horas sine actu vel penso statuto prætermiserint, annotare.

Alii

Alii è Novitiatu ad Collegia veniunt, nondum exstirpatis defectibus, in quos frequenter labebantur. Et hi 1*mo* non aggrediantur simul plurium defectuum exstirpationem; sed (ut vult S. Pater noster,) peccatum aut vitium particulare, à quo emendari cupiunt. Idem innuit S. Chrysostomus hom. 28. in Joan. *Discamus, ut vitia nostra tempore corrigamus, hoc mense unum, alio aliud, & ita consequenter meliores efficiemur, & tanquam per gradus ascendentes, per scalam Jacob ad cœlum perveniemus.* 2. Non quodvis vitiũ, sed illud prius exstirpandum est, quod præ cæteris quis sibi infestum sentit. Ut docet idem S. Chrysost. Hom. 11. in Gen. 3. Si quis pluribus vitiis infestetur, S. Chrysostomus Hom. 76 ad pop. suadet vitiorum evulsionem à facilioribus exordiendam, quibus superatis, animus armandus ad id quod difficilius est. Et si quis pluribus æquè gravibus impetatur, priùs invadendum illud, quod fons & radix est aliorum: qualia sunt vitia capitalia, gula, superbia, vana gloria &c.

Ob-

Obſerva III. Qui eradicatis in Novitiatu iis vitiis,quæ Tironibus cum ſæcularibus ſunt communia, ut ſunt ſuperbia, impatientia, pigritia, gula &c. frequenter tranſgrederetur varias regulas, quas tepidi parvi faciunt, tali non eſt ſtatim aſſumendum examen particulare circa exercitium virtutũ ; ſed ſi plures indies regulas tranſgreditur, faciat de illis omnibus examen particulare, quemadmodum, S. P. noſter §. ultimo 1. hebdom. examen vult inſtitui circa omnes additiones & exercitia. Atq; hoc ei utiliſſimum & planè neceſſarium eſt. Quod ſi verò, notabiliter frequentiùs unam tranſgrederetur regulam, quàm alias, de illa ſola examen inſtituendum erit,donec emendârit : v.g. de regula ſilentii,de cuſtodia oculorum,modeſtia.

Obſerva IV. Poſtquam gratiæ divinæ beneficio & examinis particularis auxilio, abnegaſti frequentem lapſum in vita cum ſæcularibus communia : ac præterea omnem prorſus regulę cujuſvis tranſgreſſionem, ita ut nunquam ullam voluntariè violes ; tunc primùm,& non antè, examen particulare,de exercitio virtutum inſtituas,

ut

ut indicat S. Chrysostomus hom. 19. ad pop. *Ne mihi dicas; majorem partem expedivi* (defectuum) *sed nisi totum emendasti, nondum te quidquam feciſſe puta.* Et S. Pater noſter vult præcedere expulſionem vitiorum. Anima antè emundanda eſt ab his ſordibus. *Unguenta vaſi ſordido quis credidit?* ait S. Gregorius Nazianzenus L. 1. ſentent. *Ubi abominatio* (peccatum) *aboletur, ſanctificatio congregatur; & egreſſus malitiæ, virtutis operatur ingreſſum,* ait idem Sanctus.

Animæ verò ſic mundatæ, Deus paratiſſimus eſt dona ſua infundere. *Quemadmodum parturiens cupit eniti fœtum, ita & ille cupit effundere miſericordiam ſuam,* ait S. Chryſoſtomus, orat. de B. Philogono. Atq; hæc ratio eſt, cur Religioſi nonnulli poſt plures años imperfectiores ſint, quàm in Novitiatu; eò quòd ſcilicet, non attenderint ad diminutionem & expulſionem peccatorum venialium, quæ ut docet S. Thomas 3. p. q. 87. a. 1. *Sunt impedimenta profectûs ſpiritualis.*

Obſerva V. Poſt debellata vitia, & acquiſitam perfectam regularum antè negle-

glectarum obſervantiam, examen hoc primo loco faciendum eſt de *Regula* 17. Summarii: Ut ſingula opera ordinaria aſſueſcas actuali intentione (ſaltem in principio operis) & oblatione, purè propter Deum peragere: Primò enim bene perficienda ſint, ad quę obligamur ex regula, quàm alia ſupererrogativa. Ubi verò huic actuali oblationi aſſueveris, ſequentes, hoc ordine, virtutes aggredere. 1. Elice multos actus internos pœnitentię, eóſq; frequenta certis temporibus per diem, de quibus infrà. 2. Actus humilitatis. 3. Obedientiæ ſeu reſignationis. 5. Patientiæ, & amoris adverſariorum ac adverſitatum, ſeu crucum.

Quinę hę virtutes à S.P.N. *Regula* 16. vocatæ ſolidę ſunt: ſunt enim baſes & fundamenta, in quibus ſi probè fundatus fueris, ad alias, etiam non ſervato ordine progredi poteris; quales ſunt, renovatio votorũ, recordatio paſſionis Dominicæ, multiplex Dei adoratio, præſentia Dei, gratiarum actio, auxilii divini imploratio, actus charitatis proximi & Dei, oblatio propoſitorum heroicorum & alii ſimiles.

Ob-

Obſerva VI. Tempora in quibus hi actus exercendi, pro Scholaſticis noſtris deſtinanda ſunt illa, quibus nec ſtudendo, nec res immediatè ad ſtudia pertinentes tractando diſtinentur; ſed tempota aut ſpatia intermedia: v. g. dum itur ad menſam, ad portam, ad hortũ, ad refectorium, templum, chorum, ſcholam: dum inceditur per plateas, ubi frequens eſt populus, & per regulam loqui non licet, ad ſonum horologii &c.

Ne verò Novitii & Scholaſtici certo numero actuum præſcripto. eóq; valde magno, caput fatigent; ſatis eſt, in lineolis tot puncta notare, quot partes temporis, ex ſupradictis, tranſierint abſq; ullo actu elicito.

Obſerva VII. Actus illos virtutum duplici ratione elici poſſe. 1. Per modum longiuſculæ conſiderationis, & hic modus Tironibus & Scholaſticis, nondum dono inſigni orationis inſtructis, haud accommodatus eſt. 2*dus* verò modus facilior atque utilior eſt, ſi hi virtutum actus breviſſimè & ferventiſſimè eliciantur.

Quod duplici rurſum methodo fieri poteſt. 1. Ut unus idémque actus ſæpius

iiſ-

iisdem verbis repetatur. Sic P. Cerrutus Italus Romæ in Collegio Anno 1573. cum opinione sanctitatis mortuus, quotidie ter mille vicibus vota renovabat; gratiarum actiones ad numerum soli Deo notum pertingebant. Altera methodus est, ut hi actus alio & alio modo varientur. v.g. actus humilitatis: *Domine non sum dignus aspicere altitudinem cœli. Domine non sum dignus calcare hoc pavimentum.* Atque hic modus in Spiritu & virtute magis provectis accommodatior est. Hi enim in virtutis & unionis cum Deo exercitio facilitatem experiuntur.

Quapropter regula hęc generalis esto, ut quisq; modo sibi faciliore & convenientiore utatur. Nemo serviliter caput adstringat; nemo coactam devotionum servitutem sibi imponat: hæ enim angustiæ & caput fatigant, & ferventiores piæ voluntatis affectus sufflaminant.

Observa VIII. Tempore lapsûs, præter tunsionem pectoris in signum doloris, & præter contritionem, juxta additionem primam, eliciendam, plurimùm confert actum defectui contrarium excitare: per

hujuſmodi enim actus, & habitus virtutum augentur; & pravi vitiorum habitus, veluti limâ ferrum, atteruntur, & exſtirpantur, ut Theologi docent. Juverit quoque magnopere, ob defectus crebriores, aut notabiliores, pœnitentiam nonnullam ſibi imponere, ut major deinceps cautela adhibeatur, gratiáque nova impetretur. Equus recalcitrans calcaribus inſtigatur: aſinus ſegnis fuſtibus propellitur.

Obſerva IX. Quantum temporis uni vitio exſtirpando aut uni virtuti per examen inſerendæ tribuendum ſit. 1. Quidam inſignis Aſceta ex alio ordine ſcribit: vix eſſe paſſionem tam potentem, quæ cum Dei auxilio, continuo orationis exercitio, & aliis mediis, intra annum ſuperari non poſſit. Quod ergo erit judicium ferendum de his, qui poſt plures annos adhuc valde vividi ſunt in affectu honoris, æſtimationis propriæ, aliarúmq; vanitatum & ſenſualitatum, niſi quod in hoc examine, aliiſque mediis perquam negligentes extiterint? 2. S. Chryſoſtomus hom. 26. ad pop. pro exſtirpanda jurandi conſuetudine in concione unum menſem præſcripſit. Et Hom.

24.

24. in Epist. ad. Hebr. Unicuique virtuti mensem tribuendum censuit. *Hoc mense*, ait, *patientiam discamus, alio aliam virtutem.* 3. Si verò mense uno vitium minimè exstirpatum sit, aut virtus nondum acquisita, pergendum est, donec virtus integrè possideatur; & vitium funditus eradicetur; ita ut ne semel quidem notabili tempore labi contingat: nam licet ad breve tempus non sentiantur inordinati pravorum habituum impetus; id indicium non est, nos iis carere, verùm tunc conjectura erit, exstirpatos esse, si longo tempore, in frequentibus occasionibus & difficilibus, non erumpant. Finio hæc præclarâ S. Bernardi sententiâ Serm. 58. in Cant. *Credite mihi, vitia amputata repullulant, & effugata redeunt & reaccenduntur extincta, & sopita denuò excitantur. Parum ergò est semel putasse, sæpe putandum est, imò si fieri potest, semper.*

HORA I.

INSTRUCTIO.

De exercitiis corporalibus.

I. UT exercitia corporis (quæ S. Pater noster omnibus communiter con-

ven ire judicat, eò quòd & corpus & spiritum adjuvent) rite peragas, præmittenda est pia intentio, dicendo v. g. quoties manum movero, toties te Deum meum, amare, laudare & glorificare desidero. Possunt quoque plures intentiones conjungi, & motiva diversarum virtutum, humilitatis, obedientiæ, charitatis, zeli, pro conversione animarum, pro solatio fidelium defunctorum: sic Deo gratius opus erit.

II. Sub ipso labore, opere, itinere, pia aliqua consideratio, vel affectus elici potest. Ita P. Lancicius ad passus suos dicebat *propter te Domine.* Idem docet S. Bernardus: *sicut laborantibus manibus, oculus propterea non clauditur, nec auris abstinet auditu, ita multô meliùs, laborante corpore, mens quoque ipsa suo intenta sit operi, ut non vacet.* Egregiè id præstitit, B. Aloysius L. 2. vitæ. c. 7. Fratribus, tanquam Christo & Apostolis in triclinio serviens.

III. Exercitia hæc externa, cum magna modestia, diligentia, alacritate & accuratione obeunda sunt. Sic hortatur S. Basil. de renunt. sæc. *assignato tibi ministerio, cum modestia fungitor, sedulitatéq; perinde ac si Chri-*

Christo ipsi ministrares: maledictus enim, qui facit opus Dei negligenter. Deniq; peracto opere labores & sudores, cũ fatigationibus & laboribus Christi Deo Patri offerendi.

IV. Exercitationes hæ promptè subeundæ, quia sunt radices variarum virtutum. 1. Humilitatis. Hinc S. Bernardus inter 4. Humilitatis media ponit vilitatem operis. Et S. Bonaventura in spec. p. 2. cap. 6. *Quoniam* inquit, *ad humilitatem humiliatio via est, non erubescant Religiosi humiliari, nec humilitatis officia respuant.* 2. Obedientiæ. 3. Charitatis Dei & proximi ac misericordiæ corporalis, quales sunt ministeria in culina & refectorio Item in horto fodere, serere, lolium eradicare, ut fructibus inde enatis servi Dei ad obsequium divinũ alantur. 4. Multorũ meritorũ sunt scaturigines. S. Fundator noster de quodam Fratre nostro Antonio nomine edixit: *Quot ponebat lateres in muro, quoties eos tundebat suo malleo, quoties calcem apponebat, tot sibi parabat coronas in cœlo.* P. Balthasar Alvarez cap. 7. vitę, ajebat: *proximorum necessitates reputandas tanquam ditissimas aurifodinas, ex quibus animæ propriæ ditescant.*

esant. S. Arsenius rogatus in quo maximè confideret, Respondit, *in eo, quòd homines fugi, quòd tacui, quòd flevi, at in eo potissimum, quòd manibus laboravi.* Fratrum nostorum quidam Simon opificio murarius Italus à morte apparuit P. Petro Scargæ Vilnensis Collegii Rectori totus splendidus, sed manibus longè splendidioribus, cujus causam esse dixit labores in officio suo propter Deum susceptos.

V. Exempla Sanctorũ ad hæc exercitia corporalia nos quoq; excitare possunt. 1. Christi Domini, qui ut colligitur ex Matth. 13. v. 55. & Marci 6. v. 3. Artem fabrilem cum S Josepho exercere dignatus est. Fabrum lignarium fuisse asserunt Textus Arabicus, S. Justinus, S. Chrysostomus, S. Thomas, Abulensis, Lyranus, Maldonatus, Cornelius &c. Fabrum verò ferrariũ extitisse S. Hilarius, S. Ambrosius, S. Anselmus & Beda sustinent. — B Virginem laborasse Christus testatus est S. Brigittę c. 23. regulæ. Laborarunt Apostoli, Petrus, Joannes, Jacobus piscatoriam, S. Paulus scenofactoriã artem exercentes. *Laboramus operantes manibus nostris.* 1. Cor. 4.

At-

Atque ut taceam S. Ludovicum Galliæ Regem, SS. Crispinum & Crispinianum, S. Martinum, S. Malachiam, aliósque innumeros sanctitate & dignitate illustres. E Societate nostra S. F. Borgias vilissima munia obire sibi honori duxit. L. 4. vitæ c. 1. Similiter B. Aloysius. Joannes Nunnius Æthiopiæ Patriarcha, S. Xaverius, Frater noster Franciscus Cordubensis Ducis Cardonæ Filius, non solùm Novitius sed & studiis invigilans vilissimis culinę ministeriis delectabatur. In vita P. Alvarez c. 30. Idem præstitit R. P. Mauritius de Büren, Domus Geistanæ, & Buranę Fundator, coco humillimè serviens & artem libros compingendi Treviris in Novitiatu addiscens, qui Anno 1661. 7. Novembris Geistæ in eo, quo isthæc exaro, cubiculo, relicto virtutum odore suavissimo, piissimè decessit. *Ut habet vita m. s. L. 1. c. 15.*

VI. Imitare exempla hæc. Indies se occasiones offerunt in triclinio, culina, cubiculo, tertio saltem quoque die scopis mundando. Quod P. Claudius interpretatus est esse faciendum, diebus alternis, non numerando dies festos, nec vacationes in Collegiis.

INSTRUCTIO.

De operibus pœnosis & mortificationibus externis.

I. INter hæc pœnitentię opera, primum est, flagellatio seu, ut vocant, disciplina, quæ omnibus propè sanctis usitata fuit. S. Dominicus ter quotidie, uti & S. Pater noster Ignatius initio conversionis suę. S. Borgias horrendè, P. Colnago quot noctibus. P. Balthasar Alvarez manè & vesperi ultra horæ quadrantem in toto corpore à pedibus usq; ad caput, ita detonabat, ut Tirones Medinæ per exaggerationem dicere soliti sint, totum illud latus domús tremere. Tu ne fortè excedas, superioris voluntatem in his sequeris, & ordinariè, si debilior sis, spatium unius aut alterius, si robustior, trium, aut quinq; salutationum Angelicarum non excedes.

II. Cilicium quoq; è pilis, setísve equinis contextum, uti & catenulæ acutæ pleríſq; sanctis in usu fuêre. P. Carraffa cilicio horrido utebatur, instar tunicę ad genua usque promissę. L. 2. c. 2. P. Colnago antequam suggestũ pro concione conscen-

de-

deret, catena ferreis & aculeatis muricibus intextâ lumbos incingebat. L. 2. c 29. Tu ex judicio superioris aut Patris Spiritualis cilicino scapulari, si robustior; aut si debilior, cingulo utere, aut catenula ferrea aut orichalcina, tum quia majorem hęc infligit dolorem, tum quia functiones mentis minùs impedit.

III. Usus lectuli durioris, plurimis quoque sanctis usitatus fuit. P. Colnago sæpe durâ cubabat humo, aut grandem crucem sibi in lecto, cui incumberet, substernebat. Tu, si vires ferant, Moderatores consule, num semel, iterúmve in hebdomade in sacco stramineo, absq; lecto inferiore, cubare liceat: ita tamen, ut probè corpus contegas stragulis, præsertim in hieme. Aut si hoc denegetur, utere saltem lecto duriusculo, ut mortificationi continuæ etiam noctu studeas. Et ad cubationem molliorem nihil cæteris non dari solitum quæras, nec si quid exiguum defuerit, conqueraris.

IV. Muscarum, culicum, pulicúmque morsus tolerati genus sunt mortificationum tactui permolestum. P. Bernardinus

Realinus & Alphonsus Rodriquez à fronte vel facie non abigebant, licet sanguinem exugerent. P. Lancicius cuidam propter hæc multis hebdomadis tolerata, admiranda heroicáq; virtutum dona concessa scribit, *multis annis frustra aliàs petita.*

V. Mortificatio non exigua est totam meditationis horam & examina peragere flexis humi genibus absque omni fulcro, more P. Realini etiam octogenarii, & P. Mauritii de Büren, licet gravi vinculo ferreo ob herniam incincti.

V I. In vestibus quoque mortificatio quædam & asperitas amplectenda. Qui mollibus vestiuntur in domibus Regum sunt. Itaque 1. utere, si offerantur, caligis panno nullo, teláve suffultis. 2. Utere tibialibus laneis communibus, absq; interioribus lineis. 3. Indusia grossiora, vel lodices si quandoque offerantur, libenter acquiesce. B. Aloysius sibi hospiti, per oblivionem linteamina data non esse gavisus est. 4. Soccis lineis communibus assuesce, rejectis non vulgaribus. 5. Subuculam interiorem communem gesta, absque ullo artificio factam, etsi tritam & resartam. 7.

Cal-

Calceos porta ordinarios absq; pretiosiore aluta non fibulis, sed ligulis coriaceis, more antiquo, religatos.

VII. Mortificationes quoque sunt. 1. Pruritum ex accenso sanguine oriri solitũ, in manu, facie, brachio, non extinguere. 2. Inter decumbendum in lecto, vitare præsertim in æstate, ulnarum denudationem, tibiarum elevationem, pedum divaricationem, quæ sæcularibus delicatulis in more posita sunt. 3. Aliquid frigoris pati, dum non sat cito, vel non hypocaustum jubetur calefieri. 4. Diutiùs stando aliquam sibi molestiam creare. 5. Inter ambulandum asperiorem & incommodiorem viam eligere. Finio has mortificationes, verbis hortatoriis S. P. N. in Exam. cap. 4. §. 46. *Majus ac impensius cujúsq; studium sit, quærere in Domino majorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.*

HORA II. & III.

DOCTIO MAGISTRORUM.

De qua prolixè in Horologio Excitatorio, in Instructione pro Magistris, infrà differetur.

HO-

HORA IV.

MAtutinum & Laudes orandi praxin *vide suprà ad Horam sextam matutinam pag. 79. &c.*

PRAXIS I.

Recitandi Rosarium B.M.V.

PRaxis *I.* est, dum rosarium, cum mysteriis gaudiosis, dolorosis, vel gloriosis, secundum anni tempora recitas, in prima cujusvis decadis salutatione, mysterium illi respondens nonnihil mediteris.

Praxis II. Ut pro attentione conservanda, breve suspirium interponas v. g. ad particulam *nunc*; ut sanctè vivamus, & in *hora mortis* ut sanctè moriamur. Quæ pro libitu variari possunt.

Praxis III. Ut ad singula mysteria, quę salutationi interseris, petas aliquam virtutem v. g. per sanguineũ sudorem pete resignationem; per flagellationem, pete castitatem; per coronationem, humilitatem; &c.

Praxis IV. Patris Ludovici de Ponte est. Dicendo primam decadem, invocare novem choros Angelorum præcipuè S. Ga-

Gabrielem Custodem Virginis, & petere ut eam laudent, ac Deum, ob dona ei concessa : & gaudere, quòd Angeli eâ gaudeant, & habeant pro Regina excellente : & laudare eam ac confiteri quod in eâ sint gratiæ novem Chororum Angelicorum cum magnis excessibus & gaudere de hac excellentia, Deúmq; laudare, qui illam dedit, atque optare, ut totus mundus eam laudet ac cognoscat, ídque à Patre æterno & ejus Filio petere. Deniq; petere ab hac Domina donum aliquod ; quo maximè eges, vel quod in Angelis enituit, scilicet puritatem, ac illos rogare, ut id pro te postulent, & apud Deum omnes intercedant.

Eodem modo in secundâ decade invocandi Patriarchæ, Prophetę, Reges, præsertim S. Joachim, S. Anna, S. Joseph, & facienda alia, quę facta in prima decade. In tertia decade invocandi Apostoli & Discipuli Domini, præsertim familiares Virginis S. Joannes & S. Lucas. In 4ta Martyres. In 5ta Confessores, Doctores, Religiosi. In 6ta Virgines, *Viduæ & aliæ Sanctæ,*

PRA-

PRAXIS II.

Recitandi brevem coronam.

IN morbo, itinere, vel capite fatigato, aut ad meditandum minùs apto, acceptâ in manus coronâ precatoriâ & facto signo crucis, ad singula grana dic piè attentéq; brevem aliquem affectum seu suspirium v.g. 1. *Gloria Patri & Filio &c.* 2. *Laus tibi Christe.* 3. *Deus in adjutorium meum intende.* 4. *Domine exaudi orationem meam &c.* 5. *In manus tuas commendo spiritum meum, &c.*

Simili modo omnis generis virtutum actus exerceri possunt, vel per totius rosarii globulorum decursum eundem actũ repetendo, vel in singulis decadibus diversum eliciendo: v.g. Credo in te Deus meus, spero in te, amo te super omnia, resigno me tibi penitus. Fiat in me, de me, per me, circa me & circa omnia mea, tua sanctissima voluntas in tempore & æternitate.

PRAXIS III.

Precum jaculatoriarum, seu methodus ascendendi è creaturis ad Deum.

Val-

VAlde excelluit in hac arte S. Ignatius, teſte Ribad. in vita L. 5. c. 1, eámque noſtris optabat eſſe familiariſſimam ; ut ſcilicet è ſingulis rebus, Conditoris potentiam, ſapientiam & bonitatem agnoſcerent. Mafæus L. 3. c. 1. *Tota mundi moles quaſi liber eſt literis exaratus, deprædicans gloriam Dei*, ait S. Baſilius. *Et ipſæ ſpecies Creaturarum voces ſunt quædam Creatorem laudantium*, inquit S. Auguſtinus in pſal. 26.

Praxis I. hujus aſcenſionis eſt S. Chryſoſtomi Ep. 5. ad Theod. *Ut ab experientia rerum tenuium accipiamus de magnis aliquid conjecturæ. Si quando in balneo fueris nimis efferveſcente, tum gehennæ recordaberis. Si quando febre acriore conflagraveris ; ad flammam quæ illic eſt, progredere.*

Præxis II. eſt S. Baſilii dicentis : *Panem eſitans Largitori gratias rependito, vinum bibens memento Largitoris, qui ad cordis lætitiam & infirmorum ſolamen hoc impertivit.* Tunicam indueris ; gratias age benigno Authori. Dies abiit ; gratias age illi, qui ſolem non merentibus indulſit.

Pra-

Praxis III. S. Ignatii Fundatoris noſtri, qui è plantulæ, frondis, floris, fructûs aut vermiculi aſpectu ſuper cœlos mox ſe attollebat, atq; in minimis Deum maximum agnoſcebat. Simili ratione S. Franciſcus Seraphicus ex omnibus creatis aſcendebat ad diligendum Deum, exultabat in cunctis operibus manuum ejus, contemplabatur in pulchris pulcherrimum, in omnibus ſibi ſcalam faciens ad apprehendendum Deum, qui eſt deſiderabilis totus.

Praxis IV. R.P. Petri Fabri. *Si in itinere tranſeas, urbem, pagum, arcem nobilem.* 1. *Roga Deum per merita eorum qui ibidem ei placent, ut miſereatur tui.* 2. *Gratias age pro beneficiis quæ Deus omnibus ibidem habitantibus præſtitit.* 3. *Commenda eorum neceſſitates Deo.* 4. *Peccata illorum deteſtare, & veniam pete.* 5. *Si ibidem ſint hæretici, hæreſin deteſtare, converſionem pete.* 6. *Animas illic defunctorum Deo commenda.*

Praxis V. R.P. Nicolai Lancicii. *Vides aliquos colloquentes, propone ſervare ſilentium. Audis ſtrepitum ventorum ſævientium,*

tium, ora pro Navigantibus. Audis in taberna bibentes, saltantes: Dole ob peccata eorum, pete à Deo ne inebrientur, & si fuerint inebriati, ut citò confiteantur. Audis strepitum & negotiationes sæcularium, gratias age Deo, quod te à vita sæculari liberârit. Audis pluviæ strepitum, si est utilis eo tempore, gratias Deo age. Opta tot elicere actus fidei, spei, charitatis, quot gutta decidunt: simúlq; gratiæ divinæ influxum postula.

* * * * * * * * * * * * * * * *

HORA V.

Instructio de visitatione Venerabilis Sacramenti.

I. LAudabilis consuetudo visitandi Christum Dominum, præclarum inter alia medium est varia dona cœlestia & familiaritatem cum Deo obtinendi: ut experti sunt S. Thomas, S. Xaverius, S. Borgias, B. Aloysius, P. Alvarez, P. de Ponte, aliíque innumeri, hinc fuêre tam assidui in ea. Sunt enim contestationes honoris & obsequii Regi supremo debiti. Sunt officiosæ salutationes, quibus amorem nostrum erga

gaSponsum animarum nostrarum dilectissimum contestamur. Sunt accessus ad Benefactorem munificentissimum, quibus favores obtinemus, & gratias pro iis referimus. Sunt aditus ad Thronum gratiæ, coram quo necessitates nostras proponimus: Cùm ergò Christus Dominus tanto tempore nos exspectet, adventum nostrum præstoletur avidè, quis venire renuat? Amantes libenter sunt simul.

Praxis I. In ipso accessu elice fidem, & exhibe summam quam potes, internam externámque reverentiam; & certum tibi finem propone, cujus gratia Christum Dominum tuum convenias. v.g. 1. Scopus èsse potest, affectus gratiarum actionis pro beneficiis. 2. Affectus amoris, ut cum eo familiariter agas, & intima tua cum eo communices, & magis amore ejus inflammeris. 3. Ut necessitatibus, tentationibus, dubiis, & perplexitatibus tuis remedium obtineas. 4. Ut infinito amori Christi benedicti, non solùm hoc Sacramentum instituenti, verùm etiam tot sæculis in eo perduranti, aliquo modo respondeas, cum ejus *delicia* sint, *esse cum Filiis hominum.*

Fave

Fave has illi, præcipuè cùm adeò pauci reperiantur, qui ejus affectui faciant satis. 4. Cum multi ipsum variis modis graviſſimè offendant & inhonorent, tu saltem maxima quâ potes teneritudine & reverentia, tantas injurias vindica.

Praxis II. Accurre ad Christū Eucharisticum 1. Tanquam sitiens ad fontem. 2. Tanquam æger ad medicum. 3. Tanquam discipulus ad Magistrum. 4. Tanquam Filius ad Patrem. 5. Tanquam Sponsa ad Sponsum. 6. Tanquam reus ad asylum. 7. Tanquam mendicus ad inexhaustum thesaurum.

Praxis III. Ab Archiatro ac Thaumaturgo divino pete 1. Ut Chananæa micas. 2. Ut Hæmorrhoïssa fimbriam tange. 3. Ut Paralyticus sanitatem posce. 4. Ut leprosus mundari pete. 5. Ut Cœcus lumen postula. 6. Ut Dæmoniacus liberari flagita. 7. Ut spoliatus & vulneratus à latronibus, alligari & curari opta. Et manum medici Cœlestis thaumaturgam senties.

Praxis. IV. Pro varietate, visitationes Eucharisticas, solennioribus festis accommoda. 1. In natalitiis, visita Christum ut natum

tum de Virgine ; eíq; jam accine *gloria* cũ Angelis ; jam venerare eum cum Pastoribus, jam munera offer cum Regibus, jam cum Simeone in ulnas accipe,& cũ gaudio *Nunc dimittis*,accine 2.In Quadragesima Visita, modò orantem in deserto, & cum Angelis obsequia tua defer jejunanti, modò apud Annam Caipham, Herodem, Pilatum ; flagellatum , coronatum , crucifixum,aspice, adora,venerare, vulnera oscularе, compatere, commorere. 3. Tempore paschali, Christi corpus glorioſum,ejúsque quatuor dotes admirare,diversis apparitionibus spiritu præsens intereſto. Jam cum Thoma latus & loca clavorum reverenter contrecta ; jam cum Magdalena pedibus humiliter ad volvere. 4.Aliis temporibus , Deum Eucharisticum velut in rubo ardenti, vel in columna nubis , vel in sede majestatis iride circumfusa , intuere, ac venerare,vel ut Agnum supra montem stantem , cum 24. Senioribus , depositis coronis, adora. 5. Denique hęc tria nunquam intermitte, 1. ut pro postrema communione gratias agas. 2. Pro proximè sequente gratiam petas. 3. In examine par-

ticu-

ticulari proficiendi gratiam postules. *Septem alias praxes quære in Horologio Sacerdotali à pag.* 410. *ad* 419.

PRAXIS
Audiendi fructosè exhortationem.

I. FAmem desideriúmq; audiendi verbi Dei, Doctor mellifluus inter prædestinationis & salutis signa numerat: *Qui ex Deo est, verba Dei audit*, Joan. 8. *Quemadmodum corporalis cibi appetitus indicium est bonæ valetudinis, ita desiderium Doctrinæ spiritualis, manifestissimum est argumentum animæ bene habentis*, ait S. Chrysostomus, hom. 22. in Gen. Hanc igitur in te orexin excita.

II. Inter eundum ad locum exhortationis, desiderium ex ea proficiendi elice. In loco autem, dum flectitur, Spiritûs S. gratiam ferventer implora, ut mentem tuam illuminet, voluntatem emolliat ac permoveat: cum Samuele dicens: *Loquere Domine, quia audit servus tuus.* 1. Reg. 3.

III. Sub ipsa concione, diligenter attende, auditáque non aliis sed tibi applica: non subtilitatem conceptuum, non raritatem rerum, sed veritatem; non verborum ele-

elegantiam, sed spiritum require, persuasissimum habens; Deum per os concionantis loqui. *Qui vos audit, me audit.* Lucæ 10.

IV. A concione, gratias Deo pro instructione age, exemplo B. V. verba hæc in corde tuo conserva; pro viribus exequi statue, ac pro executione gratiam pete; certissimus, de omni exhortatione, ejúsq; fructu exactam judici supremo reddendam aliquando rationem. *Beati qui audiunt verbum Dei & custodiunt illud.* Lucæ 11. Itaq; *quæ audistis, cogitate; quæ manducastis ruminate, & sic eritis animalia munda,* inquit S. Augustin. con. 1. in psal. 105.

* * * * * * * * * * * * * * * *

HORA VI.

PRAXIS I.

Orandi ad trinum campanæ pulsum.

I. *Angelus Domini nunciavit Mariæ & concepit de Spiritu Sancto. Ave Maria.* Renova votum castitatis. II. *Ecce Ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum. Ave Maria.* Renova votum ob-

obedientiæ III. *Et verbum caro factum est, & habitavit in nobis &c. Ave Maria.* Renova votum paupertatis.

Oratio.

Gratiam tuam quæsumus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante &c. S. Xaverius experiebatur frequenti votorum renovatione, mentis suæ, sicut aquilæ, juventutem renovari. *Tursellinus. L. 1. vitæ c. 5.*

PRAXIS II.

Legendi Librum Spiritualem.

LIborum ascetico rũ lectio est germana soror & adjutrix orationis, est spiritualis animæ cibus & nutrimentum; est copiosa quædam vena divinarum inspirationum. Quid enim est Scriptura Sacra, ait S. Gregorius L. 4. *Nisi epistola quædam omnipotentis Dei ad Creaturam, qua arcana sua revelat, & divinam voluntatem suam aperit?* Idem senti de libris à viris Spititu S. plenis conscriptis. Atque hinc dictum tibi crede, quod Apostolus suadet Timotheo 1. Tim. 4. *Attende lectioni*, ut indies juxta regulam, mediam horulam, aut solidum saltem quadrantem eidem impendas, observando sequentia. I.

I. Statuto tibi per Superiores tempore, ſive manè, ſive à meridie, ſive veſperi, breviter gratiam pete cum fructu legendi, & intus audiendi, quid in te loquatur Dominus. Quemadmodũ enim nos in oratione cum Deo loquimur, ſic in lectione Deus loquitur nobiſcum.

II. Lectio ſpiritualis non ſit feſtina, ut hiſtorię leguntur, ſed cum mora & quiete, ut illuſtrationi cœleſti locus relinquatur. Imitandæ gallinæ, quę hauſtis aliquot aquæ guttis, mox caput in altum erigunt & in cœlum ſuſpiciunt.

III. Libros ſacros, ut monet S. Bernardus, eodem ſpiritu leges, quo ſunt conſcripti; non ſpiritu curioſitatis & vanitatis, ſed charitatis, non ut doctior evadas, magni æſtimeris, aut ſpiritualis habearis, nec præciſè; ut alios doceas, ſed ut ipſe perfectiùs amare, obedire, ac vivere diſcas.

IV. Accede ad legendum firmo quodam & ingenuo animi decreto, ſequendi inſpirationem Divini Spiritûs, in re quacunq;, quam ipſe docuerit: ſicut qui Epiſtolam Regis legeret, ut mox reſponderet, non verbis modò, ſed ipſo opere. Et

ſicut

ſicut qui menſæ aſſidet, non, ut videat cibos, ſed ut comedat, eos ſibi incorporando. Propterea Ezech. 3. & Apoc. 10. *Angelus non ſolùm librum expandit, ſed etiam juſſit comedere librum.*

V. Non nimis multa uno eodémque tempore lege, multa enim lectio fatigat, neq; tam reficit, quàm obtundit animum: quemadmodum multa cibi, cum modica maſticatione, ingeſtio nutritioni obeſt. Et in fine lectionis aliquas veritates ſelectas in archivio memoriæ repone; ut vel pro ruminatione interdiu ſerviant, igni devotionis fovendo.

VI. Elige autem, libros verè ſpirituales, non difficiles, non nimis ſubtiles, non qui curioſè paſcant intellectum, ſed qui piè inflamment affectum, atq; ad noſtrum Inſtitutum ſunt accommodati, quales ſunt Libri, quos ſcripſêre Pater de Ponte, Carraffa, Leſſius, Lancicius, Bellarminus, Jacobus Alvarez, Rodericius, Gaudier, Drexelius, Roſignolius, Crombecius, Nierenbergius, Saint Jure & alii. Quibus accedunt varię vitæ noſtrorum ſanctitate illuſtrium. Elige, ſi tibi id permittatur, tales,

quales optares te elegisse & legisse in horâ mortis, & in extremo judicio.

VII. Deniq; lectionem claude cũ gratiarum actione pro instructione & lumine; ac pro lectorũ executione gratiam exposce.

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

MEDIO VII.

COENA.

PRo hac servient, dicta de prandio : nisi quod hęc moderatior sit & frugalior prandio, ut manè alacrior sis, in surgendo, & ad meditandum aptior.

HORA VII.

Recreatio, ut ad meridiem hora XI.

HORA VIII.

Litaniæ de omnibus Sanctis.

I. EST in Societate vetusta piáque consuetudo Litanias hasce recitandi, ut habetur Congr. 9. Dec. 7. Quam ut rite observes, sequentia juvabunt. 1. Animum in recreatione aliquantum distractum, in itu collige. 2. Genua flectens, simul mente prosterne te coram SSS. Trinitate, innumera Angelorum & Sanctorum multitudine, in regno cœlesti circumdata, & eandem

dem sub initium Litaniarum supplex adora ac misericordiam implora. 3. Tum à B. V. incipiendo, per ordinem, quasi supplicatum ires, Sanctos in cœlo circumeundo, invoca, & eorum patrocinia exposce, intento in singulos animo. 4. Sub Litaniarum finem varia pro te, pro Ecclesia militante, aliisque postula per Christi, B. V. & Sanctorum merita. 5. In varios quoque fines hæc Litaniarum recitatio dirigi potest. v.g. pro conversione Chinæ, Japoniæ, Septentrionis. P. Lessius eas offerebat pro conversione Angliæ. Bibl. Script. Societatis.

II. Finitis, circa primum quadrantem, litaniis examen particulare, exactè institue, & annota accuratè, juxta praxin hora 12. indicatam; quod sub examine generali, præsertim in hyeme, non bene fieri potest, ob defectũ luminis. Et sequente quadrante (quem Canonicum vocamus) nulli alteri rei aut studio te da, sed materiã meditationis pro die sequenti, lege, puncta obiter memoriæ manda, aliquantulũ rumina, affectus prævide ac quodammodo dispone, & si quid temporis supersit, Librum Spiritualem, aut de imitatione Christi lege.

Medio IX. Examen generale. Exa-

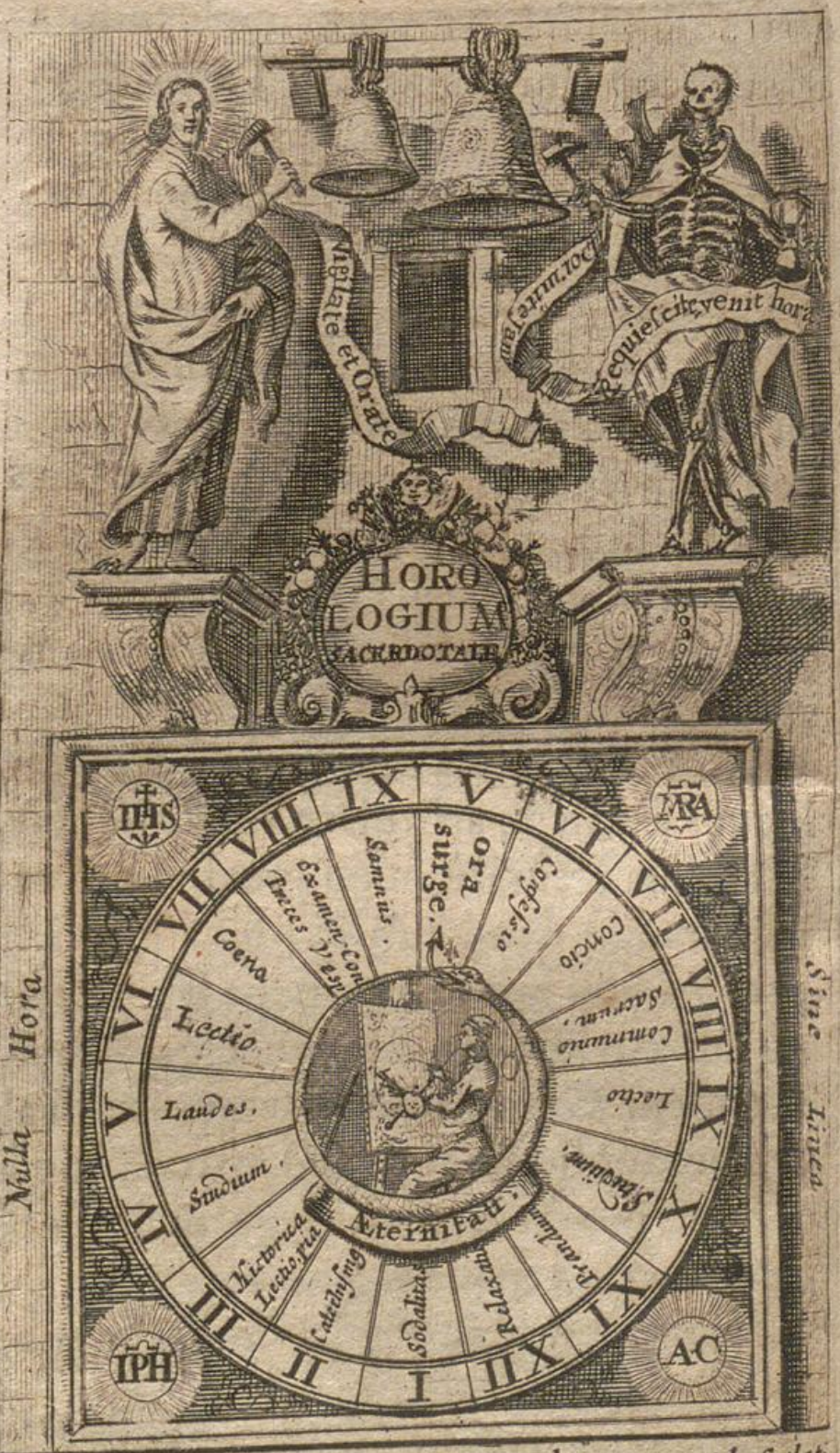

Dum Tempus habemus operemur bonum *Ad Galat.*

Examen generale vespertinum.

PUNCTUM I.

OMnipotens sempiterne Deus, gratias tibi, quas possum maximas ago 1. Quia ex æternitate vidisti & dilexisti me, & (ut de tua infinita misericordia spero) me ad gloriam tuam efficaciter elegisti; & per convenientia media ad eam prædestinasti. 2. Quia per Creationem, me ex nihilo condidisti, ad imaginem & similitudinem tuam fecisti, & innumeris donis tuis, in animâ & corpore dotasti. 3. Quia me & omnia propter me, tam longâ durationè conservas, sine cujus actuali concursu, statim in nihilum redigeremur, nec possemus uno momento subsistere. 4. Quia me & omnia propter me gubernas, ac regis, & quæ ad me pertinent, efficacissimâ & suavissimâ providentiâ disponis. 5. Quia me pretiosissimo vulnerum tuorum sanguine redemisti, & per merita ac passionem tuam à servitute diaboli liberasti. 6. Quia te mihi in Doctorem, in Medicum, in Patrem, ac in exemplum sanctæ vitæ dedisti. 7. Quia me cum paucis respectu multorum, ad Ecclesiam tuam, & ad veræ legis Evangelicæ professionem, & ad tui cognitionem & obsequium vocasti. 8. Quia cum pauciissimis ad statum religiosum, & ad hunc amabilissimum, quem profiteor, misericorditer adduxisti. 9. Quia Sacramentis, inspirationibus, Sanctorum exemplis, spiritualibus libris, & aliis plurimis mediis ad bonam vitam adjuvisti & adjuvare non cessas. 10. Quia ex misero statu inimici (ut de tua benignitate confido) ad dignitatem amici provexisti, & per gratiam, gratum facientem justificasti. 11. Quia me ab innumerabilibus periculis

perdendi gratiam liberasti, & liberare non desinis. 12. Quia plurimis donis tum internis, tum externis, tum naturæ, tum gratiæ ditasti. 13. Quia mihi (ut spero) ab æterno, certum secundum tuam prædestinationem gradum gloriæ efficaciter præparasti. 14. Quia me hodie ad orationem & tui alloquium admisisti, Sacrameno corporis & sanguinis tui cibasti, & in tuo obsequio continuisti. 15. Quia me aliis infinitis beneficiis affecisti, & afficere non cessas ac postea per totam æternitatam afficies. Pro tot igitur ac tantis beneficiis tuis, optime ac maxime Deus, gratias immensas ago, & in æternum agere, teque laudare ac glorificare desidero. Atque in gratiarum actionem, me & omnia mea, unà cum Filii tui, Beatissimæ Virginis & omnium Sanctorum meritis, ex animo, offero.

PUNCTUM II.

PRavum est cor hominis & inscrutabile, quis cognoscet illud? Non alius, nisi tu Domine Deus meus, qui didixisti: *Ego Dominus scrutans corda, & probans renes. Jerem.* 17. Quare tu Domine liberalissime, his omnibus beneficiis, nunc aliud adjunge, ut lucem é sede sancta tua ad me mittas, & abundantem gratiam tribuas, quâ possim mea peccata, imperfectiones & ingratitudines cognoscere, & eorum, quæ adversus Majestatem tuam commisi, ad fletum & debitam pœnitudinem recordari.

PUNCTUM III.

PRæmissis duobus hisce punctis, quæ sunt velut præludia ipsum examen aggredere, & singulas diei horas, & negotia percurrendo, hæc quinque in examinis statera appende scilicet, cogitatione

tiones, affectus, sermones, opera & omissiones. Quæ præclarè ob oculos ponit & enumerat Thomas de Kempis de imit. Christi L. 4. cap. 7. & de discipl. claustr. L. 2. c. 10. Quæ nonnunquam expendi possunt.

PUNCTUM IV.

AGnitis peccatis, vel peccato veniali etiam unico, dolorem quàm ferventissimè elice, exemplo SS. Catharinæ Senensis; Ludgardis, Mariæ Ogniacensis, Theresiæ, aliorúmq; Sanctorum, qui peccata venialia deflebant, non secus ac gravissimi peccatores & latrones primùm conversi, latrocinia & scelera sua immania detestantur. Igitur ex sequentibus motivis, nunc hoc, nunc illud, non tam obiter lege, quàm, expende, ut magis ad contritionem intimam permovearis.

I. Domine Deus magne & terribilis, Deus æterne, immense, infinite, in quo omnes omnium rerum creatarum perfectiones inveniuntur cum eminentia infinita. Ecce ego miser & cœcus homuncio, rem vilem & abjectam tuæ infinitæ excellentiæ & majestati prætuli, dum ejus amore te offendi. O quàm doleo quod te summum bonum meũ offenderim! Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, ut cœcitatem & malitiam meam, amarè defleam? ac hodiernam, totiúsque vitæ meæ ingratitudinem deplorem?

II. Clementissime Deus, peccata mea, quæ hodie commisi, non solùm infinitæ majestati tuæ adversantur, verùm etiam omnibus tuis perfectionibus, scilicet, Bonitati, Potentiæ, Sapientię, Justitiæ, Liberalitati, immensitati, aliisq; ita contra-

ria sunt, ut illis, debitam singulis perfectionibus gloriam, honorem & amorem detraxerim, eas quodammodo pro nihilo habuerim, ac proinde easdem contra me provocaverim. O quàm doleo mi Deus, quòd sic te offenderim! utinam oculi mei educerent exitus aquarum!

III. *Aliàs in particulari hæc attributa, aut unũ ex eis expende, v.g.* Deus qui per immensitatem mihi præsens erat, omnia clarè cernebat, & ego hoc non obstante ausus fui *peccare*! *item* Deus infinito me complectitur amore, & ego non redamo, rem inanem & vanam ejus amori præfero! *Simili ratione aliàs expendi possunt tituli Creatoris, Redemptoris, Gubernatoris, Sanctificatoris, Illuminatoris, Regis, Patris, Sponsi, Amici &c. uti & quindena beneficia, primo puncto examinis recensita.*

PUNCTUM V.

O Domine misericors & longaminis! tantam beneficiorum tuorum multitudinem & magnitudinem, cum tanto peccatorum & imperfectionum mearum numero componens, totus quidem erubesco & pudore suffundor: veruntamen fiduciam & veniæ spem non abjicio: imò ex eo ipso, quòd animam meam tot imperfectionibus & peccatis sordere videam, & tamen Benignitatem & Longanimitatem tuam, tot annis mecum dissimulasse, & mihi plùs quàm septuagies septies, imò plùs quàm millies ignovisse cognoscam; in spem erigor, quod nunquam à te sim abjiciendus; sed quotiescunq; ad te venero, & cum vero dolore, ac serio emendationis proposito, veniam postulavero, non aliter ac Filius à Patre amantissimo sim recipien-

piendus. Eâ itaque spe roboratus, denuò seriò propono, me commissa peccata emendaturum, idq; firmiter, ut nulla vel humanæ, quantacunque felicitatis, vel proprię mortis conditione propositâ, ullam unquam, licet venialem culpam, admittere decernam. O Spiritus Sancte, Spiritus fortitudinis, qui fragilitatem meam nosti, conforta me, & septenis donis tuis ita me corróbora, ut gratia tua nunquam excidam. Amen.

Deniq; pro quotidianis defectibus, aliquam tibi, quam statim exsolvas, pœnitentiam injungas, ut si aliquem tibi dolorem infligeres, aut preculam aliquam recitares. Quando autem culpa aut defectus gravior occurrerit, non sufficit eum communi pœnâ mulctare, sed extraordinariâ reprehensione & condignâ castigatione punire convenit. Deniq; terminatur examen, oratione Dominica. P. Jac. Alvarez tom. 2. lib. 3. c. 9.

PRAXIS

Deo, Divisq; sub noctem se piè commendandi.

I. Ad DEUM PATREM.

MAne nobiscum Domine quoniam advesperascit, custodi me ut pupillam oculi tui, & sub umbra alarum tuarum protege me, ne unquam obdormiam in morte & gratiâ tua excidam. Salva nos Domine vigilantes, custodi nos dormientes, ut vigilemus cum Christo & requiescamus in pace.

II. Ad CHRISTUM DOMINUM.

IN vulnera tua, mi Jesu, me meos & omnia mea commendo. Quidquid hodie à me & toto orbe terrarum factum est boni & hac nocte fiet, millies augere exopto. Quidquid hodie peractum est mali & hac nocte fiet, vel sanguinis profusione impedi-

pedire desidero. Tibi vigilo mi Jesu, tibi dormio, tibi vivo, tibi morior.

III. Ad SPIRITUM SANCTUM.

O Spiritus sanctissime! omnia nocturna phantasmata, somnia & vitiorum irritamenta, contra voluntatem meam esse ac fore protestor: dignare sub alas protectionis tuæ suscipere, ut in te securè vivere, in te centro cordis mei requiescere valeam.

IV. Ad Beatissimam VIRGINEM.

PErmitte, obsecro, Mater amantissima, sub pallii tui cœlestis umbra & protectione securè quiescere, Deúmq; meum, etiam dormiendo secundum voluntatem ejus laudare. Maria Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege & mortis horá suscipe!

V. Ad S. ANGELUM CUSTODEM.

ANgele mi Custos fidelissime, qui me dormiente vigilas, totaq; nocte mihi assistere non dedignaris: advigila obsecro ad me, meos, totámque domum hanc, ac Dæmonis insidias ab ea repelle, meo loco, assiduè Deum lauda, & ad laudes ejus, cras statuto tempore resumendas me excitare dignare.

VI. Ad SS. PATRONOS.

O Sancti Patroni mei NN. me quiescentem protegite, vicésq; meas in laudando Domino Deo nostro supplete, misericordias ejus hac nocte & in æternum cantantes. Impetrate mihi quoq; gratiam, in gratia ejus semper vivendi & moriendi, ac gloria ejus æternùm perfruendi. Amẽ.

Praxis piè incumbendi.

I. CUbiculum ingressus te & lectum aquâ lustra-

strali aspergе, memor Dei & S. Angeli tui præsentis, vestes decenter exue, & si preces prædictæ absolutæ sint, psalmum miserere vel de profundis *pro defunctis vel illa nocte exspiraturis recita.*

II. *Post hæc ad lectum velut ad lethum, ad somnum velut ad fratrem mortis te compara. Lectũ ingressus, dic cum piissimo Joanne Bergmanno:* Ecce fortassis sepulchrum ingredior, vitæ incertus, nec crastinum certò mihi polliceri ausus.

III. *Deinde revoca obiter in memoriam puncta crastinæ meditationis, & horam quâ cras surgendum erit, juxta præscriptum S. P. N. in Lib. Exercit.*

IV. Deniq; lateri dextero incumbens, involutis decenter indusio genibus, & decussatis ante pectus brachiis, somnum operire, dicens, *in pace in idipsum, dormiam & requiescam: In manus tuas Domine commendo spiritum meum,* cum desiderio intimo toties te Deum meum cherubicè laudandi, ac seraphicè amandi, quoties per noctem corporis arteriæ salient.

FINIS.

INDEX HOROLOGII SCHOLASTICORUM.

Instructio prævia de perfectione operum p. 1.

PRAAXES.

Religiosè surgendi. p. 33 *Piè incumbendi p.* 218
Persolvendi preces matutin. 26 *Vespertinas.* 217
Formandi intentionem. 44. *Meditandi* 52
Orandi ad trinum campanæ pulsum
Mane 66. *In meridie* 174 *Vesperi* 206
Audiendi devotè sacrum 68